

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11, —Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

Rezbunarea unui inocent

Până la 1-iul. Mai, 1788, a existat în Franța tortura chestiunii.

Prima chestiune, întrebuințată față de criminalii condamnați la pedeapsa capitală, avea de scop de a le smulge numele complicilor lor; moartea urma în orice caz. Chestiunea preparatoare se aplica în cursul procesului. Dacă acuzatul nu făcea nici o mărturisire, îl lăsa, dar aceasta nu însemna că el nu va fi condamnat la alte torturi.

Fie care parlament și fie care localitate, dădeau chestiunea în diferite feluri, în prezența medicilor și chirurșilor, cari opreau sau făceau să continue torturile după cum chinul mai putea sau nu să le îndure. Parlamentul Parisului întrebuința mai des, chestiunea cu *ghetele* și chestiunea cu *șevaletul*. Prima sdrobea oasele, cea d'a doua întindea și rupea mușchii.

În alte părți din Franța se întrebuința tortura numită *estrapade* care consta în a ridica pe condamnat la o oarecare înălțime, cu o greutate legată pe picioare, și a-l da drumul de odată, dar fără să atingă pământul. În alte părți îl frigea ca pe puș, pe grătare, le arunca rășină topită pe corp, li se puneau ouă răscapte la subțiori.

În mijlocul iernei, condamnații erau ținuți goi, mai multe zile în zăpadă, apoi, calăul îi vira în gropi umede, unde erau expuși la mușcătură de șoareci și de guzganți. În fine în alte părți, se cosea brațele, capul sau picioarele condamnatului într'un sac, după ce mai întâi fuseseră unse cu miere, și se virau în sac fel de fel de animale, cari mușcău.

Toate aceste torturi sunt teribile, dar probabil, cea mai îngrozitoare, era tortura cu ulei ferbinte. Acuzatul, îmbrăcat numai cu o cămașă, era întins pe o masă găurită, legat cu sfori, astfel că nu se putea mișca. I se puneau niște ghețe de pelespongioasă, care-i ajungeau până la genunchi. Masa se apropia de un foc mare. Calăul turna încetul cu încetul 12 pinte (aproape 10 litri) de ulei clocotind peste ghețe: uleiul pătrundea prin piele și ardea picioarele.

Serpillon, locotenent criminal din Autun, povestește că a condamnat la chestiunea preparatoare pe un individ numit Auriband, acuzat de 10 sau 12 crime comise în Nivernais, cele mai multe fiind asasinat la drumul mare, dar nu existau probe sigure pentru nici unul. «Am luat, zice Serpillon, toate precauțiunile posibile pentru a evita inconvenientul în care a căzut predecesorul meu, și am observat ca masa să nu fie prea aproape de foc; dar, lungimea

interogatorului făcu ca chestiunea să dureze mai bine de două ceasuri. Durerile au fost așa de mari în cât strigătele pacientului nu-l lăsa să răspundă. Cu toate astea era așa de robust în cât n'a mărturisit nimic. Degetele picioarelor îi fuseră așa de rău arse, în cât i se scoaseră, chiar în aceea zi, oasele cu cleștele.»

«Inconvenientul» de care vorbește judele Serpillon se poate vedea din cele ce urmează.

În Autun, trăia un flăcău de vr'o 25 de ani anume Dévelai, foarte muncitor, bine format și robust. El se amoretase de fata unui negustor de mărunțișuri, pe care pusese ochii fiul ofițerului regesc care făcea justiția. Acesta, ca să se răzbune pe Dévelai, îl arestă sub motiv de furt.

Natural că flăcăul tăgădui, dar ofițerul justiției îl supuse la chestiunea uleiului.

Într-o cameră joasă și obscură, ai cărei pereți erau acoperiți cu sfori, grilagiuri, ciocane, șevalete, cruci, clește și de o sumă de alte instrumente de tortură, fu băgat Dévelai. Judecătorii erau înșirați în fundul sălei, pe o estradă; o cruce de lemn, cu un Christ răstignit, de mărime naturală, se vedea într'un colț. Într-o sobă mare, ardea un foc viu.

După jurământul obicinuit, condamnatul fu întins și legat pe masă. I se dădeu puțin vin, pentru ca să simtă mai bine *farmecele* torturei, apoi, masa pe care era întins fu împinsă până la sobă, și așa de aproape, în cât flacăra îi atingeau picioarele.

De o dată flacăra coprinsese ghețele condamnatului, care scoase un țipăt sfâșietor, Judecătorul începu în acel moment interogatorul:

— Dévelai, în ce zi ai furat?

— Monsenior, răspunse pacientul, sunt nevinovat.

— Maistre Petre, zise judele, adresându-se chestionarului, fă-ți datoria.

La ordinul dat, calăul turnă ulei peste ghețele chinutului.

— Oh! cum mă doare! Scapă-mă, Doamne! Dumnezeu, dacă ai ști cât sufer! Oh, milă, aibi milă, judecătorul meu!...

— Dévelai, continuă judecătorul, ai furat în ziua de Saint Martin?

Pacientul închise ochii; un gemet sfâșietor arăta durerile ce îndura.

— Maistre Petre, fă-ți datoria.

La aceste vorbe, calăul turnă mai mult ulei clocotind peste ghețe.

— O mamă, mamă, dacă ai ști cât suferă copilul tău!... Doamne! Doamne!... Ah, aveți milă!... Mor!...

— Dévelai, reluă judele, te-ai văzut pândind ca să furi.

— Monsenior, sunt nevinovat.

— Maistre Petre, zise din nou judecătorul, fă-ți datoria!

Și timp de două ore, calăul turnă când câte puțin, când câte mai mult

ulei clocotind peste picioarele chinutului. Timp de două ore, Dévelai nu mărturisă nici unul din furturile pe cari i le imputa, mulțumindu-se la fie-care tortură nouă, de a ridica ochii la cer, ca și cum l'ar lua de martor al inocenței sale.

Din ghețele schingiuitului eșau flăcări albastre, o sudoare roșiatică îi brobona fruntea, ochii îi eșiseră din orbite, gura i se strâmbase de durere și gemete surde, și strigăte ascuțite eșau din peptul lui. Și ca culme, din ghețele cari ardeau împreună cu carnea și oasele, se ridica o putoare infectă.

În fine, judele dădeu semnalul opririi torturei. Picioarele pacientului au fost atât de rău arse, în cât trebuia tăte fără întârziere. Și pentru că nu mărturisise nimic, îl puseră în libertate.

Bietul chinuit, se tira pe mâini, și-i făcu un plan de răzbunare.

El se instală la poarta casei judecătorului și când acesta eșa, îl saluta fără nici o vorbă, dar se ținea după el, târându-se, la Palat, la preumblare, la biserică, peste tot. Dacă intra în vr'o casă, Dévelai îl aștepta la eșire, îl saluta din nou și îl urmărea până acasă la el.

Noaptea, dormea în fața casei lui, și când judecătorul avea vr'o petrecere acasă la el, Dévelai saluta tăcut și respectuos pe prietenii cari intrau și eșau.

Fata negustorului, cercase să o prească pe Dévelai de la răzbunare, și voise să-l ducă la părinții săi, dar el refuză. De atunci, frumoasa fată însoțea pe nenorocitul mutilat.

Ast-fel urmă timp de 10 ani; nici asprimea timpului, nici promisiunile, nici aurul, nici amenințările n'au putut pune capăt acestei mute răzbunări. În urmă, judecătorul muri, după o agonie pe care vocea plângătoare a lui Dévelai o făcu mai torturătoare.

Când coșciugul judecătorului fu dus la biserică, Dévelai îl urmă, ba chiar și la cimitir. După ce înmormântarea fu făcută, Dévelai se întoarse în oraș și se așeză pe treptele Palatului de justiție, și în tovărășia frumoasei fete, trăi încă 20 de ani, cerșind.

F. Morans

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

V

Când mă gândesc la casa mea frumoasă, în amurgul serei, și văd pe nevastă mea stând în grădină, mi se pare cu neputință să mai duc viața asta aci. Dar numai puterile

nemiloase ale soartei știu când ne vom întâlni iarăși în bucuria vieții și aceasta mă face, — dacă vreau să fiu cu totul sincer, — să mărturisesc că suntem într-o situație foarte proastă.

Suntem acum la 80° latitudine nordică; în Septembrie eram la 79. Ceea ce însemnează cu totul «un» grad în cincî luni. Dacă vom înainta cu aceeași iuteală, vom ajunge la pol în 45 sau 50 de luni, și în 90 sau 100 de luni, la 80° latitudine nordică, dincolo de pol, cu speranța ca apoi în alte vr'o 2 luni să ieșim din ghiță și să ajungem acasă. Va să zică *ne-ar trebui în total vr'o opt ani!*

Imi aduc aminte acum că profesorul Brögger înainte de a pleca, găsindu-mă plantând în grădină pomi pentru generațiile viitoare, mi-a zis că cine știe ce umbră vor arunca acești pomi, când mă voi întoarce. Cine știe, zic și eu, de câte ori or mai înverzi până atunci?

Neactivitatea mă apasă, mai ales uneori. Viața mi se pare tot așa de întunecoasă ca și noaptea de afară. Nicăieri raze de soare de cât în trecut și în viitorul depărtat.

Simt că *trebuie* să fac ceva ca să frîng neactivitatea aceasta și să mă dobîndesc un teren de acțiune.

Nu se poate întâmpla ceva? Să vie un uragan, să măture toată ghița aceasta, și să ne arunce pe valuri furioase, pe marea deschisă; să ajungem în primejdii, să ne luptăm pentru viață, — dar să nu stăm pe loc!

Ce folos însă că stau aci și mă tânguesc ca o babă. Nu m'am așteptat oare la toate astea înainte de a pleca? Lucrurile nu s'au întâmplat mai rău de cât m'am așteptat, din potrivă aș putea zice mai bine. De ce dar această dispoziție abătută. Poate va trece totul, când vîntul de sud va începe să bată iarăși. De o cam dată trebuie să mă duc să mai scutur de praf ca un filosof din cel vechi.

Astă-seară avem puțină presiune iar o observație făcută tocmai acum, pare a ne arăta o reîntoarcere cu 3' spre sud.

11 ore seara. Presiunea începe să devie puternică. Ghița părăie, năvălește spre vapor și l' sgudue.

Luni 19 Februarie. — Să însemn încă o dată constatarea că noaptea este mai întunecoasă tocmai în ajunul zorilor. Astăzi a început să bată vîntul de la sud și a ajuns la o iuteală de 4 metri pe secundă.

Dimineața am făcut câte va sondagii, și am găsit că îndărătul vaporului ghița era de 1 m. 879 grosime, cu o pătură de zăpadă de vr'o 4 centimetri, iar în fața vaporului, ghița era de peste 2 metri grosime. Într-o lună întreagă ghița s'a îngroșat destul de puțin, mai ales avînd în vedere că temperatura scă-

zuse până la 50° sub zero.

Azi ca și ieri am văzut iarăși chipul reflectat al soarelui; astăzi era sus, peste orizon, și avea aproape forma unui disc. Unii afirmă că au zărit și marginea discului solar însuși; Peder și Bentsen susțineau chiar că au văzut cel puțin jumătate din discul soarelui; eu însă mă tem că a trecut atîta vreme de când ei n'au mai văzut soarele încât nu l' mai cunosc bine.

Marți 20 Februarie. — Mare serbare solară astăzi, dar fără soare. Suntem siguri că l'am vedea, — dacă n'ar fi nori pe cer. Nu vrem însă să ne lăsăm de serbarea noastră; rămînînd ca să mai facem una, atunci când vom vedea în realitate pentru întia oară soarele.

Începem de dimineață cu o mare tragere la țintă; apoi a urmat un prânz de patru feluri și vin de *Fram*, adică zeamă de lămâie, cafea și mai tirziu prăjituri *Fram*; seara ananas, prăjituri, smochine, banane și dulceturi. Apoi ne ducem la culcare cu conștiința că o jumătate de furtună ne împingea de la sud-est spre nord.

Moara a umblat azi toată ziua și dacă adevăratul soare n'a voit să se arate la serbarea noastră, în schimb ne a strălucit soarele nostru de salon la amiază și seara la masă.

Mare spălare pe ochi cu prilejul sosirii zilei. Dumnezeu mare, unde o să ajungem! Mai mulți dintre noi au aparența unor vite îngrășate, și obrajii lui Juell, au început să ia o rotunjime îngrijitoare, când l'am văzut azi din profil, mă gîndeam cum și-ar putea el țiri un ast-fel de corp pe ghiță în caz când într-o bună dimineață ar trebui să părăsim vaporul. Trebuie să ne gîndim să mai reducem câtă-va vreme porțiile.

Miercuri 21 Februarie. — Vîntul de la sud continuă. Astăzi am scos plasa pe care o lăsasem alaltăieri în apă, până la o adîncime de vr'o 90 metri.

Era plin de crustacee mici și alte animalcule cari răspîndeau o fosforescență atît de mare, încît la întinerie păreau ca niște cărbuni aprinși.

Spre marea mea mirare, funia plășei ne arăta direcția spre nord-vest, de și după vînt, trebuia să mergem drept spre nord. Ca să mă conving mai bine, lăsaî după amiază iarăși plasa în apă, dar funia ne arăta tot direcția spre nord-vest, și aceasta toată după amiază fără schimbare.

Cum se explică acest fenomen? E oare cu putință că totuși să ne găsim într'un curent ce merge spre nord-vest? Viitorul ne va arăta, să sperăm, aceasta.

Ghețurile par a fi în mare mișcare; banchiza s'a deschis în mai multe locuri formînd canaluri.

Joi 22 Februarie. — Funia plășei a arătat toată ziua spre vest; acum,

după amiază e verticală, ceea ce însemnează că stăm, probabil, locului.

Vîntul a devenit din ce în ce mai slab până ce după amiază a încetat cu desăvîrșire. Pe urmă începu o adiere ușoară care spre seară ne aduse în sfârșit temutul vînt de nord-vest; pe la 9 ore era destul de tare.

O observație făcută după amiază, pare a ne arăta că în tot cazul nu suntem mai spre nord de 80° 11', cu toate că am avut aproape 4 zile vînt de sud. Ce să însemneze aceasta iarăși? Cît o să ne mai învîrtim așa pe loc?

Sămbătă 24 Februarie. — Observațiile de azi ne readuc la 79° 54 latitudine nordică și 132° 57' longitudine de est. E de mirare că ne-am întors așa de mult spre sud, cu toate că vîntul de la nord-vest a bătut numai 24 de ore.

Duminică 25 Februarie. — Se pare că și când ghița ar fi luat acum iarăși direcțiunea spre răsărit mi se năzăresc icoane de vară, de copaci verzi și de murmur de izvoare, cîtesc despre viața secerătorilor, despre viața de munte și mă doare sufletul, mă simt enervat. De ce să ne gîndim deja de pe acum la ast-fel de lucruri? Trebuie să mai treacă încă multă vreme până vom revedea toate astea.

Înaintăm cu încetineala desolătoare a melcului, dar nu cu aceeași siguranță. Ne ducem casa cu noi; dar cît am înaintat într-o zi, în altă dăm îndărăt.

Luni 28 Februarie. — Mergem spre nord-est. E un viscol teribil. Vîntul are uneori o iuteală de mai bine de 11 metri pe secundă; urlă și șuieră peste ghețuri și vîntură zăpada cu atîta putere încît numai de cît ar îngropa un om.

Stăm și ascultăm șuierul viscolului prin coș și prin ventilatoare, ca și când ne-am găsi acasă în Norvegia. Aripile morii se învîrteau cu așa iuteală, încît nu le mai putea deosebi una de alta; astă-seară a trebuit s'o oprim, de oare-ce acumulatorii erau plini, și am legat aripile ca să nu le sfărîme vîntul. Aproape de o săptămînă am avut acum încontinuu lumină electrică.

Acesta e vîntul cel mai puternic pe care l'am avut toată iarna. Dar barometrul scade prea repede; în curînd trebuia să avem iar vînt de nord. Speranța a început să nu mă mai încînte așa că până acum și nu prea aștept mare lucru de la această furtună. Mă gîndesc la primăvară și la vară în nesiguranță de ce schimbări ne vor aduce.

Dar cel puțin noaptea polară, temuta noapte îndelungată, a trecut și iar am dat cu ochii de lumina zilei. Și trebuie să spun acum încă odată, că nu vîd în jurul meu nic de cum acele fete oșlîte, cu cari

după spusa tuturor, trebuia să ieșim din această iarnă; dimpotrivă, nu ved decât figuri rotunde și sănătoase.

Cu lumina însă se petrece un lucru ciudat. Până acum ni se părea aci jos întocmai ca și ziua, când aprindeam lămpile; acum însă, chiar când toate lămpile sunt aprinse și ne coborâm jos, par'că ne-am coborî într-o pivniță.

Martă 27 Februarie.—Mergem spre est-sud-est. Pesimismul meu era în dreptățit. Aproape toată ziua a bătut un vânt puternic de la vest; barometrul e jos, a început însă a se urca în chip neregulat. Temperatura e cea mai înaltă pe care am avut-o toată iarna; maximul de azi a fost —97° C. La 8 ceasuri dimineața, termometrul era la —22° C. Temperatura crește și scade aproape esact în chip invers cu barometrul.

Observațiile de azi după amiază ne arată 80° 10' latitudine nordică.

Miercuri 28 Februarie.—Astăzi avem vreme frumoasă; vântul nu bate aproape de loc și temperatura e între —26 și —30° C. Spre sud cerul e acoperit de nori, așa că soarele nu prea îl vedem; dar e deja lumină cum se cade.

Dup'amiază am făcut cu Sverdrup o plimbare cu patinele de zăpadă; pentru prima oară în acest an, am putut face o astfel de plimbare după amiază.

Ieri și azi am încercat să pompăm apa ce poate s'ar fi strâns în interiorul vaporului, dar n'am scos nimic, de și am încercat și cu sare și cu apă încălzită. Se poate că apa a înghețat în jurul pompei, se poate de asemenea că nici nu este în vapor. De mai bine de o lună nu s'a arătat de alt-fel apă de loc, nici în camera mașinelor nici în alt loc.

Astă-seară vântul a început să bată iar din sud-sud-vest și barometrul scade, de unde deducem că se apropie vânt favorabil.

Seara am făcut, în bucătărie, o baie caldă; curățenia corpului te face să te simți par'că mai om.

Joi, 1 Martie.—Stăm aproape pe loc. Vreme frumoasă, moale, numai —19° C. Cerul acoperit, ninsoare ușoară și vânt slab.

Am încercat un sondagiū cu tot ce am avut funie pe bord. Dar, cu toate că am sondat până la 3475 de metri, n'am dat de fund. Bentsen e de părere că osia pământului trebuie să aibă o gaură și mai că-mi vine și mie să cred tot așa..

Vineri, 2 Martie.—Căinii cei mici cari au fost ținuți până acum în cabina unde au văzut lumina zilei, și unde au făcut o mulțime de blestemății cu cutiile de aparate ale lui Hansen, au fost aduși ieri pentru întâia oară pe punte. Azi au fost inuți acolo toată dimineața. Se arată

foarte curioși, examinează toate și se interesează mai ales de interiorul tuturor cușcelor câinilor din acest mare oraș.

Duminică, 4 Martie.—Iar mergem repede spre sud. Vântul e iar de la nord vest, dar nu așa mult.

Observațiile de după amiază ne arată 79° 54' latitudine nordică; aceasta înseamnă că în zilele din urmă, înainte de a da vântul acesta, trebuie să fi făcut un drum bun spre nord. Ieri și azi vremea a fost rea; la o temperatură de —37 până la —38° C. și cu un vânt de 11 1/2 pe secundă; trebuie să mărturisim că e cam răcoare. De observat e că acum vânturile de nord aduc frig iar cele de sud căldură, la începutul iernei era contrariul.

Luni, 5 Martie.—Am făcut cu Sverdrup o plimbare lungă spre nord-est cu patinele de zăpadă. Drum foarte bun, căci vântul a împrăștiat pretutindeni zăpada, de și e destul de puțină.

Martă, 6 Martie.—Iar stăm pe loc. Astăzi a fost o zi rece de tot; 44 până la 46° C. sub zero, cu un vânt de aproape 6 metri pe secundă; o ocazie minunată pentru cine a vrut să aibă mâini și urechi degerate, — și unii din noi s'au și folosit de a această ocazie.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

JULES GROS

PĂȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

V

Șeful indian sări ușor din locul înalt unde era cocoțat și se înfățișă înaintea vinătorului.

— Tatăl *Purtătorul de trăsnet*, zise el cu tonul acela ceremonios care nu l'părăsea nici odată, ar face bine să ascundă carul și catărișei sub acoperitoarea de lemn. În timp ce el se va duce la prietenii d'șoarei răpitoare, mă voi duce pe de altă parte, să caut urma răpitorilor. Raton, în acest timp, va rămânea să păzească echipajul Frate-meu să mă aștepte, să nu plece fără de mine.

Programul lui Ochiu de Lynx fu urmăriit punct cu punct, catărișei intrară în pădure, și pătrunseră, fără oboseală, într-o înfundătură, unde nimeni nu i ar fi bănuț Raton cu o excelentă pușcă la mână, se ghemui în dosul caprei, și cu mâna pe cocoșul armei, începu a explora împrejurimi, cu privirea lui pătrunzătoare. Cât despre d. Fontaine și tovarășul

său Novet, porniră pe o cărărușă în gustă, care ducea la vârful colinei.

Ajunseră dinspre ziuă, așa după cum făgăduise bătrânului geograf. Găsiră acolo pe tinerii ghemuiți împrejurul focului pe jumătate stins, descurajați și disperați.

— În picioare! În picioare! prietenii, le strigă d. Fontaine. A venit vremea să ne punem pe lucru.

Când aflară că Novet și cu tovarășii săi, se vor îndruma ca să se ducă spre urmărirea răpitorilor tinerelei fete, toți împreună reclamară onoarea de a face parte din expediție.

— Lăsați, vă rog, zise *Purtătorul de Trăsnet*. Nu m'am tocmit de a urmări această întreprindere de cât cu condiția de a face ce vrea. Deci, nu pot să primesc concursul nici unuia dintre d-voastră. D'abia debarcați din Europa, nu puteți cunoaște pericolele, care înconjoară mereu, pe cei care vor scăpa pe d-șoara.

— Ce ne pasă de pericole? întrerupse marchizul Cesar de la Becassière, care, uneori știa să uite pe Tortoni și cafeneaua Anglajs. Crezi oare că avem mai puțină bărbăție de cât dumneata?

— Pentru mine, zise Emil des Rivières, domnii aceștia or s'ar învoi or nu, îi voi urma și voi împărți cu ei toate pericolele care îi amenință. E vorba de ceva mai prețios de cât viața, fiindcă e logodnica mea aceea care e în mâna sâlbaticilor, fiindcă rivalul meu care trebuie să fie instigatorul acestei crime poate acum va smulge prin groază, consimțimintul, care să l descurajeze de a-l căpăta prin convingere.

Novet păru a sta la gânduri, apoi înduioșat de sigur de dureroasa stare a amozului zise:

— Mie teamă să nu îmi pară rău de slăbiciunea mea; mie teamă că neexperiența vieții sălbatice să nu vă facă greutăți, dar consimt cu toate acestea să te iau, dar cu condiția ca numai d-ta singur să vii cu noi.

Marchizul și pictorul Beaudoin protestară zadarnic; vinătorul fu neîndurat. Cât despre tinerul funcționar de la Luvru, se resemnă a rămânea fără a se plinge. Nu încerca nici o dorință de a încerca o astfel de aventură, și gândul magazinului său de mătăsări nu îl părăsea nici o clipă.

Numai dacă stăpânul meu s'ar învoi să mă ia îndărăt când d. Milion va voi să mă reîntoarcă, spunea el mereu.

Scoboriră coasta, apoi Guilom Novet și Emil des Rivières luară concediu de la tovarășii săi, regăsiră furgonul, catărișei și pe păzitorul lor Raton tot în starea în care fuseseră lăsați. Ochiu de Lynx nu se ivise încă.

Când soarele fu aproape la mijlocul cursei sale, Guilom Novet, a cărui obraz ni se arăta nici o grijă, scoborî din furgon câte-va proviziuni de ale mâncărei, făcu semn tovarășilor săi să-l imite și câte-și trei, făcând cerc, se așezară pe iarbă și începură a ronțai dejunul improvizat. Trecu două ceasuri și marele șef nu se mai întorcea.

De o dată, fără ca cel mai mic zgomot să se fi auzit, fără să se audă vr'o foșnitură se pomeniră cu Ochiu-de-Lynx, ca în teatrele masinate din Paris.

— Fratele meu Purtătorul-de-trăsnet, să-și deschidă urechile, șeful are să vorbească.

Guilom Novet, care fuma, visând, o lulea de pământ dintr'o țevă în-negrită de vreme, se întoarse spre Indian.

— Ochiu de Lynx poate să vorbească, zise el; frate-său îl ascultă.

Șeful Linzilor, fără a se grăbi, vorbi cu un ton ceremonios:

— Intr'adevăr Cioc-de-Vultur, șeful crowilor, e cel care a răpit pe fata albă. Un francez pe care l cunosc i-a dat o pușcă din Europa, praf și gloanțe pentru asta. Cioc de Vultur se învoise ca să dea pe fîta albă aceluî francez, dar limba șefului e îndrăcită, a luat fata și a plecat în țara Crowilor, unde are de gând să și-o ia el de nevastă.

Purtătorul de Trăsnet ascultase pe marele șef, fără a-l întrerupe. Când văzu că tace, luă cuvîntul:

— Cum ai putut afla acestea?

— N'am putut afla fără de primejdii, că pentru întăia oară, războinicii Crowilor părăsiră corturile lor, ca să se apropie de orașul albilor. Știam ce puțină încredere trebuie să am în Cioc de Vultur, și de câte ori deja a rupt tovarășia dintre noi. Așa că am trimis pe urmele lui unul din războinicii mei, «Paserea-de-noapte», printr'insul am aflat purtarea șefilor Crowilor, trădarea și fuga repede în direcțiunea țerei strămoșilor săi.

— Atunci ce crede Ochiu de Lynx că trebuie să facem?

— Trebuie să pornim pe urmele lor, atât cât vor merge drept, nu ne va fi greu. Imprejurările ne vor învăța, ce trebuie să facem.

Ceva mai târziu, furgonul părăsea locul unde îl ascunsese și aventurierii noștri urmați în pas repede cărară a care mergea, prin văi, păduri câmpii a se depărta spre Nord-vestul statului Québec.

Noaptea nu întrerupse mersul lor. Numai pe la miezul nopții se hotărîră de a se opri în mijlocul unui luminiș mare și să se ducă să se așeze la adăpostul copacilor mari cari formați mijlocul unei mase de verdeață.

Din partea unde se stabiliră ei, ochii puteau, la lumina lunii, să

vadă toate împrejurimile până la marginea pădurii care se întindea la o bătaie de pușcă. Catăriți fură deshamati, apoi priponiți în iarbă aceea lungă, unde găsiră o pășune îmbelșugată. Un foc de ramuri fu aprins în scop de a depărta fiarele și în acelaș timp de a se împotrivi frigului.

Deja după ce luaseră o îmbucătură, cei patru călători erau gata să adoarmă, când un zgomot tresună destul de departe, asemenea unei detonări de puști.

Marele șef al Linzilor se sculă în sus, ca mișcat de un șurup, își luă pușca și plecă tirindu-se prin iarbă cu atăta grijă că nici tovarășii lui n'ar fi putut spune pe unde era.

Lipsi mai mult de o oră, și deja vînătorul Novet, începuse a se îngrijii, când de o dată din umbră răsară doi oameni. Unul era Ochiu de-Lynx, cel-lalt era îmbrăcat ca un european. Când fură lângă foc, așa că flacăra îi lumină în față:

— Ia te uită, e doctorul Leroux! strigă nedumerit d. Emil des Rivières. De unde dracu ești domnule doctor? adăogă el întinzînd mîna noului venit pe care șeful indian îl adusesese ca prizonier.

— Dar cum te găsești aici? întrebă și Doctorul nu mai puțin mirat.

Văzînd că omul, pe care îl adusesese era cunoscut de omul alb, șeful indian se așeză fără a spune vre un cuvînt.

Se explicară în sfîrșit, și Doctorul povesti că de dimineață îngrijat de dispariția d-rei Allard, se hotărîse ca erborizînd să meargă spre căutare. Așa, încălecase pe un cal cu câte-va proviziuni și un revolver în buzunar și intră în pădure pe o cărărușă, pe care i se păru că o va găsi ușor la întoarcere.

Pe la douăspre-zece se gândi să mănânce și se scoborî de pe cal. Animalul pus în libertate începuse a paște, fără a se depărta de cavalerul său, care absorbit pe deplin de studiile sale, îl uitase cu totul. Când Doctorul pierzînd orî-ce speranță de găsire prin acele păduri pustii, se gândi să se întoarcă, nu mai găsi drumul.

«Nu-i nimic își zise, o să las trîlul calului liber și are să găsească el drumul.

Dar dobitocul dispăruse, și toate silințele lui fură zadarnice.

Atunci căută să afle singur drumul și cum nu avea o idee precisă de distanța care l'depărta de oraș, merse drept înainte, nădăjduind să găsească vr'o casă locuită, care să-l îndrepte. De geaba însă, că noaptea îl surprinse tot în pustiu. Atunci își aduse aminte de revolver.

— Cine știe? își zise el, poate o detonare va fi auzită de oamenii

unei locuințe din apropiere, care îmi vor veni în ajutor.

Asta era aventura doctorului.

Ochiu de Lynx găsi cu atât mai ușor urma lui, că nu se făcu nimic, ca să se ascundă, fără de a se preocupa de personalitatea rătăcitului, de îndată ce acesta îi vorbi în franțuzește îl privi ca pe un prieten și cu spiritul acela admirabil de ospitalitate care deosebește populațiunile indiene din America, îl aduse la dîșii.

Incidentul acesta puse pe gînduri pe Canadian.

— Cum crezi, d-le, să te poți întoarce la oraș, ești cam departe?

— N'ai putea să vă întoarceți puțin și mă puneți pe cale?

— La asta nu trebuie nici să ne gîndim, că n'avem nici o clipă de pierdut. Intr'un ceas vom fi pe drum.

— Atunci nu va fi cu puțință ca unul din voi, să părăsească furgonul, să mă ducă la Québec. Cu un cal bun se poate întoarce îndărăt.

— Nici asta nu se poate, răspunse Canadianul. De unde suntem trebuie să înaintăm cu multă grijă. Trebuie să căutăm pe unde trecem.

— Dar ce așa lucru tainic faceți? întrebă bătrînul curios.

— O să ne încercăm să facem înțelepțește câte-ș patru, ceea ce ai vrut nebunește, dar cu multă genozitate, să faci singur, să o scăpăm pe d-ra Allard de la răpitorii săi.

— Atunci, domnilor e cu totul alt-ceva, zise doctorul scoțîndu-și pălăria. Dacă e așa n'am nici un motiv de a mă întoarce îndărăt, dacă mî faceți cîntea de a mă primi în rîndurile d-voastră, va fi o plăcere pentru mine, ca să vă însoțesc.

Vînătorul fu foarte contrariat.

— Să mă ia dracul! strigă el în sfîrșit, dacă întîmplarea asta n'are să se sfîrșească tragic! Nu vream să ia nici pe amoretat și iată-mă acum nevoit să mă încerc cu un bătrîn nebun!

Doctorul nu se supără, găsi că e mai înțelepțește să tacă.

Guilom Novet se întoarse spre dînsul și cu un glas în acelaș timp bombănind și binevoitor:

— D-le doctor, dă-mi cuvîntul d tale de a te supune la toate ordinele și de a nu înfrînge nici una din oprirea mele.

— Îți făgăduiesc să fac ce vrei, răspunde bătrînul medic cu un ton ferm și grav.

— Așa dar e lucru înțeles, să ne ajute D-zeu.

— Cu toate acestea adăogă doctorul, e un punct pe care vă rog mult să mi-l învoiți. N'aș lăsa nici o dată pe drum vre o probă de plantă, din orî-ce clasă ar face parte. Dar în colo vă dau toată ascultarea.

Să lăsăm o clipă pe cei cinci aventurieri, să-și urmeze drumul, și să ne întorcem la otelul Franciei, la Québec, unde, după cum cred că vă închipuiți, cei-alți membrii de la nuntă rămăseseră într-o grijă omoritoare.

Chiar în dimineața următoare de la dispariția tinerei fete, câte-va ore după plecarea d-lui Fontaine și a soților săi, unchiul Petruș trimise vorbă musafirilor săi, că dorește să-i vadă pe toți, fără de excepție, la masă. Era vorba de un consiliu.

Pe la miezul zilei, d. Champion, nevastă-sa, d-ra Leroux foarte îngrijată de plecarea unchiului său, d-ra Elena Bourgeois, d-na Raymond, d. Atanasie Barbier, și d-ra Maria Fontaine erau deja adunați în sală, și d. Fontaine, marchizul de Beau-doin, și frumosul Baptiste Jolibois, tot pomădat și spilkuit.

Toți veniră foarte posomorîți, ca niște oameni, pe care îi respinseră de la expediție.

Unchiul Ioan-Petruș, băgă de seamă aceasta, dar nu spuse nimic, ci rugă pe noii veniți să-l puie în curent cu starea lucrurilor.

Cuvântul fu dat d-lui Fontaine care povesti împrejurările nopții, repetă destăinuirile tinerei și frumoasei Elena, spuse amănuntele vizitei sale la șeful justiției și în sfîrșit puse în curent pe societate de planurile de urmărire deja puse în execuție împotriva șefului indian, răpitorul d-rei Allard.

După ce unchiul Petruș auzi de plecarea aventurierilor, își arătă cu tărie aprobarea lui.

«Prieten, imi vine a crede că expediția aceasta va isbuti, cu toate acestea nu trebuie să ascundem, că tovarășii noștri au de aface cu un dușman mai tare de cât ei.

«De aceea m'am gândit că trebuie să luăm măsuri, ca să le venim în ajutor. Eu m'am descurcat de toate mărfurile, pe care le-am adus aici, în locul lor am cumpărat blănuri, pe care mi le-am așezat în corabie. Acum putem să plecăm, să ne luăm și noi după indienii Crowi, răpitorii prietenei noastre.

— Foarte bine! zise d. Fontaine, căruia vîrsta și învătătura sa îi dădea dreptul de a lua cuvîntul. Dar nu te gîndești că prin locurile acelea sălbatice, inculte, împănate cu fiare sălbatice, și de triburi dușmanoase, prezența acestor doamne ar fi o piedică neînvinsă?

— M'am gândit la asta, răspunse negustorul, de aceea nici n'am pretenția de a lua pe cine-va cu de-a sila. Să fie de ajuns a vă spune, că nu vom pleca până nu vom lua toate precauțiunile, care vor putea asigura liniștea noastră.

Am cumpărat șoase furgoane solide și construite special pentru că-

lători prin pustii; acolo vom fi la adăpost nu numai de săgețile dușmanilor, dar chiar de gloanțele puștilor moderne. Fie-care dintr'ânsele e o mică cetățue ambulantă. Servitorii, care ne vor însoți vor fi înarmați, așa ca să dea de gîndit celor care ne vor asedia. Afară de asta, am tocmit pentru timpul expediției cinci zeci de indienii de tribul Linzilor. Cu o astfel de armată și mijloace de apărare, n'avem a ne teme de nimic.

Toți se inscriseră să ia parte la expediția aceasta, afară de d. Jolibois.

— Vă cer ertare, zise el, roșind ca o cireasă. De sigur pentru mine e o mare cinste și o mare plăcere de a vă urma, dar luați în seamă, am venit aici, cam fără de voie, în concediu. Ce trebuie să creadă stăpînul meu? Trebuie să mă întorc cât se poate de iute la Paris, ca să mă explic cu dînsul. Poate deja a dat locul meu la alt-cine-va. Vă rog, domnule Milion, trimeteți-mă în Franția cu cea dintîi corabie, și dați-mi o scrisoare, care să explice lipsa mea și să-mi scuze, ca să nu mă dea afară.

Unchiul Petruș zîmbia:

— Fii fără teamă, tinere, deja am schimbat cu patronul d-tale câte-va depeși, și ești autorizat să mă urmezi, tot timpul cât voii crede că 'mi ești de trebuință.

— În acest caz, d-le Milion, du-mă și la capătul lumii, zise Jolibois plin de bucurie.

După două zile, unchiul Petruș spuse tuturor că fusese informat, că bătrînul Doctor era cu aventurierii. Înștiință pe nepoata sa, întrebînd-o dacă vrea să meargă după dînsul:

— Cum nu! zise ea. Nu trebuie oare să mă duc la singurul meu sprijin pe lumea asta?

Pregătirile de plecare se făcură cât se poate de repede.

Cele zece furgoane reparate, reînnoite, spoite, fură aduse sub o șură. Le umplură cu tot ce le trebuia: arme, muniții, instrumente, alimente etc. Cele pentru indienii erau compuse din celule, iar cele pentru călătorii noștri, erau niște adevărate odăițe cochete.

Un furgon special fu destinat bucătăriei. Agerul bucătar Ion-Petre-Lerat trona ca domn și stăpîn acolo. Lângă el erau așezate în ordine proviziunile de gură, cărnuri sărate sau afumate, unt, unt de lemn, conserve de toate felurile. I se dădu ca ajutor pe servitorul breton al d-lui de la Becassiere și Marius Couracasse, bătrînul marinar al unchiului Petruș. Marsiliezu acesta era limbut, lucru mare, memoria lui era o adevărată enciclopedie de istorii caraghioase, în care adevărul nu era de loc respectat. Adesea stăpînu-său după ce

ascultase una din povestirile lui mincinoase îi spunea:

— Marius, tu ai să te spînzuri în ziua în când vei spune un adevăr.

— Domnule, răspundea povestitorul, cine poate răspunde de adevăr pe lumea asta? Nu-i nici o distanță dintre minciună și adevăr, adesea ceea-ce se crede adevărat e fals și contrariu.

Unchiul Petruș puse două zile, ca să se asigure că furgoanele erau umplute; în fine se înhămă la fie-care patru catări americani, apoi se făcu apelul, fie-care se puse la postul său, și șeful expediției dădu semnalul plecării.

Unul dintre furgoane nu fusese desemnat drept reședință nimăru. Ușile erau închise cu îngrijire, numai o porțiță mică dîndărăt, asemenea cu acelea de la furgonul indienilor. D. Fontaine, întrebă pe unchiul Petruș despre conținutul acestui car, dar negustorul marsiliez puse un deget pe buze și spuse încet:

— St! e cutia cu farmece, o să aflați în curînd ce-i acolo!

Respectînd taina șefului expediției d. Fontaine bagă de seamă că în momentul plecării un om pătrundea prin ușa tainică din dosul furgonului. Era un alb, de statură înaltă, sdravăn, fața cam bronzată. Geograful nu-l mai văzuse nici odată. Își răscoli creierul, ca să ghicească ce rol avea acest musafir. Dar la urmă își zise.

— Las, la naiba, cine o trăi o vedea.

Apoi se gîndi la alt ceva.

Șirul carelor eși prin poarta de Nord a orașului. Pe capră era șeful indian. *Pasere de Noapte*, prietenul și războinicul preferat al lui *Ochiu-de-Lynx*. Prin el afiase unchiul Petruș de plecarea doctorului cu cei-alți. Tot el se oferă să călăuzească expediția și se prinsese la câmpul Crowilor, unde *Cioc de-Vulture* ținea închisă pe biata franceză.

Orî-care alt om n'ar fi putut face zece pași afară din oraș, fără să se piardă. Înainte de seara plecării, orî ce drum însemnat dispăruse, ceea ce nu împiedică pe indian de a-și mîna carele, cu tot atîta siguranță ca și un căruțaș francez mergînd pe o șosea națională.

Cînd da soarele spre apus, unchiul Petruș, care se așezase lângă *Pasere de Noapte*, îl întrebă dacă n'ar fi înțelepțește să stabilească un popas și de a lăsa catării să pască liber, pe cînd oamenii vor mânca.

— Tatăl meu *Obraz palid* să aibă încredere în fiul său, răspunse tînărul șef, de mai multe orî va apune soarele înainte ca noi să fi atins ținta călătoriei noastre; e de trebuință ca atît cît suntem liniștiți, să înaintăm repede. Curînd are să ne lumineze luna. Să mergem până

la malurile rîurilor, pe care avem să le trecem.

Tata vede la orizont, norii ceia negri, care se îngrămădesc ca niște munți? Vom avea o furtună, și nu vom putea trece apa înainte de ploaie, așa că va trebui să așteptăm două zile, până să scadă apele.

— Lasă! Lasă! răspunse negustorul marsiliez. Fiul meu marele șef, nu știe că nimic nu-i cu neputință obrazilor palizi. Dacă rîul crește, o vom trece-o orî-cum.

Indianul nu mai spusese nici un cuvînt, dar se uită la d. Milion cu înfățișarea aceea de milă, pe care fie-care o ia fără de voie, când aude vorbind un om fără de rațiune.

Cu toate greutatele drumului, unde se întâlnea la fie-care pas, câte o rădăcină eșind din pământ și ațî nând calea roatelor, sau vre o crăpătură de pământ, conduse bine și trase sdravăn de catiri, furgoanele mergeau în ordine și repede.

(Va urma).

Călătoria De la Sidi-bel-Abbes la Ain-Sefra

(Coresp. part. a «Ziarului Călătoriilor»)

Ain-Sefra, 24 Noembrie 1897

De la Le Kreider la Rezaina

Dimineata la orele 5.30 am plecat din Kreider trecînd prin grădini. Drumul merge drept înainte lăsînd linia ferată la stînga. Apoi am traversat o regiune de nisip. Aci din cauza terenului rupt de ploți, drumul e aproape impracticabil. Locurile aceste se numesc *Les dunes de sables*.

Drumul acesta trece aproape de gara Bon Gueloub, unde se află două case din care una este o cantină, cea-laltă casă de locuit, și tre ȳputuri cu apă potabilă.

Drumul de la Bon Gueloub la Rezaina e foarte aproape de linia ferată, care după ce face mai multe curbe la o distanță de 4—5 kilometri se află satul arab Bir el Amra. Mai mulți din noi au rămas înapoi.

Vai de omul acela care n'are bani și este bolnav, căci medicul militar din ordinul căpitanului de companie, nu dă voie nimănui nici chiar dacă are picioarele umflate sau are friguri să se urce în tren, ci această permisiune e acordată numai celor cari au bani.

Repet încă o dată că mulți din noi au rămas pe drum.

În fine pe la orele 10 dimineata am ajuns la Rezaina. Companiei mele 'i venea tocmai rîndul să dea gardă așa că eu imediat am fost pus de sentinelă.

Peste noaptea eu fiind de gardă și tăcerea pe cîmp fiind foarte mare se vedeau cete cete de șacali care

se apropiau. Era un spectacol interesant de văzut. La cea mai mică mișcare șacali ȳ fug unul după altul ca cîinii urlînd.

De la Rezaina la El Biod

A doua zi dimineata la ora 6 convoiul s'a pus în mișcare; secțiunea mea forma de astă-dată arier-garda. Drumul era pietros și foarte rîu de mers, dar noi trebuia să mergem, căci nici unul nu voia să se facă de ris, să-și piarză reputația în fața ofițerilor săi să rămăe pe drum.

Gara El Biod posedă un puț, care te va ruine la Nor-Vest, și la 500 m. de stațiune se află terenul de campament.

ȳ timpul era frumos cînd am ajuns însă pe la ora 3 d. a. a început un vînt grozav așa că era imposibil de a eși din cort. Ofițerii steteau într'o odaie caldă a gărei și noi am așteptat pînă la ora 5 ca să putem avea puțin orez și ala plin cu nisip.

Peste noapte vîntul sufla cu atîta putere în cît nisipul bătea în tocmai ca zăpada.

ȳ dimineata cu mare greutate am putut-bea cafeaua din cauza celui vînt afurisit și la ora 5.30 am plecat înainte spre Mecheria.

S. Schiffer, din București

Soldat în reg. I. Comp. 9.

ȳ Legiunea străină.

VARIETĂȚI

Moștenirea lui Nasr-ed din. — După știrile venite din Teheran, a-veea lăsată de răposatul Șah al Persiei, Nasr-ed-din, se urcă la suma de un miliard de franci. Sunt prețuite, din aceasta, 400 milioane în aur și argint. Succesorul său Muzaffar-ed-din, ar avea de gînd să dea din moștenire 100 milioane, pentru dezvoltarea civilizației în Persia.

Mijloacele de transport, altă-dată și acum. — Iată cîte-va note, foarte curioase, pe cari le împrumutăm de la d-nu Levasseur, celebrul dermograf și membru al Institutului din Franța.

Cître 1830, drumul de delegență se făcea cu o căruță greoaie, cîntărind încărcată, pînă la 6000 kilo, trasă de 4 cai și făcînd 8 sau 10 lege pe zi. Astă-zî, trenurile de marfă fac, în termen mediu, cam vre-o 30 kilom. pe oră și la nevoie, pot face 700 de kilom. în 24 ore.

Cître 1835, timpul mijloci ȳ al duratei traversării Atlanticului de la New-York la Liverpool era de 24 zile și de la Liverpool la New-York de 38 zile.

Astă-zî același traject se face în 7 zile. Costul acestui drum, acum 60 de ani era de 926 franci, astă-zî pe

unele vapoare, costul este de 303 franci.

Dacă facem comparația între durata călătoriilor de altă dată și de acum, găsim că în Franța, pe timpul lui Ludovic al XIV, drumul de la Paris la Marsilia se făcea de 20 de ori mai lung, ca astă-zî.

O călătorie pe măgar. — «Curierul Statelor-Unite» spune că puțin timp înaintea celei din urmă alegeri prezidențiale, Pitcher Woodward din Brooklyn și Benjamin Lillard neguțator din New-York, venind împreună din Europa, pe același vapor, au făcut un pariu asupra reușitei celor doi candidați prezidențiali.

Woodward zicea că dacă cade Bryan el se obligă să meargă de la New-York la San-Francisco, cîlare pe măgar.

La rîndul său Lillard zicea că dacă cade Mac-Kinley, el o să dea o sumă mare de bani.

Cîștigînd pariul Lillard, Woodward a trebuit să încalice pe spinarea mîi garului său și s'o ia frumușel spre San-Francisco, fără să schimbe mîgarul. După cum fusese convenit, trebuia să treacă prin: Canton (Ohio) pentru a zice bună ziua lui Mac-Kinley, prin Lincoln (Nebraska), și să facă o vizită lui Bryan, adversarul lui Kinley. Dacă nu făcea acestea, va trebui să platească două amende, una de 100 și una de 200 dolari.

Woodward credea să facă vr'o 20 de mile pe fie care zi și va trebui să umble timp de 7—8 luni. Dar acest lung voiaj nu'l înspăimîntă de loc, pentru că el a mai călătorit prin Europa, tot cîlare pe măgar.

Woodward a plecat fără nici un ban în buzunar, dar în drum, va vinde fotografii, cu cari să poată face față cheltuelilor.

Zilele american și lasă-ȳ!

Oulile Omarilor. — Printre curioasele observații făcute asupra oulilor Omarilor (racilor de mare) de către o comisiune de piscicultură din Statele Unite, extragem următoarele: Omarii femeii, cari au o lungime de 20, 25, 30, 35, 40, 45 centimetri, au respectiv 5.000, 10.000, 20.000, 40.000, 80.000, 100.000 de ouă.

Cel mai mare număr de ouă a fost acela de 97.440 pe cari le avea un omar de o lungime de 40 c. m.

Omarii sunt în perioada cea bună de reproducțiune cînd au o lungime de 18 la 20 cm.

Lector

Numărul 17 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Marți 6 Ianuarie corent.

Cel mai mare Deposit de Pianine — CU PREȚUL FABRICEI — Concurență Imposibilă

Administrația ziarului «Universul», str. Brezoianu No. 11, București, pentru a face un serviciu numeroșilor săi cititori, face cunoscut că i-a sosit un mare transport de pianine din marea și renumita fabrică italiană V. Maltarello & Figli, din Milano-Vicenza (Italia), pe care le vinde cu prețurile fabricei.

Fabrica Regală de pianine V. Maltarello & Figli este una dintre cele mai renumite din Italia. Produsele sale sunt foarte mult apreciate și în străinătate, mai cu seamă în Paris, sunt preferate tuturor ale altor fabrici, pentru soliditatea și sunetul lor dulce și armonios. Această fabrică a fost premiată cu medalia de onoare de către Ministerul de industrie și comerț al Italiei și posedă mai multe diplome de onoare și medalii de aur câștigate la diferite expoziții din Italia și din străinătate.

Pe lângă aceste pianine, se mai află la administrația ziarului «Universul» și un depozit de pianine germane din cea mai bună fabrică din Lipsca.

Toate pianinele din depozitul nostru se dau și cu chirie, plăindu-se o mică sumă la început iar restul în rate lunare. După ce se va plăti regulat chiria un număr oare-care de luni, stabilit în contract, pianina va rămâne proprietatea închirietorului.

Carte spre a cunoaște viitorul

În editura tipografiei «Universul» a apărut o carte prin care oricare persoană își poate cunoaște viitorul. La orice întrebare cartea aceasta dă un răspuns potrivit. Cine va poseda această carte, va petrece de minune sărbătorile.

Se vinde 1 leu exemplarul. Cu lei 1.20 se trimite franco în toată țara. roman Castelul Carpaților.

Flanele ! Flanele !!

— Mai ieftin de cât ori-unde —

Din cauză de desfacere, Administrația ziarului «Universul» vinde cele mai bune calități de flanele cu 20 la sută mai ieftin decât în orice alt magazin.

5 Bani în toată țara

Universul politic ce apare în fiecare zi de dimineață publică știrile și depeșile cele mai noi și importante din țară și străinătate și romanele cele mai sensaționale. Acum publică importanta operă «Note asupra vieții M. S. Regelui Carol». *Universul politic* este unicul ziar care sosește dimineața în provincie, cu darul de seamă completă a Corpurilor legiuitoare.

IMPORTANT !!

La administrația ziarului *Universul* strada Brezoianu No. 11, se repară ori-ce ceasornice, pendule etc. mai ieftin decât ori-unde. Se garantează mersul regulat timp de un an și la caz contrar se repară din nou gratis.

Orice tuse vindecată

Cinevrea să se vindece sigur și în scurt timp de orice tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95 ; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipsican, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

4 CALENDARE și Bilete de plăcintă Cu 1 Leu

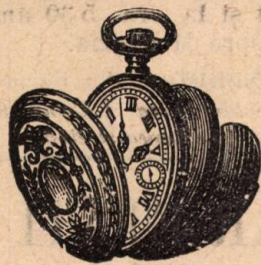
Trimțând la administrația ziarului nostru 1 leu se va primi frumosul calendar american cu foi zilnice, calendarul de citit, coprinzând 100 pagini și 13 ilustrații, calendarul de perete colorat, calendarul de buzunar, pe anul 1898, precum și 1 foaie de bilete pentru plăcintă.

Cititorii din provincie vor trimite 30 bani mai mult pentru porto.

VESELIA

care apare luni, 5 Ianuarie c., coprinde o materie variată și umoristică din cele mai hazlii precum și un mare tablou de actualitate în culori reprezentând: *Felicitări de Anul Nou*.

Veselia se vinde 5 Bani exemplarul în toată țara.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vind cu 30 la sută mai ieftin decât ori-unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din ce mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12-1¹/₂, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

După naufragiū

Eram pe vaporul «Chanzy» pe coasta de vest a Norvegiei. De la Lindesnaes la cap-Nord, drumul de la un fjord la altul se face printr'un archipelag foarte des. Dacă pilotul face cea mai mică greșală, dacă are vr'o iluzie optică, dacă a uitat ceva, vaporul e pierdut. La acestea se gândea căpitanul nostru în momentul trecerei archipelagului și era foarte neliniștit.

Ceața se transformă de odată într'o ploaie torențială, care acoperă vaporul. Nu se mai vedea nimic, insulele și trocătoarele periră după perdeaua de ploaie.

... Scârțâitul elicei se oprește; stopăm pentru a putea recunoaște balisa — o piatră neagră, — la o distanță de 100 de metri de la tribord. Pornim din nou, apoi, iar stopăm pentru a mai sonda. Acest mers pe pipăite te face să vezi că direcția este nesigură și pericolul iminent. Ești stat la pândă, în cabina mea, căci pe mare, mai puțin de cât ori unde, nu trebuie să te lași a fi surprins.

... Două-spre-zece ore noaptea și trei-zece și cinci minute. O lovitură teribilă, nenumărate bubuituri ca și cum fundul vaporului s'ar fi zdrobit, o trosnitură spăimântătoare; în același timp bastimentul se clatină și se apleacă pe babord. Toate acestea se petrecură instantaneu, iute ca fulgerul.

Imediat, îmi luaî nevasta și voiî s'o scot din cabină, dar îmi fu imposibil, corabia se lăsa din ce în ce pe babord (stânga), ca și cum ar fi vrut să se dea peste cap, și pe înclinarea aceasta prea mare, nu puteam să ne urcăm. Pardoseala se ridică din ce în ce, mă căznesc, mă sbucium, dar în van. Cu multă trudă ajung la ușă, îi dau un picior și ajung să es pe punte.

Sus, bărcile de scăpare sunt scoase și puse la îndemână.

— Ambarcațiunile în mare! comandă ofiterii. Deci, lucrurile erau grave. Dar or cum, bărcile după punte nu le putem ajunge. Ca și în cabină, nu ne putem sui pe panta cea repede. «Mașina înapoi», răsună vocea căpitanului, dar în loc să scăpăm de pericol, din nou ne lovim de stânci. Pe scândurile alunecoase, noi ne isbim și cădem la fie care sdruncinare a vaporului.

Cu multă, foarte multă trudă, puterăm să ajungem la luntre, în care ne așezăm: patru pasageri și două mateloți.

Atunci, pasagerii năvăliră pe punte, precedați de un zgomot surd. Dede supt era o luptă desperată, de a scăpa care poate mai întâi. Un om îngălbenește, se dă înapoi pe scară și cade mort. Ambarcațiile în mare!

Centurile de salvare! Și o nouă panică, o nouă mișcare a mulțimei care năvălește să ia loc în bărci și să apuce cele câte-va centuri ce erau pe vapor. În fine, la piciorul scărei, sosește o barcă, căpitanul dă ordinul de imbarcare. În această barcă, primejdia este mai mare dar mai puțin vizibil ca pe vapor.

Pornim, prin întuneric, pe o mare pe care nici unul din noi nu o cunoștea, expuși ca la fie care lovitură de lopată să ne lovim de o stâncă. Din fericire, cărma este în mâini bune și înainte e un bătrân cunosător. Mergem încet, sondând mereu; o lumină pătrunde prin ceață, o casă apare, apoi, mai aproape, o altă mai mică. Cu multă greutate, cați curenții care era în mare ne gonea de țarm, puterăm să punem piciorul pe uscat.

În casă, o femeie e gata de culcare; speriată, la vederea noastră, alergă strigând, spre patul unde dormeau două copii:

— Nu mă omorâți! Aveți milă de o biată mamă fără ajutor. (Vezi ilustrația).

Sărmana femeie, ne luase drept pirai. De altminterlea lucrul acesta se petrece dese ori în Norvegia.

Spuindu-i ce ni s'a întâmplat, femeia fu coprinsă de o mare jale. Imediat ea dete naufragiaților toate hainele ce le avea, și făcu în sobă un foc bun. Astăzi suntem noi victimele mării, mâine poate va veni rândul la vr'unui din ai ei.

Trecu o jumătate de oră. Nici o altă barcă nu mai venea. Ce s'a făcut tovarășii noștri? Prin ceață, luminele electrice ale vaporului apar ca mici puncte luminoase. Cât timp vor luci, vaporul nu este încă scufundat. Un moment luminele par a se stinge, ceea ce ne dă un sentiment de teamă nespūsă. Din fericire, un vapor mare sosi în minutul acela și stopă în fața corăbiei noastre. E un ajutor care sosește; două bărci vin de ne la și ne duc pe vaporul salvator, care era un pachebot de turiști englezi, făcând escurtiuni, ca și noi, pe coasta Norvegiei. Vaporul nostru «Chanzy», cu toată lovitura primită, rămânând intact, căpitanul opri or ce imbarcare de material pe vaporul englez, până la sosirea ajutoarelor.

Din pricina deselor întâmplări de felul acesta, companiile de navigație au fost obligate să se ție de mai multe prescripțiuni.

Așa, nici un marinar nu putea fi numit căpitan al vr'unui pachebot, dacă mai înainte, nu a navigat mai mult ani, ca ofiter, pe mările pe care trebuie să le treacă un căpitan. Înaintea plecării vaporului, autoritățile marine se vor convinge dacă acest căpitan are toate documentele necesare de informațiuni, precum pla-

nuri, hărți, instrucțiuni nautice etc.

Vaporul englezesc care ne-a scăpat de naufragiū purta numele de **Saint-Sunnivan**.

Vântul sufla cu furie. Biciuit de el, fjordul părea o apă clocotindă, un fel de pulbere fină de apă, care ne orbea, și un vârtej de valuri amenințătoare.

Și pe acest deluviu a trebuit să mergem cu o barcă mică de la uscat până la scara lui **Saint-Sunnivan**. De multe ori puterea vântului paraliza lucrarea brațelor mateloților, lăpețile se îndoiu sub puterea cu care trăgeau ei, dar nu puteau face alt-ceva de cât să oprească barca de a se întoarce înapoi. Când ajunserăm pe vapor, eram uzi până la pele și înghețați. De mai bine de șase ore ședeam uzi de apă și în o temperatură glacială. Cu toate că nu erau de cât câte-va grade d'asupra lui zero, totuși frigul, apa, vântul, ne înghețase pelea, ne înțepenise mâinile și picioarele.

Echipagiul și pasagerii englezi se grămădesc în jurul nostru și ne arată o simpatie vădită, căreia noi îi vom păstra o vecnică reamintință.

E așa de bine să fii mângaiat când te afli în nenorocire. Și afară de asta, cum te simți de măgălit, când știi prin ce nenorocire ai trecut, și când sunt persoane cărora poți să le spui întâmplarea!...

În urmă, după salvarea noastră s'a răspândit în lume vorba, cum că, față de noi, căpitanul vasului «Saint-Sunnivan», nu s'a purtat tocmai cinstit. Astfel se svonise că el a pretins, pentru a ne transporta la Florø, să dăm fie-care pasager, și imediat, câte o sută de franci de cap. Lucrurile însă nu stăteau tocmai așa. Din contră, comisarul după vasul nostru «Chanzy», întrebând pe căpitanul lui «Saint-Sunnivan» despre indemnizarea care o pretinde pentru cele ce a făcut, a răspuns că aceasta se va regula între companiile proprietarele celor două vase, iar acum, nu e vremea de a face astfel de lucruri. Salvarea pasagerilor și personalului ocupă în primul rând spiritul lui, și cea ce făcu într'un mod foarte dezinteresat și cu multă bună voință.

Curând după aceasta și bagajele noastre fură aduse și după o jumătate de oră debarcarăm la Florø, un sătuleț singuratic din archipelagul ce este lângă coasta Norvegiei.

Cea mai mare parte din tovarășii noștri ne părăsiră imediat și nu rămăserăm de cât opt pasageri, cari am așteptat o zi întreagă venirea unui pachebot cu destinația la Bergen, cel mai mare oraș din partea aceasta a Norvegiei.

Eri eram veseli și bine dispuși, plini de încredere, fericiți de o viață care ni se părea ușoară și intere-

santă; astă-zî, suntem triști și descurajați, perduți pe un pământ care ni se pare foarte depărtat. În firea noastră, în sufletul nostru zdrobit de emoțiunî, simțeam ca un resort stricat și în memoria noastră era ca un fel de prăpastie, între amintirile noastre de ieri și de azi. Iuțea evenimentelor ne a lăsat impresiunea unui coșmar dureros, creierul obosit de atâtea neliniști și sbuciumări nu mai funcționează de cît la intervale și o sforțare de reflecțiune, era necesară pentru a ne reda realitatea lucrurilor și a ne readuce la cunoștința vieții.

Impresia a fost așa de dureros simțită, în cît și astă-zî, după atîta vreme trecută, icoanele acelea îmi apar tot așa de clare ca atunci, evocînd aceleași sentimente, aceleași reflecții, simți, vîd, trăiesc, ceea ce am simțit, am văzut și am suferit în acele momente de spaimă.

O! e teribil un naufragiu! E marea aceea, infinită, clocotindă, furioasă, care îți dă impresia unui mormant care se mișcă, se deschide și se întinde spre tine, gata să te înghiță, doritoare de a te cuprinde, setoasă de a te îngropa sub greutatea mișcătoarelor sale valuri.

De alt-fel, nu e oare și viața un fel de mare vecinic agitată, vecinic tinzînd de a te înmormînta sub peripețiile, mizeriile și greutățile ei?

Charles Rabot

EPISOADE DIN CALĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

V

Vîntul e tot de la nord-est; dar acum nu-l mai dau importanță.

Azi am fotografiat pe Iohansen la anemometru; pe cînd îl luam poza, i-a degerat nasul.

Seara ne am cîntărit iar cu toți. Această operație e foarte interesantă; stăm cu toți și așteptăm plin de curiozitate să vedem dacă vre unul din noi a câștigat sau a pierdut ceva din greutate. De astă-dată cei mai mulți au pierdut câte ceva. Poate pentru că în loc de bere se bea acum zeamă de lămâie? — Numai Juell îi dă mereu înainte, acum e cu 400 de grame mai greu de cît mai pe urmă cînd ne-am cîntărit.

Doctorul nostru îi merge în această privință de asemenea foarte bine; azi însă arată o creștere numai de 400 de grame. În privința meseriei sale însă îi merge bietului om rău de tot: nimeni nu vrea să se îmbolnăvească pe bord. În dispărare de cauză și-a atribuit ieri sîșii o durere de cap, care n'a voit însă să țină mai mult de cît până seara.

În zilele din urmă a început să se dedea la studiul boalelor de cîini; poate că cu acest chip o să aibă mai mulți clienți.

Joi 8 Martie. — Spre sud! — Am făcut iar o plimbare frumoasă însoțit de Sverdrup, cu patine de zăpadă. Vreme frumoasă, numai — 39° C. — Dar spre seară iar e un frig teribil, — 48. C. cu un vînt de 5—8 metri pe secundă.

Vîntul acesta continuă de la nord și nord-vest mă face iar să mă gîndesc că poate e uscat la nord. În sfîrșit, vom vedea.

Vineri 9 Martie. — Tot vînt de la nord! — Iată dar schimbarea pe care o speram odată cu apropierea echinocțiului de primăvară!

De mai mult de două săptămîni am avut tot vînturi de la nord; trebuie, deci, să mărturisesc că încep să fiu trist. Prea mult mi se sfîrîmă speranțele una după alta.

Și prea mult mi e dor de acasă. Poate mă depărtez în loc să mă apropiu de dînsa. În tot cazul însă e trist ca să vezi cum realizarea planurilor întîrzie, dacă poate nu se nimicește cu totul.

Astăzi a fost iarăși destul de frig; — 47 până la — 48° C. cu un vînt de 5 metri pe secundă de la nord-nord-vest. E plăcut și sănătos să te plimbi pe o astfel de vreme.

Am avut azi presiuni destul de puternice. Observațiile ne arată că suntem la 79° 45'; în 4 zile ne-am reîntors cu 8' spre sud. Iar mă gîndesc: să fie oare uscat la nord?

Încep din ce în ce să socotesc cu această posibilitate. Uscat la nord, aceasta ar explica numai decît pentru ce mergem așa, încet, spre sud. Dar poate că e și din cauza că gheața s'a strîns atît de groasă și masivă în jurul nostru.

Să se întindă oare țara Francisc-Iosef spre est sau spre nord, sau să se întindă d'acolo un șir de insule în una sau alta din aceste direcțiuni?

Nu este cu ne-putință.

Dacă cu adevărat e uscat acolo și vom ajunge la el, atunci toate grijiile noastre s'au sfîrșit. Dar nimenea nu știe ce ne va aduce viitorul și e poate mai bine să nu știm.

Sâmbătă 10 Martie. — Funia ne arată că mergem spre nord; acum după amiază s'a pornit și un vînt ușor de la sud. Astă-zî sunt mai bine dispus și pot să mă las iar visurilor de fericire, despre un platoș la nord cu munți și văi unde să putem aștepta primăvara și să facem pe urmă drumul pe jos până la pol.

Duminică 11 Martie. — Plimbare cu patinele de zăpadă spre nord; temperatura — 50° C; iuțea vîntului 3 metri. N'am suferit prea mult de frig. Numai după ce am alergat mult timp în contra vîntului am început să simțim frig la genunchi; dar nici

nu eram prea bine îmbrăcați. Altfel am fi putut suporta fără greutate o temperatură cu 10, 20 și chiar cu 30 de grade mai jos.

Ciudat lucru cum se schimbă impresiabilitatea omului. Acasă mi-e nesuferit un frig chiar de — 20° C și chiar cînd nu e vînt; aci însă nu mi se pare mai frig nici la — 50° C și cu vînt. E de sigur fiindcă acasă în odaia caldă, omul dobîndește noțiuni exagerate despre grozăvenia frigului.

Astă-seară avem — 51, 2° C, și vînt de nord-nord-est 4 metri pe secundă. Lumină polară strălucitoare la sud. La miezul nopții chiar e destul de luminos.

Lună 12 Martie. — Mergem încet spre sud. Dimineața am avut — 51,6° C și vînt de nord de 4 metri pe secundă.

Uf! acest vînt de nord e răcoros! Barometrul s'a urcat iar. Ceea ce m'a făcut să cred că vîntul se va schimba, dar nu.

Va să zică asta este ceea ce ne-a adus luna Martie în care puneam atâtea speranțe. Acum trebuie să aștept vara. O jumătate de an va trece în curînd și ne va lăsa în același loc unde ne-a găsit.

Ah! sunt obosit, atît de obosit, lăsați-mă să dorm, să dorm! Vîno somn și închide ușa gîndurilor mele și oprește cursul lor! Veniți visuri și lăsați-mă să revăd soarele pe țărîm verde de la Godt Haab!

Miercuri 14 Martie. — Seara toți cîinii au început deodată să latre; credeam că din cauza un urs. Sverdrup și eu luarăm puștile, dădurăm drumul cîinilor *Ulenca* și *Pan* și pornirăm.

Luna începea să răsară. Abea lăsarăm cîinii pe gheață, și porniră ca niște rachete spre vest; noi cît puteam după dînsii. Voind să sar peste o crăpătură, intrați cu piciorul până în genunchi prin gheață.

Dar la o temperatură — 39° C, apa înghețată pe haine, înainte de a pătrunde. Ba de aci înainte parcă 'mi ținea mai cald.

Ajungînd la o crăpătură mai departe, am descoperit că nu era un urs, ci său o morsa său o focă, căci în gheața din noi formată, am văzut în mai multe locuri găuri prin cari unul sau altul din aceste animale scosese capul.

Ce miros fenomenal trebuie să aibă cîinii aceștia! Animalul era la depărtare de peste un kilometru de la vapor și d'abea scosese botul afară.

Ne-am întors la vapor și am adus o lance, dar n'am mai zărit nici o urmă nici de morsa nici de focă.

Întăcestea în zelu lui, *Pan* s'a apropiase prea mult și căzuse în apă. Gheața era prea înaltă ca să poată eși fără ajutor, și dacă nu eram eu acolo, cred că s'ar fi înecat. Acum

zace în salon și se usucă. Cu toate că a stat cam multă vreme în apă nu era nici el ud până la piele.

Vremea este limpede; luna strălucește. Vânt nu e aproape de loc. Spre nord, roșată, spre sud, lumină polară, ca niște sulii de flacări care pe urmă se schimbă într'un val de argint, cu cută fluturinde. Aceste apariții nocturne par în tot d'a una noi și impresionează imaginația.

Joi, 15 Martie.—Temperatura scade. Dup'amiază la 4 ore avem — 39° C. Se pare că soarele începe să prindă putere.

Căinii cari la — 50° C să grămădesc unui într'alții în cuștile lor, acum iar sunt nerăbdători să iasă la plimbare.

Vineri, 16 Martie.—Astăzi bate un vânt ușor de la sud-vest. Am încercat o pînză legînd-o de două săni și am constatat că alunecă foarte bine pe gheață. Aceasta ne-ar fi de un bun ajutor în cazul cînd ar trebui să ne întoarcem acasă pe gheață.

Miercuri, 21 Martie.—În sfîrșit o schimbare; vîntul este de la sud-est și iarăși mergem binișor spre nord. Echinocliul de primă-vară a trecut, și ne-a lăsat tot unde am fost. Sunt curios să văd unde ne va găsi cel de toamnă.

Dacă va fi mai spre sud, atunci victoria e îndoelnică; dacă va fi mai spre nord, atunci ea e sigură, or cit de mult ar întîrzia.

Acum aștept cu speranță vara; ea trebuie să aducă o schimbare.

Trebue să admitem că ea, cu marea rece la nord și cu Siberia caldă la sud, ne va aduce vînturi de nord.

Și dacă aceasta ar fi îndoelnic, avem pe altă parte mările calde din vest cari poate sunt mai tari; de alt-fel și *Jeanette* a fost dusă tot spre nord-vest.

E ciudat că cu toate aceste vînturi de la vest, totuși nu mergem spre est. Ultima longitudine spre est a fost de numai 135°.

Joi verde, 22 Martie.—Vîntul e tot de la sud-est și înaintăm bine spre nord. Suntem bine dispuși acum. Vîntul șueră d'asupra noastră ca un cântec de victorie.

Azi înainte de amiază unul din căinii cei mici, a avut un atac violent de crampe, făcea spume la gură, și mușca furios în toate părțile. În urmă a fost cuprins de paralizie; l'am scos atunci afară pe gheață. Tresărea în convulsii, cu picioarele țepene și cu spinarea încovoată. M'am temut că putea să fie turbare sau altă boală molipsitoare și l'am împușcat. Poate m'am cam grăbit; de unde să se fi putut molipsi pe bord? Dar alt-ceva ce putea să fie? Un atac de epilepsie?

În zilele din urmă, m'a mai speriat așa un altul din cîinii cei mici,

care începuse să alerge ca smintit prin cabină și să se ascundă cînd icî cînd colo. L'au văzut și alții așa, dar peste puțin s'a însănătoșit și în zilele din urmă n'a mai arătat nici un simptom.

Vinerea mare, 23 Martie.—Observațiile de la amiază ne dau 80° latitudine nordică; în 4 zile și în 4 nopți, am făcut același drum spre nord, ca în 3 săptămîni spre sud. În tot cazul e o mîngiere.

E de mirare cît de curînd au devenit nopțile luminoase. Acum abia mai strălucesc și stele de prima mărime la miezul nopții pe cer.

Sâmbătă, 24 Martie.—Ajunul Paștilor. Ziua de azi e vrednică de însemnat: Am dat voie luminei de primă-vară să intre în salon. Cît a ținut iarna, geamleul de sus a fost acoperit cu zăpadă și afară de aceea erau și cuștile cîinilor așezate de jur împrejur. Acum am aruncat toată zăpada pe gheață și am curățit geamurile.

Luni, 26 Martie. Stăm nemișcați în loc. Cât timp o să mai ție așa? Ce mîndru și triumfător eram cînd cu ultimul echinocliu, toată lumea mi se părea luminoasă; acum nu mai sunt mîndru de loc.

Soarele se ridică și inundă întinderea de gheață cu strălucirea lui.

Primă vara vine: dar nu ne aduce nici o bucurie. Aci e tot așa de rece și singuratic ca tot d'auna. Suferetele chiar îngheață.

Și încă șapte ani de o astfel de viață sată poate numai patru — dar cum vor fi suferetele atunci?

Nu îndrăznesc să gîndesc la viitor... Și cum va fi acasă, cînd an după an va trece, și nimeni nu se va întoarce.

Știu că toate astea sunt rezultatul unei dispoziții maladive; uniformitatea acestei vieți neactive e care m'apasă spiritul. Nici o luptă, nici posibilitatea unei lupte!

Totul împrejur e atât de tăcut și mort... O, chiar și sufletul îngheață!

Ce n'as da pentru o singură zi de luptă. Ba chiar pentru un moment de primejdie!

Tot trebuie să mai aștept încă și să observ mersul-vaporului nostru; dar dacă va lua direcția opusă, atunci voi tăia toate punțile în urma mea și voi pune totul pe un marș spre nord pe gheață. Alt-ceva mai bun de făcut nu știu. Va fi o călătorie primejdioasă, o chestiune de viață sată de moarte, dar am oare o altă alegere?

E nevrednic de un bărbat să-și propună o problemă pentru ca s'o părăsească tocmai cînd e punctul culminant al luptei. Nu de cît un drum și acesta este «Înainte», *Fram!*

Marți, 27 Martie.—Ne întoarcem iar spre sud; vîntul e de la nord. Observațiile de la amiază arată 80° 4' latitudine nordică.

Dar de ce descurajare? Mă uit pînă să orbesc spre un singur punct și mă gîndesc numai să ajung la pol, și să ne facem apoi drum spre oceanul Atlantic. Pe cînd adevărata noastră problemă este să explorăm regiunile polare necunoscute. Nu facem oare nimic pentru știință?

Vom duce acasă din această regiune o colecție destul de bogată de observații. Restul este și rămîne chestie de vanitate. «Iubește mai mult adevărul și mai puțin victoria.»

Uitându-mă la gravura lui Eilif Peterssen represintînd o pădure de brazi norvegiană, mă transport cu gîndul acolo.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

JULES GROS

PĂTANIILE

Unei nunți pariziane în jarul lumii

V

Între acestea furtuna amenința și nimic nu arăta, că sunt aproape de rîu, cînd de odată *Pasère-de-noapte* dădu un țipet prelung, ca vîlcăreala unei bufnițe. Toate furgoanele se opriră ca prin farmec.

— Fie-care să se așeze la locul său, mi-e teamă să nu avem nevoie de a măsura soliditatea furgoanelor și isteția armelor noastre, spuse ca o suflare *Pasère-de-noapte* unchiului Petruș.

VI

Ce se făcuse cei dintîii călători?

Pe cînd unchiul Petruș și tovarășul lui de drum, se puneau în apărare, așezau carele în pătrat ca fie care să prezinte o piedică neînvinsă, deshamă catării și'i pun în centrul fortăreței improvizate, pun pe fie care luptător la postul lui de bătaie, scoboară doamnele și le pun la adăpost de proiectile, în fața unui foc mare aprins în mijlocul câmpului, vom merge să ajungem pe vîntătorul Novet și cu tovarășii săi, pe care l'găsim gata a se isbi de un pericol, pe care, nimeni, afară de șeful indian nu poate să'l cunoască.

În mijlocul unui peisaj sălbatic și pe marginile unui rîu repede restogolind apele limpezi pe un pat de stînci, trei oameni stînd în diferite poziții pe o parte a rîului acoperită de verdeață, și ascunși de mînuchiuri de sălcii, vorbeau încet, cu

prevederea aceea, pe care o insuflă pericolele veşnice de care sunt ameninţaţi alergătorii prin păduri; păreaţi a ţine sfat.

Maî jos, chiar la piciorul promotoriului, care le servea de scaun, un al patrulea personaj, cufundat până la glesne în apa curgătoare a fluviului, arunca în valuri şi retrăgea la fie-care clipă, o undiţă cu care se servesc ei spre a prinde somnii aceia mari, cari fac una din bogăţiile Americii de Nord.

Cititorii noştri trebuie să fi recunoscut în aceste trei personaje pe vânătorul Guilom Novet, marele şef, *Ochiu-de-Linx*, şi nenorocitul logodnic al d-soarei Clementa, d. Emil de Rivières.

Cât despre indian, datat cu totul plăcerii pescuitului, era Raton, războinicul, pe care marele şef îl luase cu dînsul.

Cei trei oameni vorbeau încet, după cum am supus. Convorbirea părea foarte înflăcătată.

— Tatăl, marele şef, zise vânătorul Guilom, crede că am intrat într-o regiune stăpănită de duşmani. Deci, dacă pe de o parte ne apropiem de scop, pe de altă parte, să ne îndoim prevederile, dacă nu vrem să ne jertfim zadarnic viaţa noastră.

— Fiul meu a vorbit înţelepteste, răspunse ceremonios şeful sălbaticilor.

Sfântul Duh i-a insuflat tot-d'una idei fericite; Crowi nu sunt departe de noi; totul în drumul nostru mi-a descoperit prezenţa lor şi fiul meu Purtătorul-de-trăsnet mi-a descoperit singur urmele.

— Doamne, domnilor, întrerupse cu o oarecare însufleţire tînărul Emil de Rivières, mă faceţi să înnebunesc cu presimţirile d-voastră nesfârşite. Sunteţi oare nişte babe fricoase? Eu mă simt fericit că duşmanul e aproape, şi nici nu'mi trebuie viaţa, dacă nu pot scăpa pe aceea care e în mâinile lor.

Bătrânul vânător zîmbi a rîde, dar marele şef rămase tot grav şi neschimbat. Sta tăcut pe când Guilom Novet răspunse tînărului francez:

— Vorbeşti foarte uşuratic, tinere să pierzi viaţa, să ai o dal duşmanilor. Recunosc ferbinţeala unui amorezat, care vrea înainte de toate să-şi recapete logodnica, dar cum şeful şi cu mine nu suntem amorezaţi, vei găsi că facem bine de a pune la adăpost viaţa noastră şi a d-tale. Aşa dar păstrează-ţi focul pentru moment, şi lasă pe cei care au mai multă experienţă, să decidă ce trebuie să faceţi.

— Fiul meu, Purtătorul-de-Trăsnet, a vorbit înţelepteste, spuse grav marele şef. Tinerii trebuie să asculte de sfatul bătrânilor şi să nu-şi spue gândul de cât când îi întreabă.

Amorezatul d-soarei Allard nu se

simţi de loc jignit de îndoiţa lecţiune de morală. Se mulţumi numai să ridă uşor, apoi recăzu în visarea sa şi rămase absolut strein din acea clipă, la convorbirea începută între cei doi tovarăşi.

Şeful indian cu un glas tă răgănit şi monoton, rosti aceste cuvinte:

— Fiul meu Purtătorul-de-Trăsnet arată acum toată înţelepciunea şi experienţa sa. Intrăm pe un pământ unde duşmanii noştri sunt ca stăpâni. Fie-care trunchi de copac, fie-care stîncă, fie-care buruiănă poate ascunde un spion.

Dacă suntem descoperiţi, nu numai că viaţa ne e în pericol, dar dacă isbutim să scăpăm de mâinile duşmanilor, trebuie să renunţăm pentru tot d'a-una să ducem la un bun sfîrşit întreprinderea noastră. Stiu foarte bine în ce scop a răpit Cioc-de-Vultur sora noastră albă. Ceea ce mai întâi făcuse pentru un câştig, acum o făcea pentru folosul său. Ceea pe care au supranumit-o Fraga Pădurilor trebuie să fie femeia lui dacă nu putem să le-o răpim. Cioc-de-Vultur e un războinic de temut, tribul lui numeros, e singurul care a resistat Linzilor, pe care îi comandă. Crowii altă dată aliaţii mei, vor fi pentru noi nişte protivnici de temut. Dacă ghicesc planurile noastre şi descoper urma noastră, o să avem mult de făcut, ca să ne apărăm spinările.

— Tatăl meu, Ochiu-de-Linx să'mi spue de ce plan de atac îi convine să se servească, întreabă bătrânul vînător. Am într'însul o încredere oarbă, şi poate să se încreadă în ascultarea mea.

— Trebuie să ştii înainte de toate unde a ascuns Cioc-de-Vultur pe sora noastră Fraga Pădurilor. Atunci e vorba de a găsi un mijloc s-o scăpăm de supravegherea, care o încoură şi de a o aduce în familie, fără să lăsăm a se vedea sa şi a se ghici cuibul nostru.

— Drace! Drace! şopti între dinţi Canadianul, asta e o problemă, care nu mi se pare de o soluţiune uşoară. Cu toate acestea, fiindcă tatăl nostru, marele şef, crede că e cea mai bună linie de purtare, ne vom sili de a nu ne depărta de dînsa.

— Dacă numai fratele meu Purtătorul-de-Trăsnet şi Raton ar fi singuri, aş răspunde aproape de isbînda întreprinderii noastre, dar de ce fiul meu Purtătorul de Trăsnet s'a învoit să luăm cu noi pe tînărul francez, de ce ne am mai încurcat cu bătrânul Doctor, căruî duhul sfînt pare a'î fi luat raţiunea, dându-i darul de a lecui oamenii? Mie teamă de neexperienţa lor.

Tînărul visător, care până acum rămase străin la convorbire, ridică fruntea:

— Dacă Ochiu de-Linx crede că

Doctorul şi cu mine putem fi o piedică la isbînda întreprinderii noastre, ne vom duce să şedem acolo de unde am plecat, să aşteptăm venirea d-voastră.

— Fiul meu e tînăr şi vorbeşte fără să se gîndească, răspunse şeful Linzilor, fără de asta n'ar fi spus un lucru cu neputinţă. Uită oare că suntem pe pământ duşman şi că toate pericolele din lume ne înconjoară?

De o parte fiarele, care rătăcesc prin pădure, ursul cenuşiu şi negru, linx, pantere etc., pe de altă parte, ochiul care nu se înşeală, săgeata mortală şi repede a Crowilor care nu-şi greşeşte ţinta nici o dată.

— Bine, spuse tînărul cu blîndeţe voi merge cu d-voastră şi mă voi sili, să nu vă fiu o prea mare sarcină.

Canadianul crezu că e timpul să interviev:

— Frate-meu a vorbit foarte bine şi dacă l'am luat cu noi spre căutarea logodnicei sale, dacă a trebuit, mai mult fără de voie să luăm doctorul, mai trebuie să înlocuim neexperienţa lor.

În acea clipă un zgomot de ramuri rupte făcu să tresară cei trei interlocutori; care apucară repede armele şi întoarseră capul la partea de unde se auzise această foşnitură.

Vederea acestui personaj care eşiă din pădure şi fusese pricina acelei spaime îi linişti.

Noul venit se apropie de grup; ţinea în mână un obiect de o formă ciudată şi care părea că absoarbe toată băgarea de seamă.

Se apropie de grup, şi arătând ceea ce avea în mână:

— Ce naiba să fie asta? întreabă el..

Ochiu-de-Linx, după ce întorsese capul, luă obiectul în mână şi după ce l cercetă cu atenţie:

— E doctoria de război a lui Cioc-de-Vultur, zise el, unde a găsit tatăl asta?

— Era agăţat de ramurile unui ulm alb, răspunse doctorul înăuntrul pădurei, în mijlocul unui luminii. Nu va fi, cred, unul din obiectele cele mai puţin însemnate din muzeul etnografic.

— Nu e vorba acum de colecţii, Crowii sunt pe urma noastră, ne declară război! Mai iute, şi să punem între ei şi noi riul

Rămase o clipă tăcut şi datat unei meditaţii adânci, apoi şopti:

— Trebuie să ştim de ce Cioc-de-Vultur a rămas aici în loc de a-şi urma drumul spre pământurile strămoşilor noştri. Are teamă de a fi atacat în pământurile sale? Triburile noastre sunt în război?

Tăcu şi făcu să răsune un şuerat compus dintr-o notă ascuţită urmată de un fel de tremolo.

Îndată, se văzu pescarul Raton

lăsându-și undița la marginea apei și făcându-se nevăzut în mijlocul copacilor, cari formau cingătoarea fluviului. Eși de acolo îndată într-o fel de luntre lungăreață, care era ascunsă și veni spre mal. Cel patru prietenii intrară în șubreda imbarcațiune și trecură repede râul de cealaltă parte.

— Bine, zise Ochiu-de-Linx, nu ne mai rămâne de cât să ne așezăm într'un loc acoperit și asta cu pază.

— Iată un buchet de sălcii care mi se pare făcut într'adins pentru a asigura liniștea noastră zise Canadianul Guilom. De aici, chiar dacă noaptea s'ar face tot așa de întunecoasă ca un cuptor, vom putea observa su-prafața apelor fluviului, fără ca să fie cu puțință dușmanilor noștri de a bănuși prezența noastră.

Se refugiă în trunchiuri, acolo puteau sta în liniște și să stăpânească cu privirea toată întinderea cursului de apă care n'avea, pe la locul acela, mai puțin de șase sute de metri lungime.

Pe când Guilom și tovarășii săi inspectau armele de foc și își încărcău puștele, Indianul Raton se duse să ascundă imbarcațiunea sub copacii de la râu, în mijlocul tufelor de răchiți unde era cu neputință să ghicești prezența lor.

— N'ar fi fi bine să aprindem un foc bun, și să frigem vre-un somn întreabă doctorul.

— Nu, nu! nu trebuie foc! strigă cu un ton de ordin, Ochiu-de-Linx. Nu trebuie să arătăm că suntem aici. E la mijloc viața noastră.

Soarele, care ajunsese la capătul drumului său, se făcu nevăzut la spatele orizontului: crepusculul urmă zilei, apoi noaptea după crepuscul. Noaptea asta se ivi limpede și instelată; fie care se înveli bine în hainele sale și se culcă pe pământ, într-o iarbă deasă.

Numai Raton înainta tirindu-se până la marginea luminișului, ținând lancea cu mâna stângă, și cu mâna dreaptă pe coarda arcului său. Se puse în poziție de a observa bine malul opus al fluviului.

Cel patru tovarășii învinși de oboseală, dormea deja un somn pacnic când un șuerat imitând perfect strigătul bufniței puse mica trupă în picioare.

Toate privirile se îndreptară în spre partea de unde venise acel semnal de alarmă.

Grozăvenie! zăriră lângă ei o familie întreagă de urși cenuși.

Mama stând ghemuită jos avea lângă dînsa pe micuții ei, trei la număr. Tatăl în picioare mergea cu brațele înainte și arătându-și ghiarele lui mari, cari n'aveau mai puțin de zece centimetre de lungime, întru întîmpinarea lui Raton care cu lancea în față și trufaș întepenit pe

picioarele lui nervoase, îl aștepta.

Toate carabinele fură duse la umăr. Numai doctorul se uita la această privilegie nepăsător, ca și cum n'ar fi fost amenințat de nici un pericol.

VII

Starea era din cele mai încurcate Ursul pe care îl atacase îndrășnețul Raton, avea proporțiuni colosale, pe de o parte o întâmplare fatală făcea că trupul sălbatecului amenințat forma o adevărată pavăză fiarei.

Deodată Marele șef făcu semn tovarășilor săi.

— Puneți armele jos, zise el; cea mai mică detunare va face pe Crowi să afle locul unde am poposit, și pericolele care ne vor amenința vor fi mai grave de cât cele cu care ne luptăm acum.

Cel trei albi se supuseră, nu fără a sta la gînduri, și Ochiu de Lynx părăsindu-și locul, înaintă cu îndrăzneală ținând arcul într-o mână și lancea într'alta.

Era timpul să dea ajutor nenorocitului Raton. Ursul, lovit de mai multe ori cu cuțitul, se arunca, după fie-care rănire, cu o putere nouă asupra dușmanului său. Îndirjit, se aruncase asupra sălbatecului cu atîta furie, că lancea indianului îi pătrunse în piept, și se rupse de la jumătate.

Ochiu-de-Linx făcu o săritură spre luptători și în clipa când nenorocitul Raton era să fie prins și înăbușit în brațele ursului, o săgeată sbură șuerând din arcul șefului și veni să pătrundă adânc în ochiul stîng al groaznicei fiare. Ursul desfăcu brațele, lăsă pe dușmanul dinții și se întoarse spre cel de al doilea.

— Intre noi doi! strigă șeful indian.

Femea care până atunci privise lupta nepăsătoare, se sculă binișor și lăsându-și puil culcați mai la o parte, înaintă la locul luptei. Dar un al treilea luptător veni în ajutorul celor doi.

Era Canadianul Guilom Novet, care până atunci pândise mișcările mamei și care, dintr-o săritură, se găsi în fața ei, ne-avînd altă armă la mână de cât un cuțit lung de vînațoare cu lamă groasă și strălucitoare, cu mâner de corn de cerb. Făcu un pas înainte, și găti a se preocupa de brațele sălbătăciunei în-tinse ca să'l apuce, se îndoi cu ageritate unui bun militar, scăpă de strîngerea fiarei, și îi înfipse lama în solduri până în mâner.

— Poftim! zise el făcînd o săritură îndărăt.

Ursoaica scotea gemete de durere, și tot în picioare, se aruncă furioasă asupra protivnicului, doritoare de a'l

înăbuși cu greutatea ei.

Șiretul vînațor execută o săritură de o parte, o lăsă să cadă cât era de mare, apoi întorcîndu-se spre dînsa, înainte ca ea să-și fi venit în fire, înfipse lancea în șeale. Mama ursoaică căzu jos moartă. În aceeași clipă Canadianul înfipse în inima dușmanului său o lamă deja roșie de sînge. Animalul deschise brațele se învîrti în călcăie și căzu pe spate.

— Asta-i bună! strigă Ochiu-de-Lynx, apoi întorcîndu-se spre însoțitorul său:

— Fiu-meu e rănit! zise el.

— Foarte puțin, răspuse Raton. Câte-va zgărietură cel mult.

— Dar fiul meu *Purtătorul de trăsnet*?

— Eă, reluă acesta, ce vorbă? Tatăl meu, marele șef și-a putut închipui vr'o clipă, că un om ca mine, armat de un cuțit de dimensiunea astea, poate să se teamă de dobito-cul acela stupid? Spunînd aceste cuvinte Canadianul șterse pe iarbă lama armei sale, și o puse cu îngrijire în teacă.

— Ce o să facem cu ești trei pui? întrebă Raton.

— Fiul meu să-și strîngă de gât și să-și despoae numai de cât, ordonă șeful; mâine am să-și frig, și aveți să-mi mulțumiți de mîncarea bună pe care am să v'o dau.

Ordinele lui Ochiu de Linx fură urmate punct cu punct. Raton despue nu numai pui dar și pe cel doi urși mari; apoi fie-care se duse la locul său. Adormiră iar. Numai șeful Linzilor, luând locul lui Raton, veghie până la ziuă pe tovarășii săi.

Dar tînerul Emil nu putea să adoarmă; îi era ciudă de neactivitatea la care îl osîndeau. Se apropie de doctor.

— Dormi? zise el.

— Da, dar ce îți pasă. Ce vrei?

— Dragă doctore, nu găsești că-i absurd rolul, pe care ne pune să l jucăm? Oamenii aceștia cred că suntem niște mișei, nedestoinici de a lua parte la apărarea comună.

— Lasă! Lasă! reluă medicul zîmbind, cărtirile d-tale sunt drepte. Lasă-mă să dorm, și dacă nu mă înșel sunt în d-ta elementele unui bătaios, n'are să treacă mult până să le pui la proba.

Îndată ce se iviră zorile, Ochiu-de-Linx, veni binișor de sgudui somnoroși.

— Aide! Aide! toți în picioare! strigă el.

Fie care se supuse.

— Iute la luntre! porunci șeful căruî vînațorul Canadian, părăse că-și dase toată autoritatea, pe care o ceruse el la început. Să mergem în susul apei ținându-ne pe cât vom putea în mijlocul tufișilor și sub acoperișul arborilor cari se îndoaie spre râu.

Vom scăpa ast-fel de privirile dușmanilor noștri, și, dacă astă seară ajungem unde gândesc, nu numai că am scăpat de ochii dușmanului, dar ne apropiem de ținta noastră.

Planul lui Ochiu-de-Linx fu urmat punct cu punct în timpul zilei. Barca ușoară, cu tot curentul, sub impulsivitatea sdravănă a vislelor, sbura la suprafața fluviului, și de abia erau patru ore după amiază când se zări la doi kilometri de distanță, spumegarea apelor Repedului.

(Va urma)

Călătoria

De la Sidi-bel-Abbes la Ain-Sefra

(Coresp. part. a «Ziarului Călătorilor»)

Ain-Sefra, 25 Noembrie 1897

De la El-Biod la Mecheria.

Din cauza nisipului care ne venea în față nu se vedea drumul așa că ne-am rătăcit pe drum și a trebuit să umblăm peste două ceasuri până am revenit la linia ferată și am constatat că nu făcuserăm mai mult de 4 kilometri.

De aci înainte am continuat pe lângă calea ferată pe un drum foarte anevoios din cauza multelor gropi mari, făcute de nisipurile care fuseseră luate de vânt.

Pe la kilometrul al 15 lea am dat de o stație numită Khebazza. De la această gară înainte m'a coprins o foame foarte mare așa că imi venea leșin; însă mi am luat inima în dinți și am mai putut înainta până la kilometrul 5 de Mecheria.

Aci mi-a fost imposibil să mai merg înainte și am căzut jos.

Atunci sergentul mi a luat pușca și a dat-o la altul, iar pe mine m'a lăsat jos.

După vr'un ceas mi-am revenit în fire, m'am sculat și puțin câte puțin am înaintat și am dat de un sătuleț locuit de câte-va sute de arabi la muntele Djebel-el-Antar.

Aci cum am ajuns, femeile au fugit în toate direcțiunile, cămilele se uitau chiorș la mine, un bătrân cu barba albă, șeicul pe semne, s'a apropiat de mine și după ce m'a salutat cu obicinuitele cuvinte *salam alekum* (ce vreați) eu am răspuns, știind puțin limba arabă, într'un ton foarte slab *suia hubes ia chek* (nițică pâine, părinte).

— *Andek draham* (ai bani) — mă mai întrebă el.

— *Andek orba soldi* (am 20 bani) zisei eu.

Atunci bătrânul m'a luat cu el și m'a dus până la un cort, unde mi-a făcut semn să aștept afară.

După o secundă a eșit având în mână o galetă făcută din grâu, încă caldă, pe care o rupse în două dăn-

du-mi o jumătate și zicând următoarele cuvinte:

— *Tale ia laskare ahe arbi Alah Kebir madchovsk el orba solli hout el suia moia ochl sirib etrach* (ține soldatul în numele Domnului, D-zeu este mare, nu primesc cei 20 bani, ține și puțină apă, mănâncă și bea și apoi du te).

Tonul cu care el a pronunțat aceste vorbe m'a făcut să înțeleg că el făcuse tot posibilul pentru mine.

Apoi el mi-a arătat drumul. După puțin timp am ajuns la Mecheria pe la ora 5 seara.

Camaradul meu care purtase pușca mea nu era mulțumit dar făgăduința că plătesc rachiul l'a împăcat.

Căpitanul cum m'a văzut m'a trimis la doctor să mă viziteze. Acesta un om bun de fire mi-a zis că n'am nimic și că cu puțină odihnă m'voi recăpăta forțele.

A doua zi a trebuit să m'curăț hainele care erau pline de praf și de nisip.

S. Schiffer, din București

Soldat în reg. I, Comp. 9.

Legiunea străină.

VARIETĂȚI

O călătorie foarte periculoasă.

Vaporul englez *Fulham*, făcând drumul de la Sulnia la Dunkerque, era cât pe aci să piară în cale, în niște circumstanțe foarte dramatice.

La 10 Decembrie, vaporul fiind în mers, se văzu că nu mai are cărbuni, și fură siliți, ca să și poată continua drumul, să ardă tot ce era posibil de sacrificat.

La 11 Decembrie, o furtună prinse vaporul la o distanță de mai bine de o sută de mile de la Ouessant. Toate proviziunile de cărbuni fuseseră epuizate și el era asvârlit încoace și încolo, pe valurile gigantice care îl ridica uraganul.

Vaporul *Scardale* văzu semnalele de alarmă pe care le dădea *Fulham* și i veni în ajutor. Dar după mai multă cercări infructuoase el l'lua la remorcă, *Scardale*, după ce sezu douăzeci de ore lângă coasta lui *Fulham* fu silit să șurmeze drumul.

În aceeași zi un vapor german cercă de a remorca steamarul englez, dar nu a putut reuși.

La 14 Decembrie, vremea deveni spaimântătoare și *Fulham* era lăsat în voia furtunei, fără nici o scăpare, când vaporul *Cape-Cemorin* se arătă ca o punte de salvare.

O remorcă fu trecută, dar după puțin timp se rupse și, din nenorocire, se încurcă în elicea bastimentului salvator.

Cele două steamare fură aruncate unul contra altuia și se loviă cu mare putere..

În minutul acesta, mai mulți marinari speriați, cercară de a părăsi pe *Fulham* și voiau să dea drumul bărcilor de scăpare.

Căpitanul a trebuit să-i amenințe cu revolverul, spre a-i putea aduce la datoria lor. În cele din urmă *Cape-Cemorin* putu să scape. Însă furtuna nu înceta și pe bordul lui *Fulham* desperarea situației începuse să pătrundă în inima personalului, când, la 15 Decembrie, către ora 11 dimineața, căpitanul observă că vaporul său, fusese dus în larg, în direcția coastelor engleze.

Un remorcher, care văzu semnalele sale, îi veni în ajutor și puțin după aceea, steamarul intra în portul Plymouth. Era și timpul, căci căpitanul, ofițerii și marinarii erau sfârșiți. După ce s'îl luă cărbuni, *Fulham* își urmă calea spre Dunkerque.

Drumul ce-l facem citind. — În timpul citirii unui text, imprimat sau scris, ochiul nostru parcurge o distanță considerabilă cât nici nu credem.

S'a socotit că ochii unei persoane care ar citi un jurnal de la capăt până la sfârșit, împreună cu anunțurile, ar face drum de 800 de metri. Citirea unui roman ordinar, reprezintă pentru ochii noștri, o distanță de cel puțin 1700 de metri.

După statistica de la care luăm aceste detalieri, o persoană care ar citi Biblia de la prima la ultima foaie, ar parcurge cu ochii o distanță de 12 kilometri.

Camforul.—Acest produs, atât pe mult consumat în Europa, ne vine în cea mai mare parte din Japonia și din insula Formoza.

De 10 ani, exportatia medie a Japoniei este 3 milioane kilograme și aceea a Formozei e de un milion.

Și Chi a posedă păduri de Camfori, dar nu dă atât în cât să facă și export. Trebuie să notăm că acest arbore ajunge la 12 metri de circumferință și 50 metri de înălțime.

Pentru a recolta camforul, trunchiul, ramurile și rădăciunile arborelui sunt reduse în bucăți mici, care se pun de se fierb cu apă în oale de fier, acoperite, având un tub care iese din capac și care se scufundă în niște paie de orez. Camforul se condensează pe aceste paie.

Lector

Numărul 18 din «Ziarul Călătorilor» va apare Vineri, 9 Ianuarie corent.

Abonamente cu premii De la 15 Ianuarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara
In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

Toate boalele secrete la bărbați și femei

se vindecă în câte-va zile, prin întrebuințarea **EXTRACTULUI de COPAIVA și PARIGLIANA**, ale d-ului Thom, din Londra, aprobate de consiliul sanitar al României. Este cel mai bun remediu, după declarațiile celor mai mari medici din lume.

— Prețul unui borcan lei 6.50 —

— **IMPORTANT!** Borcanele care nu vor avea instrucție în limba românească, precum și pecetia ziarului *Universul*, se vor considera ca falsificate

De vânzare la toate farmaciile din țară.
Depozitele: la drogheria Stoenescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 4; la drogheria Fabini, calea Văcărești; la drogheria Păcățeanu (sub hotel de France), precum și la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», W. Thuringer, calea Victoriei No. 154.

Orî-ce tuse vindecată

Cinevrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de **catramină** ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

4 CALENDARE și Bilete de plăcintă Cu 1 Leu

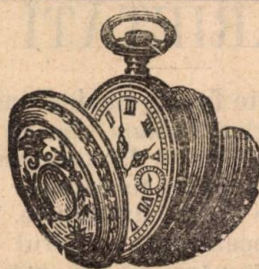
Trimițând la administrația ziarului nostru 1 leu se va primi frumosul calendar american cu foi zilnice, calendarul de citit, coprinzând 100 pagini și 13 ilustrații, calendarul de perete colorat, calendarul de buzunar, pe anul 1898, precum și 1 foaie de bilete pentru plăcintă.

Cititorii din provincie vor trimite 30 bani mai mult pentru porto.

Carte spre a cunoaște viitorul

În editura tipografiei «Universul» a apărut o carte prin care orî-ce persoană își poate cunoaște viitorul. La orî-ce întrebare cartea aceasta dă un răspuns potrivit. Cine va poseda această carte, va petrece de minune sărbătorile.

Se vinde 1 leu exemplarul. Cu lei 1.20 se trimite franco în toată țara. roman Castelul Carpaților.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția).—Bucata lei 170 pe complot.—Nici cu 30 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat.—Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția două lucrători din ce mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

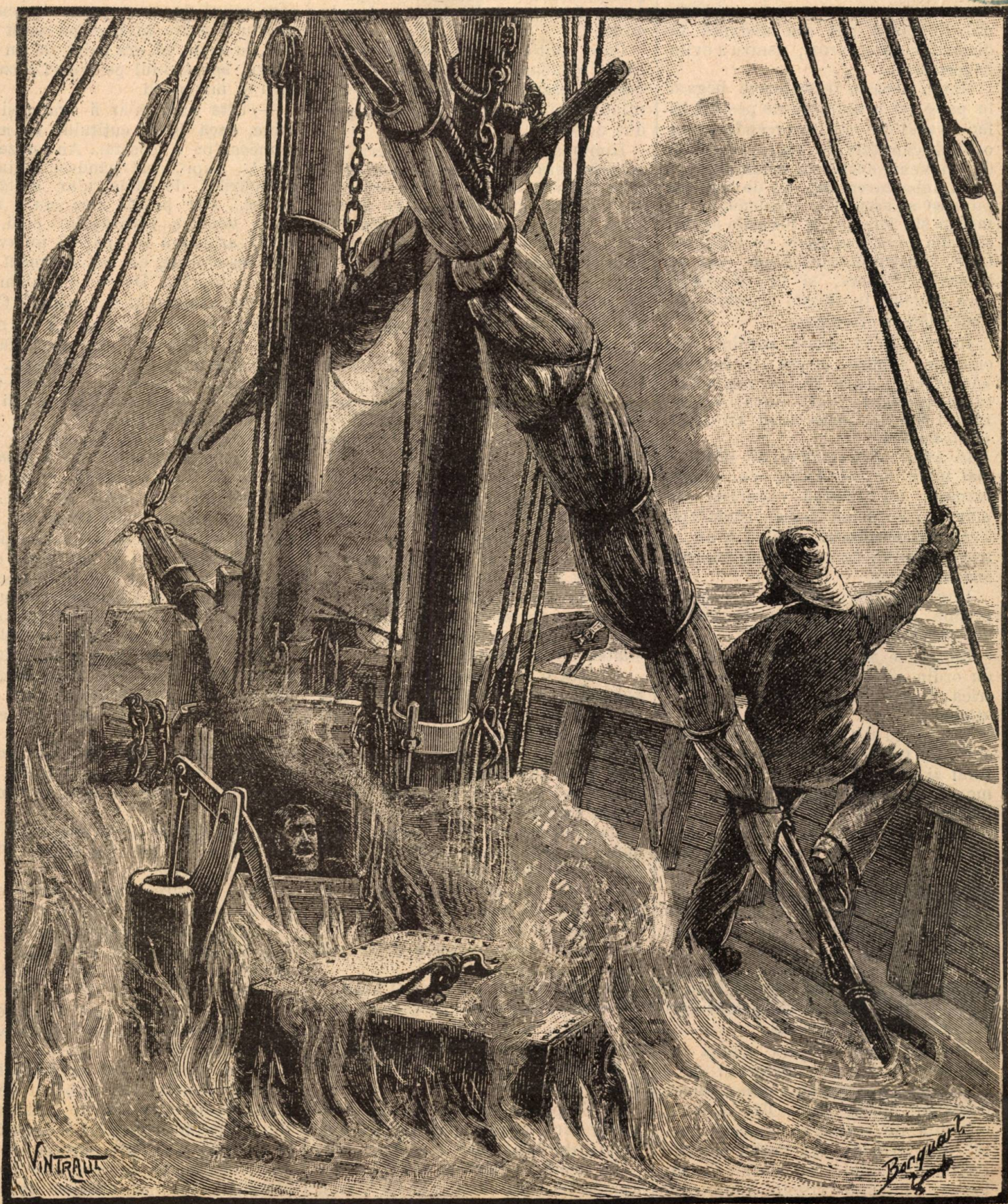
ZAIRUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
 Lei 4.50 pe an în toată țara
 « 2.50 « ¹/₂ « « «
 Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
 No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
 apare de 2 ori pe săptămână
 MARȚEA ȘI VINEREA

Ultimul „COPER“

În marea Nordului, la largul coastelor occidentale ale Angliei, există o porțiune de mare, care este așa de puțin adâncă, în cât vapoarele cele mari nu pot trece pe acolo. Guvernul Englez a pus din distanță în distanță corăbiile-faruri, pentru a evita nenorocirile.

Marea aceasta este foarte bogată în pește, și o mulțime de pescari își fac vacul pe ea, întorcându-se cu o bună cantitate de pește, care le dă un venit destul de frumosel.

La debarcarea lor, fel de fel de pungași și asasini îi pândeau, îi omorau și îi jefuiau de paralele agonizante. Ba ceva mai mult, societăți întregi, construiau corăbiile pe care le botează „Coper“, și le trimeteau spre pescari. În aceste corăbiile găseai plăceri grosolane.

În opoziție la aceste corăbiile, societățile biblice făcuseră o corabie „Anti-Coper“ care ducea pescarilor tutun, rachiu, ceai, cafea, zahăr. Prin 1880, pe mare erau vre-o 11 „Anti-Coper“.

În 1884, se construia un alt „Coper“ mai mare ca celelalte, cu cabine luxoase, cu lumină electrică, cu piano și cu două femei cântărețe. Toate precauțiunile, pentru a nu atrage atenția, fură luate la lansarea acestui vapor.

Într-o seară, corabia ajunsese aproape de o companie de corăbiile ale pescarilor.

Îndată ce se înopă, căpitanul dădu ordin să se aprindă lampa electrică după catargul cel mare al lui „Coper“.

Efectul fu cel dorit. Nici două ceasuri nu trecuseră de la apusul soarelui și camerele erau pline de lume, iar lămpile electrice luminau puternic.

Spectacolul era curios și demn de pictat. Spectatorii îmbrăcați cu hainele lor ceruite și cu cămăși de lână, încălțați cu cisme mari, pe care cei mai mulți nu le scoaseră de două luni, stăteau cu gura căscată; tot ce vedeai și auzai li se părea un fel de vrăjitorie. Cei mai religioși și mai caști, nu se puteau opri de la alcoolul și cartofii care se serveau cu abundență.

Mateleții lui „Coper“ d'abia puteau pridi pe consumatori și de a le scutura buzunarele: șilingi, taleri, coroane, florini din Olanda, bani mărunti de aramă și de nichel, totul era primit, fără vorbă multă... Îngămădiți unul într'altul, consumatorii intonați refrenul cântecului mateleților, pe care îl cântau cele două femei, care din când în când se scula de la instrumentele lor și venea să bea un pahar.

O bună parte din noapte trecu cântând, fumând, bând și chiar dansând. Dar pe măsură ce imaginația se excita, pescarii deveneau din ce în ce mai înrăiți unul față de cel alt. Curând începură discuții, gelosia își vîrî coada, ciocnirile începură. Pumnii nu mai ajungeau, pumnalele fură trase din teacă, sângele curse.

Cum poliție nu era, bătaia încetă când combatanții fură obosiți. Adversarii căzuți unul peste altul sfăraiau duși, în urma somnului produs de beție.

Dimineața, spectacolul oferit de „Coper“ era hidos. Vre-o douăsprezece indivizi, care nu putuseră pleca, zăceau în camere și pe punte. Două dintre ei, primiseră lovituri de cuțit destul de grave și urlau îngrozitor, de îndată ce eșiseră din amețea alcoolului. Un altul, fusese așa de teribil maltratat, în cât nu mai era de cât un cadavru, cel puțin așa se părea.

— Iată unul gata, zise cu un cinism oribil, patronul lui „Coper“ către subalternii săi. Dar daravă asta poate să ne coste mult, dacă se va afla ceva; ni s'ar putea întâmpla vr'un neajuns.

Dar, adăogă mizerabilul, dacă'l vom arunca în mare, nu v'a ști nimeni nimic. Pe punte nu e nici unul care să ne denune.

La aceste vorbe stăpânul vasului se arătă foarte vesel, și începu să riză cu hohot. Una din cântărețe eși în acest moment pe punte pentru a lua aer, căci, cu toată oboseala ei, simțea nevoie de aer.

— Iată o idee minunată, zise ea, aplecându-se să vază pe mort mai de aproape. Uite, uite, este unul din cei mai buni dănuitori. Dar, înainte de a'l arunca în apă, aș voi să'l caut prin buzunare, ca să văd dacă nu găsesc vr'un lucru, care să'mi rămăe ca suvenir de la el...

Cu ușurință, ea vîrî mîna în buzunar și găsi punga lui de piele, dar goala, pe care nu o lepădă, ci o luă cu ea. De asemenea găsi la el un pachet de tutun și un ceasornic de argint pe care le luă. În urmă, cu ajutorul unui mateleț, îl aruncă în apă.

Se auzi numai un sgomot surd.

— Uite, zise patronul, care se uita cu atenție, s'ar zice că a făcut o mișcare, când a intrat în valuri.

Negreșit că fusese numai adormit, și s'a deșteptat.

— Se poate, replică femeia, căci mi se pare că am auzit un țipet în momentul când corpul a atins apa.

Pe urmă ea intră în cabina ei tot așa de liniștită ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic...

Or-cât de repede s'ar fi petrecut scena aceasta, ea tot a avut un martor care a văzut și a auzit totul, și

căruia nu i-a scăpat nici cel mai mic amănunt din cele petrecute. Acesta era cel mai tânăr și cel mai rău lot vit-dintre răniți.

Acest nenorocit era un pescar înalt, bine făcut, avînd o figură cinstită și sinceră, un fel de hercule. Natural că adversarul său avea oare care scuza de a fi uzat de cuțit, pentru a putea învinge pe acest colos. Cu toate că era palid ca un cadavru, spectacolul pe care-l văzu îl făcu și mai palid.

— Uite cum m'ar fi tratat și pe mine, dacă lama cuțitului nu ar fi alunecat pe o coastă... Ah! mizerabili!... Lupi, care pândesc în jurul câmpurilor de bătae n'ar fi făcut alt-fel... Dar poziția mea nu e mai bună decât a tovarășului meu, pe care'l aruncă în apă! Și nu avem nici un chirurg cu noi... Nimeni nu mă va îngriji... De ce nu m'am ținut de jurământul dat popei? Căci jurasem pe Biblie, ca să nu fac chefură... și Biblia este cea mai sfîntă carte din lume... Am uitat totul... am uitat până și pe Maria, cu care trebuia să mă însor când mă voi fi întors la Gravelines...

N-o s-o mai văd... N-o să mai văd nici pe biata mamă... Ah! blestemată apă de foc! Sunt perdut, nu'mi mai rămăe alt-ceva, decât să mor... și cât mai curînd... Cât timp mai am putere, voi cerca să mă târăsc până la balustrada... O să sar peste ea... O să mă arunc eu singur în mare... Cântăreța nu va avea nevoie să mă arunce ea... Afară de asta, nu'mi valua portretul Mariei, pe care'l voi duce cu mine în eternitate, aci... lipit de inima mea. I-am fost necredincios, dar D-zeu mă pedepsește, iar chipul ei mă va întovărăși în eternitate...

Făcu câțiva pași spre balustradă se ridică în sus cu multă trudă, dar înainte de a sări în apă, recăzu în genunchi.

— Înainte de a mă scufunda, zise el, trebuie să zic cel puțin *Tatăl nostru și Crezul*.

Dupe sfîrșirea rugăciunilor, se opri un moment.

— Cea ce mă pregăteam să fac, este un mare păcat. Pentru-că mai am un pic de viață, trebuie să'l întrebuintez ast fel în cât să mă răsbun pe mizerabili care m'au făcut să uit calea cea dreaptă și să apuc drumul perzaniei.

O idee sinistă, dar grandioasă, îi străbătu sufletul său turburat de remuscări, de durere și de indignație. Mai mult tîrîndu-se decât umblînd, el se apropie cu precauțiune de rezervoriul de fer, în care este închis petroleul destinat mașinei de electricitate, apoi se uită cu băgare de seamă împrejur.

„Coper“ aruncase ancora iar echipajul era în camere, unde se o-

dihnea de oboselile nopții.

Când îi veni bine, pescarul vărsă rezervoriul de gaz, scoase amărul din buzunar, aprinse o hârtie și o aruncă peste gaz.

O flăcără albastruie, d'abea vizibilă, pentru că era lumina zilei, se arătă la suprafața lichidului. Lemnul începe să pârâie, să ia foc și nimeni nu-l va mai putea opri din ars.

Strângându-și toate forțele de care mai era capabil, pescarul sări peste balustradă, strigând cât îl lua gura:

— Foc, foc pe bord!... Voi o să vă frigeți, canaliilor, iar eu mă voi arunca în apa mării.

La aceste vorbe, patronul lui «Coper» se deșteptă, dar, pe punte, în cendiu era așa de puternic, în cât nimeni nu mai putea eși din cabine, și în câte-va minute, flăcări lungi, care se întindeau spre cer, consuma vaporul împreună cu personalul lui și cu cele două femei.

După această aventură atât de tragică, nici un alt «Coper» n'a mai apărut în apele acelea, altă dată atât de frecventate de el. Acum pescarii sunt liniștiți, prin porturi nu-i mai așteaptă pungași și pot să-și facă dăverile în tihnă.

Wilfrid de Fonvielle

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

V

Ce plăcută trebură să fie primăvara în mijlocul copacilor înalți. Simt par'că mușchiul moale în care piciorul se cufundă fără sgomăt; piriul murmură printre stânci, aerul e încărcat de mirosul mușchiului și brazilor, și cerul e albastru d'asupra.

Joi 29 Martie.—Minunată e schimbarea pe care o produce lumina zilei ce pătrunde din noți la noi. Ne reobicinuiam să ne bucurăm de ivirea dimineților.

Lucrăm cu mult zel pe bord. Trebuie să reparăm luntrile și săniile; de asemenea moara de vânt are nevoie de aripi noi. O! de am putea pune și vaporului nostru aripi! Trebuie să ascuțim lăncile, securile și alte instrumente folositoare.

Acum ne ocupăm pe o scară întinsă cu fabricarea de încălțăminte de lemn; în același timp am inaugurat o nouă industrie: făurirea de cue, cu care se ocupă Sverdrup și Lars. Produsele sunt excelente și se trec foarte bine de oare-ce ne-am isprăvit toate cuele mici cu repararea săniilor.

Doctorul nostru din lipsă de pacienți, a instalat o legătorie de cărți, o idee destul de bună, de oare-ce unele din cărțile bibliotecii noastre,

ați început a se uza prea mult. Mai avem apoi un atelier fotografic și altele.

Măi mult însă suntem ocupați cu toții cu scrierea memoriilor noastre. Cu un cuvânt nu e nimic ce să nu putem fabrica, afară de un vânt bun, constant.

Atelierele noastre sunt din cele mai recomandabile; produc lucru solid și bun. Zilele acestea activitatea noastră industrială s'a mai lărgit, prin întemeierea unei fabrici de rotocoale de note, sub firma «Nansen & Amundsen».

Cartoanele armoniului, ați suferit mult de umezeală și uzaj, așa că în timpul din urmă cam sufeream de lipsă de muzică. Eri am încercat cu tot dinadinsul să fabric un rotocol de zinc, și funcționează de minune, și acum continuăm cu furnisare de muzică atât bisericească cât și lumească, și mai ales de valsuri, care ne plac mai mult. Cum răsună un vals, se revărsă par'că o nouă viață pe bord.

M'am plăns de uniformitatea obisitoare ce ne impresoață, dar am fost cu adevărat nedrept.

În zilele din urmă am avut un soare strălucitor, apoi a urmat un viscol cu zăpadă, care a impresurat tot vaporul ca într-o pânză albă; apoi iar s'a arătat soarele strălucind ca mai înainte.

Dar seara, de câte ori am rămas uimit de bogăția de culori răspândită pretutindeni. Colinele de gheață, cu umbrele lor albastrii-violete, formează cu cerul colorat portocaliu și luminat de scânteierea soarelui ce apune, o poemă de culori ce impresionează adânc imaginația. Și aceste nopți limpezi, fantastice, câte amintiri nu readeșteaptă în noi, Norvegienii!

Lumina zilea cu albeața ei uniformă și fără viață, nu are nimic atractiv. Serile însă și nopțile sunt de o mare frumusețe.

Vineri, 6 Aprilie.—Astăzi trebuie să se producă un eveniment vrednic de notat, și pe care îl așteptăm, fi rește, cu un viu interes. E o întunecime de soare.

Noaptea Scott-Hansen a socotit că întunecimea va începe la 12 ore, 56 minute. Pentru noi era de mare importanță să avem o observație bună, pentru că cu acest chip, puteam să ne regulăm cronometrele cu exactitate, de aceea, ca să mergem la siguranță, ne-am așezat instrumentele deja cu câte-va ceasuri înainte și am început să observăm.

Hansen, Iohansen și eu ne perindam tot la câte 5 minute înaintea telescopului ca să observăm marginea soarelui; ne așteptam ca prima umbră să se arate la marginea vestică de jos. Un altul sta în același timp gata cu ceasornicul. Ast-fel aș-

teptaram două ceasuri întregi fără ca să se fi întâmplat ceva.

Acum sosise momentul așteptat cu nerăbdare, în care, după socotelile noastre, trebuia să se arate prima umbră. Hansen sta înaintea telescopului celui mare, când i se păru că observă o tremurare la marginea discului solar; peste 33 secunde, exclamă: «Acum!» și în același moment exclamă tot așa și Iohansen. Ceasornicul arăta 12 ore 56, 7 $\frac{1}{2}$ '''. Cu 7 $\frac{1}{2}$ secunde mai târziu de cât socotisem. A fost o mare satisfacție pentru noi toți, dar mai ales pentru Hansen, de oare-ce s'a arătat astfel că cronometrele noastre erau într-o ordine admirabilă.

Încetul cu încetul umbra se întindea pe când noi ne coborîm la masă. Pe la 2 ore întunecimea s'ajunse culmea, și puturăm să observăm chiar jos în salon cum lumina zilei scăzuse. După masă mai observaram momentul când întunecimea se sfârși, și discul întunecat al lunii, eși din marginea discului solar.

Duminică 8 Aprilie.—Eri dimineată stam în pat și mă gândeam să mă scol să mă așez, când de odată auzii niște pași grăbiți pe punte, urmați imediat de alții. Fără voie mi trecu prin minte că se arătasera iar poate ceva urși și mă simții un moment îndemnat să sar din pat; dar rămăsei să aud dacă va răsună sau nu vre-o împușcătură. N'auzii însă nimic și adormii iar.

Deodată Iohansen se repezi în salon strigând că o perechie de urși zăceau morți sau răniți la colina de gheață cea mai apropiată din dărătul vaporului. Că el și cu Mogstad trăsese de mai multe ori asupra lor, dar că nu mai aveau cartușe. Mai mulți dintre noi puseră mâna pe puști și se repeziră sus; mă îmbrăcai și eu repede și urmaș numai de cât Aflaș atunci că urșii fugiseră și că erau urmăriți de oamenii noștri.

Pe când imi punem patinele de zăpadă, oamenii se întoarseră spunând că urșii dispăruseră. Totuși a lergai cât putui de repede și în curând dădui peste urma urșilor care la început era singeroasă.

Era o ursoaică cu puilul ei, care trebuie să fi fost rănită greu de oare ce după primul glonț al lui Iohansen, căzuse de mai multe ori; crezuți deci că nu ne va fi greu s'o găsim. Mai mulți cini căutați urmele înaintea mea; luaseră direcțiunea spre nord est, iar eu mi dădeam silința să-l urmez asudînd în soare pe când vaporul dispărea din ce în ce la orizon.

Zăpada care strălucea în toate părțile mă supăra la ochi și tot nu mai dădeam de urși. Căiniș nu mi prea erau de folos, dinpotrivă ei mai

mult alungă urșii de cât îi silesc să stea locului. Nu voi totuși să mă las.

Curind după aceasta căzu o ceață de nu mai vedeam nimic în jurul meu, afară de urmele urșilor care mergeau tot înaintea; și iarăși ceața se risipi și soarele reîncepu să strălucească. Acum vaporul dispăruse cu totul din vedere, dar eu tot mai înaintam. Însfîrșit începu să mă simt obosit și flămând, căci în grabă nici nu dejunasem. Trebuia să mă hotărâsc să mă întorc fără urși.

Pe drum am dat peste o colină inundată de gheață; era de peste 6 metri înălțime (din nefericire n'am putut s'o măsoar exact), partea din mijloc se prăbușise, probabil în urma presiunii ghețurilor, pe când restul forma un minunat arc de triumf, ca din cea mai curată marmoră și pe care soarele scânteia în toată splendoarea lui.

Mă urcai d'asupra ca să caut direcția în care lăsasem vaporul. Trebuia însă să mă alerg o bucată până zării în sfîrșit, catartul ridicându-se la orizont.

Abia pe la cinci și jumătate după amiază, ajunsei obosit și mort de foame acasă. După postul acesta neașteptat îmi prii prânzul de minune.

În lipsa mea unii plecaseră în urma mea cu o sanie, ca să aducă ursul pe care aveam să-l împușc. De la o vreme însă Iohansen și Blesing care mergeau înainte, dădură după o colină din apropiere, de două urme noi de urși; dar înainte de a-și putea să-și ia pușca la ochi, fiarele se depărtaseră din bătae. După aceasta a început o nouă vînătoare, dar căinii goniră iarăși urșii, așa că Iohansen nu-i putu ajunge și vînătoria lui se termină tot fără rezultat ca și a mea.

Să ne fi părăsit oare norocul? Eu m'am lăudat în tot-d'a-una că nu mi-a scăpat nici un urs de care am dat cu ochii, astăzi însă...! Ciudat lucru, să vedem patru urși într-o zi după ce trei luni de zile nu mai vîzuserăm nici unul! Să însemneze aceasta ceva? Am ajuns oare în apropierea uscatului din nord-vest la care mă așteptam de mult? În tot cazul pare a fi o schimbare în aer.

O observație făcută alaltă-seară, ne arată 80° 15'; cel mai spre nord punct la care am ajuns până acum.

Duminecă, 15 Aprilie. — Iată ne și la mijlocul lui Aprilie. Numai la cuvîntul acesta ne apar viziuni de primăvară, ne reprezentăm timpul în care se deschid uși și ferestre pentru a lăsa să intre aerul și soarele de primăvară, timpul în care nu mai poți sta în casă, ci te simți gonit afară, în aerul pădurei și al florurilor desghețate și scânteietoare la razele soarelui.

Ce cuvînt magic, cuvîntul acesta

April! Dar aci, aci e alt-fel. Soarele, ce-î drept, strălucește. Dar razele lui nu cad pe păduri, lunci, livezi, ci pe albul orbitor al zăpezei. Nu ne simțim îndemnați a ne părăsi retragerea de iarnă. April nu e aci timpul schimbărilor în natură; dacă ele există se arată mai târziu, mult mai târziu. Zilele se succed uniform.

Stău și mă închid în casa de mele a studiilor mele. Zi de zi mă cufund în lumea microscopului uitînd timpul și împrejurimile. Din când în când numai, întreprind câte o mică excursiune din întuneric la lumină, apoi iar mă întorc jos la întuneric ca să muncesc mai departe.

Acum soarele nu se mai coboară sub orizontul de gheață. E zi mereu. A dispărut și spectacolul stelelor scânteietoare și al lunii palide. Mă uit în depărtarea întinsă peste câmpia largă și întinsă de zăpadă și nu aud nimic, afară de murmurul slab al curentului de aer în ventilator și uneori departe, hurelul surd al ghețurilor. În mijlocul acestei pustietăți albe o singură pată mică neagră «Fram».

Dar sub acest acoperiș de gheață la sute de metri adîncime, mișue o lume plină de viață sub toate formele ei schimbătoare, o lume cu a celeași instincte ca pretutindeni, cu aceeași luptă pentru existență; așa e în tot de auna, chiar când am sparge coaja cea mai tare, dăm de pulsul viu al vieții.

Mi se pare ca și când aș sta aci în singurătate și aș asculta la sunetele unei din coardele puternice ale naturii. Neturburate sună mărețele ei simfonii în nenumărate veacuri d'a rînd prin univers. Când în sgomotele lărmuitoare ale vieții active, când în răceala amorțitoare a morții, ca în marșul funebru al lui Chopin. Și noi, noi suntem vibrațiile microscopice, nevăzute ale coardelor în această muzică puternică a universului, neconținut schimbătoare și totuși mereu aceeași. Sunetele ei sunt lumii; unul vibrează mai mult, altul mai puțin și fie-care, pe rînd, trebuie să facă loc unor sunete noi.

Lumea care va veni! Iarăși și iarăși mi se întoarce în minte acest gând. Privesc departe peste veacuri.

Încet și pe nesimțite căldura soarelui scade și în aceeași măsură scade și temperatura pămîntului. Mii, sute de mii, milioane de ani trec; iernile vin și se duc și căldura scade din ce în ce. Încetul cu încetul grămezile de gheață călătoare se întind, pătrund spre latitudinile sudice fără ca să se observe; până când în sfîrșit toate mările pămîntului vor forma un singur bloc de gheață. Viața a dispărut de pe suprafața pămîntului și nu mai continuă de cât în adîncimele oceanului.

Dar temperatura continuă a scă-

dea, gheața crește, devine tot mai groasă, și domnia vieții dispăre. Milioane de ani vor trece până când gheața va da de fundul mării. Ultimea urmă de viață a dispărut, pămîntul e acoperit cu zăpadă. Nimic din toate pentru câte am trăit nu există. Roadele tuturor silințelor și suferințelor noastre s'au șters deja de milioane de ani, sunt îngropate sub lințoliul de zăpadă.

O masă inertă și amorțită, pămîntul și urmează drumul până în vecinicie, discul aproape stins al soarelui licărește slab pe cer. Luna nu mai lucrează și d'abea se mai vede. Dar poate lumina polară mai pălpeie încă d'asupra întinderilor pustii de gheață, și stelele mai strălucesc liniștite și pacifice ca odinioară. Unele s'au stins, altele s'au aprins; și în jurul lor se învîrtesc globuri noi cu lumii noi de viață, cu noi suferințe fără scop.

Acesta este cercul nesfîrșit al eternității, e ritmul vesinic al naturii.

Lună, 30 Aprilie. — Mergem spre nord. Observațiile de ieri arată 80° 42', cele de azi 80° 44' 30" latitudine nordică. Vîntul bate mereu de la sud și sud-est.

E o vreme plăcută. Se simte că a sosit primăvara de și termometrul contestă aceasta.

Pe bord am început curățitul mare de primăvară. Depărtăm zăpada și gheața de pe pereții vaporului. Zăpada de pe punte a fost curățită pe rînd și aruncată peste bord.

Vaporul curat și strălucitor se înalță în soare.

Ne scaldăm în soarele arzător, în partea caldă a vaporului unde termometrul stă acum peste zero, fumăm în liniște câte o pipă și ne uităm la nouri ușori de primăvară care plutesc în depărtările albastre. Poate unii din noi se gîndesc la primăvara din patria depărtată unde acum înverzesc stejarii.

CAP. VI.

Primăvara și vara anului 1894

A venit anotimpul pe care acasă îl numim primăvară. Timpul bucuriei, a reîmuguririi când natura se deșteaptă din lungul somn de iarnă. Nouă însă nu ne-a dus nici o schimbare; zi de zi ne uităm peste aceeași întindere albă și fără viață peste aceleași grămezi de gheață și zăpadă. Mereu ne clatinăm între speranță și abatere, între nelucrare resemnată și activitate febrilă, după cum se schimbă vînturile, după cum ne împingeau spre scopul nostru sau ne respingeau de către el.

După părerea unuia dintre oameni noștri căruia îi plăcea să facă politică, a fost o luptă continuă între stînga și dreapta, între progre-

siști și reacționari. După o epocă de vînt «progresist» și un mers bun spre nord, a venit la cîrmă «dreapta radicală», care ne-a ținut pe loc sau chiar ne-a dat îndărăt, pricinuind cu aceasta mare mîhnire politicianului nostru Amundsen.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

JULES GROS

PĂȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

VII

— Trebuie să ne oprim acolo și să vă odihniți o oră. Am nevoie, de a mă duce să fac o recunoaștere, zise marele șef al Linzilor. Numai, că frații mei cu obraji palizi să-mi făgăduiască, că în timpul lipsei mele, nu se vor depărta și nu vor făptui nici o neprevădere.

Nu aprindeți nici un foc, și puștile să stea liniștite.

— Marele șef are nevoie să ne părăsească? întrebă vinătorul Guilom.

— Da! Trebuie să știți dacă prietenii sunt aproape de aici. Cunoșcînd locul unde poposesc aș putea hotărî măsurile de luat pe viitor.

Pe când *Ochi-de-Linș* se depărta de tovarășii săi, debarcați pe mal, și care se folosea de acest timp de popas pentru a mânca puțin pesmet cu rasol, doctorul începu să-și reguleze colecțiunea.

Apoi îndată ce șeful Linzilor se depărta, turbatul doctor, uitându-și recomandările, începu a răscoli și a erboriza mai întîi în ochii tovarășilor, apoi fără a-și da seamă, se depărta de locul unde se odihneau și se făcu nevăzut în pădure. Vinătorul Canadian, obișnuit deja cu excursiunile, nu se îngriji peste măsură de această lipsă. De obicei, colecționarul se depărta puțin de tovarășii săi de drum și se știa, că orice imputare relativ la asta era de prisos.

Doctorul tot erborizînd se depărta așa de mult în pădure, că voind să se întoarcă, nu mai știa ce drum să ia, și așa se rătăci din ce în ce mai mult.

Grija îl apucă pe dată, căci știa cătă prevedere au tovarășii săi, ca să nu le dea de urmă. Se gândi la generozitatea acestor oameni, care fără de nici un interes personal, își pusese viața în joc, să înapoieze tuturor și logodnicului fata răpită. Înțelese dar că a striga sau a da focuri de revolver înseamnă a-i compromite, se hotărî dar de a-și urma

drumul până la rîu. Odată ajuns acolo, nu-l va fi greu să cunoască locul unde să vor fi oprit.

Umbla de vr'o două ceasuri și soarele plecîndu-se din ce în ce spre orizont, îl aducea groazelor, cu perspectiva de a sta nemîncat până a doua zi și de a petrece noaptea întregă în mijlocul pădurii sălbatice.

Ast-fel se gîndea el cînd de o dată, niște strigăte groaznice răsunară lângă dînsul. Indată recunoscu strigătul de război al indienilor. Doctorul lovit de groază, se lăsă să lunece ca un șearpe în mijlocul bălăriilor, și se ascunse pe cât putu.

Atunci răsună în văzduh un șue-rat ascuțit, care europeanul știa că-l semnalul: «Înainte!» dat de șef. Apoi, văzu că se formează în jurul său un gard de indieni purtînd costumul și zugrăveala de război.

Acest costum care constă în haine pe care fie-care le crede mai ușoare, este cît se poate de rudimentar. Cît despre pictură, constă într-o desă-vîrșită măzgăleală și în dungă de argil alb, de roșu, și un strat de cărbune de pămînt amestecat cu grăsime de urs, cu care indienii își acoper corpul și membrele precum și obrazul. Acesta din urmă e uneori jumătate roș jumătate negru, altă dată negru tot, așa că războinicul e de necunoscut.

Indianii, care țineau toți de groaz-nica trupă a Crowilor, nu se lăsă a fi amăgiți de doctor; eșind din toate părțile, alergînd în jurul lui, se aruncă spre tufa, care slujea de adăpost fugarului. Unul dintr'înșii, pe care costumul mai luxos și armele mai frumoase, îl arătau ca pe șeful bandei, îl apucă de braț pe nenorocitul bătrîn și-l trase la iveală.

Acolo, cu o mișcare brutală, răsturnă pălăria cu aripi mari, care căzu pe iarbă.

Bogatul pîr al doctorului, sau mai bine zis al perucei sale, căzu ca o cascadă pe umeri.

Șeful, atunci, luînd într-o mână briciul de despicat pîr de pe cap, apucă cu cealaltă pîrul, din care nădăjduia să-și facă o podoabă frumoasă.

Dar de o dată, ce mirare! pîrul ne-asteptînd arma omoritoare, se desfăcu și rămînînd fără împotrivire în mîna învingătorului încremenit, lăsă să se vadă ochilor înmărmuriți ai indienilor, un craniu mai neted și mai alb de cît fildeşul. Era un fel de ras cum nu mai văzuseră ei nici în vis.

VIII

Pe cînd doctorul Leroux era în cel mai groaznic pericol, marele șef al Linzilor venise la tovarășii săi, după ce explorase cu îngrijire împrejurimile.

— Fiii mei, zise el, nu mai avem nici un minut de pierdut. Crowii au fost de sigur informați de planurile noastre și ne sunt pe urmă. Din fericire cursul pe rîu nu lasă urme și până acum dușmanii noștri nu știu unde suntem, sau cel puțin ne cred mai îndărăt. Nu-l de alt-fel nici o bănuială de păstrat asupra intențiilor lor, căci sunt zugrăviți la război; fie-care poartă la cîngătoarea sa cuțitul și briciul.

«Tribul întreg s'a adunat nu departe de aci, într'un loc unde nu se poate pătrunde.

«Să ne grăbim a părăsi aceste locuri și a șterge pe cît se va putea orice urmă de trecerea noastră».

Isprăvind aceste cuvinte, marele șef trase din toc amnarul și iasca, apoi începu a îngrămădi ierburi uscate la picioarele unui copac veșted.

— Ce vreți să faci? îl întrebă tînrul Emil, care urma cu o privire atentă toate mișcările indianului.

— Puțin lucru fiul meu, răspunse *Ochi-de-Linș*. am să ard pădurea, ca să ștergem urmele noastre și a depărta dușmanii.

— Ah! drace, replică tînrul, tatăl meu, Marele șef, să nu se grăbească și să aștepte cel puțin ca doctorul să se întoarcă.

Ochi-de-Linș străbătu cu privirea împrejurimile, se îngălbeni și întrebă cu grijă:

— De mult a plecat tata?

— Ne-a părăsit aproape o dată cu data?

— Atunci Spiritul Duh să-l vie în ajutor, căci mi-e teamă că acum ori ce ajutor e zadarnic.

— Ce spui? strigă cu iuteală tînrul francez.

— Spun că în clipa asta doctorul nostru e sau mort sau cu capul jupuit, și nimeni pe pămînt n'ar putea să-l scoată din mîinile dușmanilor, în caz cînd l-ar fi crutat viața.

— Atunci, mă duc să-l răsbun, strigă logodnicul d-rei Allard, luîndu și repede carabina și depărta-n du se hotărî.

— Să se oprească fratele nostru, zise șeful cu un glas jumătate în-duioșat, jumătate hotărît. Fratele meu vinătorul mi-a lăsat comanda și mi-a jurat de a mă asculta. Vedeți, prin pilda doctorului, ce urmări rele poate să aducă cea mai mică neascultare la disciplină. Rămăneți aici sau mai de grabă duceți-vă să mă așteptați în luntre, avînd grijă de a sta nemișcați și de a vă ascunde cu îngrijire în tufe.

Marele șef al Linzilor se depărta pe cînd tovarășii săi se dispuneau a se duce spre îmbrăcare. Dar se întoarse de o dată, ca și cum l'ar fi chemat cineva.

— Inapoez fratelui meu *Purtătorul de trăsnet* toată autoritatea, pe care mi-a dat-o, dacă peste două ceasur

nu m'am întors; Raton va va, conduce într'un loc pe care l'știe el, d'asupra repezilor. Șeful va veni la voi, dacă împrejurările îl vor sili să mai stea în pădure.

Europeii și Raton se duseră la luntre, apoi o luară pe apă, până se infundară într'un desis de răchite care le făcură o bună ascunzătoare.

E nevoie oare de a mai spune că așteptară cu cea mai mare grijă reîntoarcerea marelui șef?

Deja termenul pus de *Ochi de-Linx* era atins, și vînătorul Guilom Norvet, credincios datoriei sale, da semnalul plecării, când de departe, din pădure se auzi tipătul cucu-valei.

Canadianul făcu semn cu mâna să se oprească și trase cu urechia-

La strigătul cucu-valei urmă acela mai slab și mai tânguitor al bufniței cenușii.

Guilom duse mâna la gură și formând cu buza lui inferioară un fel de tub, dădu la două intervale aceleași țipete, care răsunară.

Un strigăt de o altă natură răspunse în pădure. Era un fel de lătrat, amestecat cu gemete tînguitoare.

— E semnalul lui *Ochi de-Linx*, zise vînătorul încet, apoi vorbind lui Roton la ureche, îi porunci să abordeze fără de sgomot la mal.

Indată ce luntrea dădu de pămînt, o formă omenească tirîndu se pe pămînt, veni în tăcere în mijlocul tovarășilor săi.

Era marele șef.

După un semn al lui Raton băgă vislele în apă, și barca se depărtă fără de zgomot de mal, pentru a se duce iar să se adăpostească în tufșurile înalte luminate de lună.

Era aproape miezul nopții când ajunse la poalele repezilor.

Șeful luând loc pe punte, puse un deget pe buze, ca și cum ar fi vrut să taie pofta de întrebări, ori cui l'ar fi adresat-o. Dar urechea ciulită a tînrului Rivières prinse aceste cuvinte:

— Să se liniștească frate-meu. Tote merg bine.

După ordinul lui *Ochi de-Linx*, barca se opri pe malul opus, chiar la poalele căderii apei cea mai ridicată din partea aceea.

Acolo, săriră pe pămînt, apoi legară barca cu o frînghie pe care o luară pe umeri, și ridicând luntrea fără a părea să se resimt de sarcina pe care o duceau, plecară pe o cărărușă îngustă dintre stîncele, care mărgineau fluviul și formau o serie de cascade mai mari și mai mici.

Luna lumina cu o lumină albă și vie acel umblet greoi, dar călătorii erau bucuroși și își simțiau inima ușurată din ce în ce, gândind că, în acele cărărușe încurcate, mărginite de o parte și de alta de stînci as-

cutite formând zid, erau cu totul la adăpost de privirea străpungătoare a dușmanilor.

Sosiră ast-fel, după o jumătate de ceas de suis, pe o platformă înverzită, sămănată ici colea cu niște stirpitori de brazî, care o înconjură de o perdea de verdeață. Și la lumina lunii, nu întârziară de a se asigura că punctul, pe care îl atinsesă domina fluviul și repezile cu vr'o sută de pași aproape.

— Acum, zise Marele Șef, frații pot să vorbească, peste câte va clipe vor fi în siguranță. Dar înainte de toate fie-care să urmeze literă cu literă instrucțiunile mele.

Fratele meu Purtătorul de trăsnet și Raton pot depune acolo barca de care vom avea nevoie mai târziu. Apoi, Raton să vie să mă ajute.

La intrarea defileului prin care suise panta piezișă, se găsea o bucată mare de stîncă, care părea că cere, ca să fie urnită din loc, sforțările a mii de brațe. Stîanca aceea de formă rotundă, astupa aproape trecerea, și trebuie să pună barca pe o rină, ca să o facă să intre în șes.

— Frate-meu Raton, să vie să împingă această stîncă, ca să închidă cu totul intrarea acestei deschizături zise *Ochi de-Linx*.

Un altul ar fi ris de gravitatea șefului, care părea cu totul nesimțitoare, dar Raton se duse și puse umărul de o parte a stîncei.

Ochi de-Linx puse umărul pe cea-laltă parte.

— Acum curaj și împinge, zise el.

Spre mirarea tuturor, stîanca suindu-se ca și cum ar fi fost o ființă insufletită se puse în mișcare și apropiindu se de peretele vertical care forma cea-laltă parte a deschizăturii, se lipi de dînsa.

— Șezi acolo și ține-o bine, făcu șeful indian, făcînd trei pași îndărăt. Apoi se întoarse ținînd în brațele sale vînjoase o altă bucată de stîncă de o dimensiune mai mică. Impinsă acea stîncă la spatele unei petre mari, formînd baricadă între ea și peretele de care era lipită.

— Acum lasă porunci *Ochi de-Linx*. Stîanca stătu nemîșcată.

Cei doi albi priveau la toate astea fără a spune un cuvînt.

— Acum zise șeful Linzilor, dușmanii ne pot găsi urma. Numai să nu aibă aripă ca vulturii, alt fel le-ar fi greu să ne ajungă.

Erau pe un loc înalt; în față și la stînga prăpăști de o sută de metri iar de cele-lalte părți numai stînci.

Negreșit nimeni n'ar fi putut să se suie până la dînsii, afară numai, după cum spunea șeful, să aibă aripi.

— Locurile acestea, imi sunt cunoscute de mult, zise el; vom avea aci un adăpost, și grație proviziuni-

lor noastre vom putea sta atât cât ne va trebui. Când se va face ziua ne va fi cu putință să frigem carnea puilor de urși. Chiar vom putea să ne variem mîncarea, gătind somnii, pe care i-a prins Raton, iar cei pe care nu'i vom putea mîncă fripti, să'i afumăm. Cât despre dormit este o peșteră aici în apropiere, vom duce acolo crăci de brazî, care ne vor face un culcuș moale.

Programul acesta fu urmat punct cu punct, și chiar atunci aprinseră un foc de ramuri rășinoase, și obosiți și ruși de foame, făcură o masă bună.

— În numele Spiritului Duh pe care îl adorați, zise Emil de Rivières, adresându-se șefilor Linzilor, nu mă mai lăsa în grija omoritoare în care mă aflu, și spune-mi ce ai putut afla de soarta tinerei captive și a doctorului Leroux.

— Nu știu nimic de *Fraga Pădurilor*, e închisă în câmpul Crowilor. Cât despre tata marele medic, are de sigur în puterea lui leacuri magice, care au puterea de a liniști dușmanii. Am căpătat siguranța că un fapt s'a petrecut în favoarea lui, care n'a mai avut loc nici odată în timpul războiului Crowilor. I-au crutat viața, și l'am văzut dus prizonier și înconjurat de semne de stimă din partea dușmanilor.

După masă, fie care se gîndi la somn, ca să își repare puterile sleite.

Renunțînd pentru ziua aceea de a mai intra în peșteră, toți se întinseră cum putură, unii pe blănușile încă proaspete ale urșilor morți, alții în mantalele lor, pe iarba verde și răcoroasă. Numai Raton, călăuzit poate de o presimțire tristă, pătrunse în peșteră și se arunca într'un colț pe o grămadă de crăci de brad, pe care vîntul le strînsese.

De odată, chiar în momentul cînd se ivi zorile, pe cînd toată lumea se lăsase somnului, marele Șef se sculă de odată și se ridică.

În fața lui era, cu degetul pe buze, Raton, galbea ca un mort.

— Mare Șef, zise el cu un glas slab ca o suflare, dușmanii au găsit o trecere prin peșteră, să fugim, satii suntem perduți.

Șeful Linzilor de câmp nu stătu mult la gînduri, se hotărî indată; sculă pe cei doi tovarăși adormiți, apoi fără a rosti un cuvînt, cu degetul pe buze le făcu semn, să'i urmeze.

Înaintară spre deschizătura închisă prin stîncă.

Ajuns acolo, sîlbatecul scoase bineșor piatra, care servea de punct de rază stîncei, care se învîrți în loc și reluă cu o mișcare înceată, poziția cea dintîi.

— Treceți, zise el cu un glas încet, luați barca și așteptați-mă în deschizătura prin care am venit. Nu

vă depărtați mai mult de o sută de pași. Cât despre mine, rămân aici și mă însărcinez să păzesc intrarea șesului. Dacă Raton aude semnalul meu, întoarceți-vă fără a vă codi, că nu veți mai fi în pericol.

— Dar, șefule, zise *Purtătorul de trăsnet*, nu putem să te lăsăm a te expune singur la pericolele, care te amenință.

Șeful Linzilor puse iar degetul la gură :

— Când Och-de-Liux a poruncit, celălalt trebuie să-l se supue.

Vitejii aventurierii înțeleseseră că e nefolositor să te lupți cu o hotărâre așa de statornică. Apoi aveau o încredere nemărginită în înțelepciunea și experiența marelui șef; eșiră dar iute, lăsând pe întreprinzătorul Indian să se lupte cu mânia dușmanului.

Ușa colosală se închise după ei. Era și timpul!

În aseiași clipă un val de sălbateci armați de război, dădu năvală în peștera subterană.

În frunte mergea *Cioc-de-Vultur*, Marele Șef al Crowilor, chiar acela care furase pe frumoasa Clementa Allard.

În loc de a cerca să fugă *Ochi-de-Liux* se înveli în mantaua lui de piele de bizon, înaintă spre *Pășerea Noptei* și făcu semn cu mâna că vrea să vorbească.

IX

Am lăsat pe n. norocitul medic Leroux, în cea mai groasnică stare, în mâinile Indienilor, în clipa când ei recunoscuseră nedumeriții, că perul dușmanului, se desfăcuse singur de pe cap lăsând, în locul unei răni sângeroase, o față albă și lustruită ca o bombă de fildeş.

Fenomenul acesta mișcă adânc pe *Cioc-de-Vultur* și războinicii, pe care îi comanda.

Șeful se întoarse spre oamenii săi:

— Acesta mi se pare că stăpânește cea mai puternică medicină din lume.

Medicul care nu înțelegea nici un cuvânt indian, pricepu cu toate astea că era un obiect de admirație pentru oamenii aceștia primitivi.

Fără a-și da seamă exact de rolul pe care peruca sa îl juca în această împrejurare, se gândi că hainele sale, calabalicul său de cutii și cartoane, recoltele lui de istorie naturală, puse cam la întâmplare pretutindeni unde putuse să le agațe, dăduse dușmanilor săi o idee înaltă despre știința sa.

Pe de altă parte știa că de multă vreme triburile din Canada fuseră în contact cu aventurierii francezi. Cerca dar să înceapă vorba în franțuzește, celor care îl făcuse prizonier.

— Glorios șef al unei mari națiuni, zise el șefului indian, ai ghicit de sigur cine sunt. Țin de națiunea glorioasă a Franciei, al cărui renume trebuie să fi venit până la tine. Am onoarea de a fi medic pentru compatrioții mei, și sunt singur aici în pădurea asta, ca să caut în adâncimea pădurilor leacurile pe care spiritul Duh le a ascuns, și pe care învățații pot să le descopere.

(Va urma)

VARIETĂȚI

Un cartof nou.—În Australia occidentală s'a găsit un fel de cartofi, de o specie cu totul nouă. Aceștia, numiți de indigeni «yook», cresc pe malul lacurilor sărate, și în nisip fin.

Scoși din pământ, ei seamănă cu lămaile și au un miros particular. Coaja le este foarte amară, dar miezul are un gust plăcut, semănând cu acela al morcovilor, cu toate că e mai puțin pronunțat.

Ei sunt foarte succulenți și pot servi la potolirea setei

Adâncimea pământului.—Cea mai adâncă săpătură de sondă cunoscută până astăzi, s'a făcut aproape de Rybnik (Silesia) și avea o profunziune de 2005 metri. Scopul lucrării aceștia era de a da cunoștințe exacte asupra naturii solului. Aparatul săpător a traversat 82 de straturi de hule.

Din nenorocire, tija se rupse la acest punct, și în fața enormelor cheltuieli care necesită facerea unei alteia, lucrarea se opri. Costul total a fost de 94.000 franci.

Soldatul englez.—Dintre toți militarii, soldatul englez e cel mai fericit.

Soldatul englez mănâncă de trei ori pe zi. Masa cea mai abundentă este cea de seara, care constă din următoarele feluri: duminica, friptură, cartofi, budincă; — luni, mâncare, cartofi, gulii; marți, friptură, varză, cartofi; miercuri, carne de berbec, cartofi; — joia, mâncare, cartofi; — vineri, friptură, verdețuri, cartofi; — sâmbătă, carne de berbec, cartofi. Dupe masă li se dă ceafă cu pâine și cu unt. La prânz: cafea și sandwich-uri.

Soldatul primește 5 șilingi și 6 pence pe săptămână (5 fr. 65). Sergenții primesc 2 șilingi 75 pe zi, furieri și sergenții majori 3 și 25 pe zi.

Sergenții șed în același local cu oamenii lor, dar nu sunt încazarmați. Fiecare dintre ei poate locui într-o căscioară alături, unde poate să-și ție familia și să-și cultive pământul.

Dacă mai adăogăm faptul că în colonii, soldatul englez are indigeni cari îl servesc, putem să spunem cu drept cuvânt că este cel mai fericit soldat.

Lector.

Chestia Geografică No. 3.

Charta mută

Ce grup este acesta și cum se numește insulele cari îl compun?

Explicația se va da peste 15 zile

Se va acorda, prin tragere la sorți, între acele persoane cari vor trimite explicația exactă, un volum ilustrat din romanele noastre.

Explicația la a doua chestie apărută în No. 12 de la 20 Decembrie 1897 este :

Charta mută; Gibraltar—Algèsiras—Tarifa Centa—Tanger—Capul spartel—punta de la Almina și fortul Auho—Punta de Europa—Strâmtoarea Gibraltar.

Anagramă: Orașul italian Massa. provincia indiană Assam

Au deslegat pe amândouă chestiunile :

D-nii Costică Iarca și I. Kobberjerg din București; Paul Roséna, din Bêrlad; d-tele V. Titina, R. Vințescu și d-nii B. Ricardo-Vranceanu, M. Nicolau, S. Zăvoianu, Mentor, I. R. Ionescu, Iordan Crăciunescu; d-nele Olga Crăciun și Pompadour din Brăila; d. Artagnan Oena din Buzău; Sever Vlădoianu din Cărbunest (Gorj); N. Ageamaglu, din Galați; Rubin Löbel, Alexandru Mihăescu, Traian Demetrescu, Nedelea Teodosie și d-ra Smaranda Demetrescu din Giurgiu; Sigal M. Avram, Nicolas-Andrei Anastasiu și N. Nicolescu din Afuși; d. Constantin Mogâldea, din Roman.

Premiul a fost câștigat prin tragere la sorți de d. Alexandru Mihăescu din Giurgiu.

Numărul 19 din «Ziarul Călătorilor» va apare Marți, 13 Ianuarie corent.

Abonamente cu premii De la 15 Ianuarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara
In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

5 Bani în toată țara

Universul politic ce apare în fie-care zi de dimineață publică știrile și depeșile cele mai noi și importante din țară și străinătate și romanele cele mai sensaționale. Acum publică importanta operă «Note asupra vieții M. S. Regelui Carol». *Universul politic* este unicul ziar care sosește dimineața în provincie, cu darea de seamă completă a Corpurilor legiuitoare.

Flanele ! Flanele !!

➡ Mai ieftin de cât ori-unde ➡

Din cauză de desfacere, Administrația ziarului «Universul» vinde cele mai bune calități de flanele cu 20 la sută mai ieftin de cât în ori-care alt magazin.

Orî-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile cărî nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

4 CALENDARE și Bilete de plăcintă Cu 1 Leu

Trimițând la administrația ziarului nostru 1 leu se va primi frumosul calendar american cu foi zilnice, calendarul de citit, coprinzând 100 pagini și 13 ilustrații, calendarul de perete colorat, calendarul de buzunar, pe anul 1898, precum și 1 foaie de bilete pentru plăcintă.

Cititorii din provincie vor trimite 30 bani mai mult pentru porto.

Carte spre a cunoaște viitorul

În editura tipografiei «Universul» a apărut o carte prin care ori-ce persoană își poate cunoaște viitorul. La ori-ce întrebare cartea aceasta dă un răspuns potrivit. Cine va poseda această carte, va petrece de minune sărbătorile.

Se vinde 1 leu exemplarul. Cu lei 1.20 se trimite franco în toată țara. roman Castelul Carpaților.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

➡ Domni doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

➡ Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

➡ Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

➡ Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

➡ Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

➡ Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția).—Bucata lei 170 pe comptant.—Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat.—Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din ce mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

Blancha de Moyen

.... Vinătorii trecuseră pe lângă mine ca un vârtej... Departe, se auzeau lătrăturile câinilor... Rezimat de un arbor, cu pușca lângă mine, mă perdusem în visării, privind sălbatica splendoare a cerului limpede, pe care ardea un soare de August...

De o dată, la câți-va pași de mine, văzuți cu mirare o căprioară, cu ochii ei senini și dulci. Era o căprioară albă, albă de tot, de o culoare ivorie. Și era așa de elegantă, așa de tremurătoare, așa de grațioasă cu aerul său fricos și blând...

Cum am pus pușca la ochi? Nu știu. Detunătura m'a speriat chiar pe mine, așa de inconștient am tras.

În același moment, o voce m'îi strigă: — Nu trage, domnule, te rog nu trage.

Un păzitor bătrân alerga spre mine, cu fața schimbată, cu părul în vânt.

— A fost căprioara cea albă, nu e așa? ah! d-le, ce-ai făcut?

Ce făcusem? Ei da, nu o neme-risem.

— N'ai nemerit-o, domnule, n'ai nemerit-o.

De o dată el se plecă și de-abia putu să-și înăbușească o exclamație: pe frunzele căzute erau picături mari de sânge.

Păzitorul era așa de galben, și așa de speriat în cât d'abia îndrăzni să-l întreb ce avea. Dar tot nu voi să-mi răspundă nimic.

— Am rănit-o în spinare, zisei eu.

— Să dea D-zeu, murmură gardianul. Apoi nu mai voi să răspundă nimic.

Când m'am întâlnit cu cel-l'alt vinător, le povestii, într'un mod vesel, întâmplarea mea.

Fără a fi așa de mișcat ca gardianul, ei nu se arătară atât de veseli precum speram eu. Unul dintre ei îmi zise cu un glas grav:

— Căprioara albă! Ah! ai tras în căprioara albă... Atunci să bagî bine de seamă la pușca d-tale.

În minutul acesta, tocmă o ridicam după umăr.

Fără să-mi pot explica cum cocoșul fu ridicat și pușca se slobozi.

Nu lovi pe nimeni, dar toți tovarășii mei se deteră la o parte, îngâlbienind.

Gardianul, întorcându-se spre ei, le spuse câte-va vorbe pe care nu le-am priceput.

Ne-am întors în sat: prietenii mei erau duși pe gânduri, și în zadar eu mă căzneau să le gonesc reaua dispoziție.

Din ziua aceasta, nu m'au mai invitat la nici o vânătoare. Dacă mă vedeau cu pușca în mână, toți se fereau de mine. Ce însemna spaima aceasta?

Silit de mine, pe urmă rugat, pe

urmă amenințat, bătrânul gardian persistă în tăcerea sa.

M'am adresat tovarășilor mei, care manifestau cea mai mare jenă când mă vedeau că mă duc să trag în rațe sălbatic, dar răspunsurile lor fuseră nesigure.

În fine, găsi un amic, mai necredul, mai sincer și mai devotat care îmi povesti ceea ce era cu căprioara cea albă.

«Prin anul 1418, în castelul de Moyen, locuia contele de Réginart împreună cu fiica sa Blancha, cea mai frumoasă principesă din Lorena, și prin urmare din toată lumea. Blancha își bine meritase numele. Părul său era de culoarea nopții, un negru strălucitor, cu reflecte albastrii. Ochii săi de culoarea murei, aveau o dulceață de expresie nețăr-murită. Fața sa, de o albeață curată, era înflorită de doi bujori în fie-care obraz. Când ridea, albul strălucitor al dinților apărea după buzele ei roșii, care se perdeau în două gropițe... Aproape în tot-d'a-una îmbrăcată în alb, ea era un portret încântător. Toți o iubeau. Dar dragostea aceasta ce i o arătau toți, avea un caracter de adorație amestecată cu teamă.

«Cătera de liniștită de obicei, Blancha în zilele de vânătoare se dedea cu trup și suflet pasiunii sale.

«Sub puterea voinței sale, această pornire era oarecum înăbușită. Ea urmărea cerbil și mistreții cu o oarecare indiferență. Dar curând, albele sale degete se strângeau convulsiv pe mânerul cravașei. Sprâncenile strânse d'asupra ochilor, dădeau privirei sale un aer mai mare de patimă, privirei ei.

«Lângă lupul gonit de câini, lângă cerbul fugind desperat, lângă mistrețul furios, în tot-d'a-una se vedea o pălărie albă, un păr negru, o față albă, cu două gropițe în obraji, înclinată cu un suris de estaz: era Blancha care galopa, ducând cu sine patima sa de vânătoare.

«Pe măsură ce Blancha se mărea în vîrstă, patima vânătoarei o stăpânea din ce în ce mai mult. Amor, căsătorie, speranțe, ambițiuni, vânătoarea distrusese totul, înlocuise totul.

«Blancha nu se ocupa de cât de animalele care alergau prin păduri și de acelea pe care le îngrija în grajdul său.

«Câinii săi, cu colții ascuțiți, de statură splendidă și aleși după spusele ei, păreau a înțelege toate dorințele stăpânei lor și o ascultau cu sfîntenie.

«Într-o dimineață de Decembrie, un gardian tânăr veni și anunță pe tînăra d-șoară că într'un loc din pădure a văzut o familie întreagă de mistreți.

«Dar, nu făcuse nici un stert de drum, și bietul gardian mărturisi că s'a înșelat și că fiarele își părăsiseră culcușul lor.

«Pentru a scăpa de supărarea ficei sale, contele de Réginart, care o însoțea, pretextă o afacere, întoarce calul și galopă înapoi.

«Blancha, din înălțimea șelei, privi fix pe stupidul gardian pe care-l chemă cu un semn.

«Vinovatul se apropie cu frică și așteptă.

«Teama are uneori aparențe de o curiozitate extremă: atitudinea și limbajul par câte o dată injurioase când ele nu sunt în realitate de cât desperate.

«Nu se știe ce răspuns dăte el Blanchei. Se știe numai că ea îi dăte o lovitură cu cravașa și că vîzându-l fugind printre arbori, ca o fiară, îi veni ideea de a-l urmări...

«Îi veni ideea aceasta.

«Cu o singură vorbă își chemă câinii, cu o singură vorbă îi asmuți pe gardian și vînătoarea începu. Vînătoare fantastică! Vînătoare infernală! Vînătoare prea scurtă!

«Victima simțindu-se atins de câini se întoarce spre Blancha și se aruncă în genunchi, înaintea ei cu mâinile împreunate, dar Blancha ațîțată de furie, trosni din buze.

«Ce s'a mai petrecut? Calul său, cu coama lungă și albă ca zăpada, se întoarce seara la castel fără Blancha. Câinii sosiră cu gurile pline de sânge. Blancha n'a mai reapărut.

«Din timpul acela, o căprioară albă rătăcește prin pădurile noastre. Vecinic este urmărită, dar în tot-d'a-una, după osteneli infructuoase, scapă vînătorilor. Acela care o rănește, moare printr'un accident sau omoară la vînătoare, pe unul din tovarășii săi. Bătrânii cred că biata Blancha își ispășește păcatul sub această formă de căprioară albă.»

Cum stărși amicul meu această legendă, sosi bătrânul gardian și mă pofii să viu până la poartă.

— Voiți să mă însoțiți până la colțul șanțului? Am să vă arăt ceva.

Gardianul avea un aer de veselie pe care nu îl cunoșteam.

Cu tot frigul și zăpada care cădea, îl urma. Sosind la locul hotoit, gardianul dăte la oparte cu bățul ierburile și ramurile care acopereau o parte din șanț și văzu în fund scheletul unei căprioare.

Bietul animal! Trebuie să fi murit, căsnindu-se să sară peste obstacol. Oasele picioarelor erau tot îndoite, iar capul și gâtul întinse, ca într'o sfortare supremă.

Împrejurul acestui delicat schelet, deosebiți bucățele de piele de o albețe nepătată.

Am luat aceste bucățele de pele albă, iar scheletul îl înmormânta.

Astfel crima Blanchei fu expiată și eu am fost acela, pe care soarta l'a hotărât, ca să-i dau ei răpaosul absolut, eterna pace...

Emile Hinzelin

EPISOADE DIN CĂLETORIA MEA LA POLUL NORD

VI

Vrednic de notat e că ciocul lui «Fram» în tot timpul acesta a fost întors spre sud sau sud-vest.

Iată de alt fel mersul nostru în cursul primăverii și verii anului 1894:

Crescerea sau scăderea latitudinii

1 Mai	80°46'	lat. nord.	
4 »	80°50'	» »	+4'
6 »	80°49'	» »	-1'
8 »	80°55'	» »	129°58' l. est; +6
12 »	80°52'	» »	-3
15 »		129°20' long. est	
21 »	81°20'	» »	125°45' »
23 »	81°26'	» »	+6
27 »	81°31'	» »	+5
2 Iunie	81°31'	» »	121°47' l. est 0
13 »	81°46'	» »	+15
18 »	81°52'	» »	+6

Până aci am înaintat în chip destul de mulțumitor spre nord; acum reîncepe reacțiunea:

Crescerea sau scăderea latitudinii

24 Iunie	81°42'	lat. nord.	
1 »	81°33'	» »	9
10 »	81°20'	» »	13
14 »	81°32'	» »	+12
18 »	81°26'	» »	-6
31 »	81°2'	» »	129°5'5 l. est -24
8 August	81°8'	» »	+6
14 »	81°5'	» »	-4
5 Septemb.	81°14'	» »	+13

După aceasta începurăm să înaintăm iar spre nord de și nu prea iute.

Ca și până acum mereu ne așteptam să dăm de uscat, dar toate semnele ce ne făceau a crede aceasta se vede că erau numai închipuire; afară de aceea și adâncimea foarte mare a apei arăta că uscatul nu putea să fie aproape.

Maî târziu, la 7 August, când am găsit 3850 metri adâncime, am scris în ziarul meu:

«Nu cred că se va mai vorbi în viitor de o mare polară puțin adâncă unde pretutindeni poate cineva aștepta să dea de uscat. E foarte posibil că vom eși în oceanul atlantic fără să fi dat peste nici un vîrf de munte.»

Planul de care am pomenit deja de a căuta să înaintez pe gheață, cu câini și sâniî mă preocupă foarte mult și de aceea atențiunea mea se îndrepta, în cursul plimbărilor pe

carî le făceam zilnic, mereu asupra stărei gheței și căutam să-mi dau seama dacă vom fi în stare să riscăm marșul pe gheață.

În cursul lunii Aprilie, gheața a fost mai cu seamă potrivită pentru folosirea câinilor la sâniî. Suprafața era mai lucie din cauza soarelui și numai erau așa multe crăpături în gheață, așa că puteam să facem drumuri de miluri întregi fără multă osteneală.

În luna Mai însă se produse o schimbare. Deja la 8 Mai, vîntul crăpase gheața în multe părți făcând-o improprie pentru mersul sâniilor cu câini. Temperatura era însă așa de scăzută în cât canalele formate înghețară iar curînd.

Pe la sfîrșitul lunii vremea se mîe iarăși așa că gheața nu se mai forma așa de curînd și crăpăturile deveneau din ce în ce mai numeroase.

În multe cazuri voind să trec peste zăpadă, cu patinele am ajuns în si tuații grele. Din când în când zăpada ceda fără veste sub pașii mei așa că une-ori numai cu mare greutate reușam să mă întorc nevătmătat pe gheață.

La 5 Iunie, suprafața gheței și-a zăpezei era cam tot așa. Dar până acum tot mai putem face câte o excursiune.

De la această dată încolo, zăpada începu să se topească, opunîndu-ne piedici aproape invincibile.

La 13 Iunie, scriam în ziarul meu:

«Gheața devine din zi în zi mai moale; în jurul nostru se formează băltoace mari; patinele de zăpadă se cufundă pretutindeni în apă.

«Astă-zi n'am putea să ajungem departe dacă am fi siliți să plecăm spre sud sau spre vest. E ca și când am fi blocați.

«Une-ori mi se pare destul de ciudat că nici unul din oamenii noștri nu e neliniștit că mergem tot mai mult spre nord, tot mai mult spre necunoscut. Toți se posomorăsc când mergem spre sud, sau prea mult spre vest, și se bucură când mergem spre nord, cu cât mai departe cu atât mai mult.

«Și cu toate acestea nimeni dintre dinșii nu poate să nu știe că e vorba de viață și de moarte, de se va întâmpla acum ceva din ceea ce ne-au profețit aproape toți. Dacă vaporul va fi sfîrșit de gheață ca «Jeanette» și se va cufunda fără ca să fim în stare a mîntui destule provizii ca să ne continuăm drumul pe gheață, atunci ar trebui să ne îndreptăm spre sud, și în acest caz puțină îndoială ar mai fi asupra soartei noastre.

«Oamenilor de pe «Jeanette» le-a mers destul de rău, dar vaporul lor s'a cufundat la 77° latit. nordică; pe când uscatul cel mai apropiat pentru

noi, e la o distanță mai mult ca îndoită, fără a mai vorbi de cel mai apropiat ținut locuit. Suntem acum la mai bine de 550 km. depărtare de la capul Celuskin, iar de acolo și până la o regiune locuită mai este încă mult drum.

«Dar «Fram» nu va fi sfîrșit. nimeni nu crede nici măcar în posibilitatea unui astfel de caz. Suntem ca acel vîslaș de caic, care știe foarte bine că o singură lovitură greșită ar fi de ajuns ca să-l răstoarne și să-l expedieze în vecinicie; dar își urmează drumul liniștit, pentru că știe că această lovitură greșită nu va fi».

Maî târziu, în Iulie, suprafața gheței deveni și mai rea. Printre colinele de gheață ne cufundam uneori până la brâu. În decursul lunii însă după ce zăpada s'a mai curățit, am avut iar o suprafață mai solidă.

Acum însă se înmulțeau băltoacele. Deja pe la 8 și 9 Iunie începuse a se arăta în jurul vaporului un lac, așa că zăcea într-o baltă mare de apă dulce, și trebuia să trecem peste o punte ca să ajungem pe gheață tare.

Unele din aceste băltoace de apă dulce sunt de dimensiuni și adâncimi destul de respectabile. Unul din ele, la spatele vaporului, ajunsese așa de mare, în cât pe la mijlocul lunii Iulie, puteam să plutim pe el cu luntrile.

Seara era o plăcere pentru unii din noi să pornească așa și să se exercite la mînarea luntrilor, pe când altora le făcea și mai mare plăcere să arunce în cer dintîi, de la țarm cu cocoloși de zăpadă și cu bucăți de gheață.

Pe acelaș loc am încercat odată să vedem dacă una din luntrile noastre ne-ar putea purta pe toți 13 de odată.

Cînd câinii văzură că părăsim cu toții vaporul, ne urmară plini de mirare, neștiind ce să însemneze această mișcare neobișnuită. Pe urmă cînd ne coborîrăm cu toții în luntre, începură să urle, prinși de o desperare sălbatică și crezînd de sigur că n'o să ne mai vadă. Unii din ei se luară în not după noi, pe cînd doi mai sîreți, Pan și Koik, avură strălucita idee de a înconjura lacul, și a ne lua în primire de cealaltă parte.

Peste câte-va zile, spre marea mea părere de rău, lacul a dispărut. Apa și făcuse loc în fundul gheței, și cursese toată în mare. Așa se sfîrși și cu această petrecere a noastră.

De câte ori am făcut câte o excursiune vara pe gheață, am întîlnit, afară de astfel de lacuri și crăpături în toate direcțiile. De obicei nu erau prea mari, așa că puteam să le trecem cu ușurință.

Uneori se arătau semne că tre-

buiău să fie întinderi de ape deschise înaintea noastră. De sigur însă nu era destul de mare, ca să putem pluti cu vaporul pe ele.

La 15 Iunie scriam în ziarul meu: «In diferite direcțiuni s'au format crăpături; nici una însă prea întinsă. Pilotul nostru afirmă într'una că e sigur că vom avea mare liberă înaintea sosirii toamnei și că vom putea să înaintăm cu abur spre nord; aceasta pare de a fi, de alt fel, părerea celorlalți, afară de Sverdrup.

«De unde cred ei că o să avem mare deschisă? De alt fel aceasta este cea dintâi expediție închisă de ghiată și care nu și-a petrecut vara pândind după marea deschisă și dorind din suflet ca ghiata să se împrăștie. Eu doresc din contra ca să țină cât mai bine și să ne ducă cât mai repede spre nord.

«In viața aceasta totul atârână de la ceea ce așteaptă cineva de la dânsa. Unul se pregătește să plutească în mare deschisă poate chiar până la pol, dar se înțepenește în ghiată și se tânguește; altul se așteaptă ca să fie înțepenit în ghiată, dar nu s'ar supăra și dacă ar găsi mare deschisă. Mai sigur e în tot d'auna să se aștepte cât mai puțin de la viață, pentru că atunci se dobandește adesea mai mult».

Deschizăturile și crăpăturile în ghiată sunt provocate, firește, ca și presiunile, prin schimbarea vânturilor și a curenților anotimpurilor, care mână ghiata când într'o direcție când într'alta. Aceasta dovedește poate mai bine de cât ori-ce, că marea polară, trebuie să fie privită ca o masă compactă de blocuri de ghiată, care sunt în mișcare continuă și când înghiata, când se desfac sau se sfărâmă unele de altele.

În tot decursul drumului nostru, am dat o deosebită atențiune ghețurilor nu numai cu privire la mișcările lor ci și la formarea, la creșterea lor.

În introducerea acestei scrieri am amintit deja că ghiata chiar ani d'arând nu poate să dobândească prin ghețare, decât o grosime anumită. Din măsurătorile făcute neconținut am văzut că ghiata care s'a format în cursul toamnei, în Octombrie și Noembrie, a crescut toată iarna până primăvara, dar cu atât mai încet cu cât devenea mai groasă.

La 10 Aprilie era de 2,31 metri, la 21 Aprilie 2,41 metri; la 5 Mai 2,45 metri, la 21 Mai 2,52 metri, la 9 Iunie 2,58 metri; creștea deci neconținut cu toate că zăpada la suprafață se topise repede și că pe banchiză se formaseră bălți mari de apă dulce. La 20 Iunie, grosimea era neschimbată, de și topirea la suprafață mergea crescând. La 4 Iulie, grosimea era 2,57 metri. La 10 Iulie, găsit spre marea mea surprin-

dere că ghiata crescuse la 2,76 metri, de și prin topire la suprafață scăzuse zilnic cu mai mulți centimetri.

Am sondat în mai multe locuri, dar am aflat pretutindeni același lucru; sub vechea banchiză era o masă solidă de ghiată nouă formată din apă dulce.

În decursul verei, ghiata se subție în urma topirei continue la suprafață. La 20 Iulie ghiata cea veche nu mai avea decât o grosime de 2,23 metri, iar împreună cu pătura din nou formată 2,49. La 10 August grosimea gheței celei vechi scăzuse până la 1,94 metri, grosimea totală era de 3,17 metri. La 22 August, ghiata cea veche era de 1,86 metri, iar în total de 2,06 metri. La 3 Septembrie era în total de 2,62 metri, iar la 30 Septembrie de 1,98 metri. Din Octombrie ghiata începu iar să crească foarte încet. La 11 Decembrie am găsit 2,11 metri, la 3 Ianuarie 1895 2,32, la 18 Ianuarie 2,48 metri și la 6 Februarie 2,59 metri.

De aci se vede că ghiata nu se îngroașe în mod apreciabil direct prin înghețare. Se întâmplă însă adesea că banchizele se suprapun și înghiata împreună așa încât apar ca o singură bucată, ast-fel a dobândit și «Fram» o bază bună dedesuptul său.

Juell și Peder au discutat adesea în decursul iernei cât să fie de groasă ghiata sub «Fram.» Peder care văzuse multă ghiată, afirma că trebuie să fie de cel puțin 6 metri, pe când Juell nu voia să creadă și propuse un rămășag de 20 de coroane că nu era așa de groasă.

La 19 Aprilie, discuția începu din nou; iată ce scriam despre aceasta în ziarul meu:

«Juell propuse să facă un sondaj, dar sfredelul nostru din nenorocire nu ajunge de cât pentru 5 metri. Peder însă se oferi să spargă el metru al șaselea.

«Toată iarna au vorbit mult despre acest rămășag dar fără să se poată înțelege. Peder zice să înceapă întâi Juell cu sfredelul; pe când Juell pretinde să spargă întâi Peder un metru de ghiată. Astă-seară s'a pus capăt discuției prin faptul că Juell a oferit așa pe negândite 10 coroane aceluia care va sfredeli ghiata în locul lui.

«Bentsen îl apucă cu vorba și se puse numai decât pe lucru cu Amundsen. Zicea că nu are tot d'auna să câștige așa de ușor 10 coroane. Amundsen se oferi să-l ajute pentru o coroană pe ceas.

«Lucră până târziu noaptea, când ajunseră la o adâncime de 4 metri, sfredelul lunecă puțin, și se arătă ceva apă la suprafață, dar imediat sfredelul prinse în ghiată, până când, în sfârșit sfredelul numai ajungea. Atunci chemară pe Peder să-l spargă

metrul.

«Dimpreună cu Amundsen, Peder lucră cu secura până îl trecură nădușile. Ca de obicei, Amundsen era foarte zelos; jura că nu se lasă până nu va sparge ghiata, chiar de ar fi fost de 10 metri.

«Într'acestea Bentsen venise pe bord, dar i se aduse în curând vesea că metru era spart și că sfredelirea putea să reînceapă. Când mai erau câțiva centimetri până la 6 metri, sfredelul căzu și apa țîșni în sus. Acum lăsară o funie prin gaura făcută și găsiră la o adâncime de 10 metri, iarăși ghiată. Ast fel fură siliți a-și întrerupe lucrul.»

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

JULES GROS

PĂȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

XI

Isprăvind aceste cuvinte, ca să dea o sfințire cuvintelor sale, doctorul deschise cutia cu probele de botanică și arătă privirilor mirate ale sălbatecilor, ramuri, trunchiuri, frunze flori, răsaduri tinere până și buchete de mușchi, din care făcuse o recoltă frumoasă. Toți spectatorii ședeau muți, și doctorul începuse a se dezespera că 'l va face să înțeleagă.

— Pe legea mea! zise el, iată niște oameni care nu știu nici un cuvânt franțuzesc. Să vedem dacă nu voi fi mai fericit dacă le voi vorbi vicleana limbă a Albionului.

Atunci începu să-și traducă în englezește pologhiia lui.

Șeful îi făcu semn că înțelege și și puse mâna la ureche, arătând că vrea să asculte.

După ce doctorul isprăvi vorba, Cioc-de-Vultur fără de nici o vorbă începu a arăta pe rînd îmbrăcămintea bătrânului colecționar; așa arătă pe rînd paltonul lui de blană, ghetrele de pânză albă, vr'o câte-va piei de gusgan puse la chimir, și o pălărie cu două aripi, pe care o luă de jos.

Nu mai atunci, catadicsii a luat cuvîntul într'o englezească ce lăsa mult de dorit:

— Văd, zise el, că tata cu obraz alb, n'are limba despicată și a spus adevărul. Cu toate acestea tata trebuie să fi găsit în pădurile noastre leacurile de rășboi, și a aflat astfel că nu cruțăm pe acei care trec peste hotarele noastre.

Doctorul făcu semn că vrea să vorbească.

— Cum se face, zise el, că marele șef vorbește englezește și nu știe că obrajii albi n'au nimic a împărți cu pieile roșii?

Cioc-de-Vultur răspunse:

— Trăim departe de wigwamuri, de obrajii albi, și nu vrem să cunoaștem obiceiurile lor; acel care m'a învățat limbajul tatălui meu e un om din tribul sêu, care a venit să stea printre noi, și care a învățat mai multe leacuri bune pe medicul poporului meu. De aceea avem să-ți lăsăm viața, dar numai cu o condiție.

— Orî care ar fi, o primesc de mai înainte, se grăbi de a răspunde Doctorul.

— Atunci să fumăm împreună luleaua împăcăciunei.

Se așază pe pământ ca croitorii, încrucișându-și brațele strânse tare, apoi întinzând brațele înainte și regulat până se așază jos, cu glesnele încrucișate, picioarele sub dînsul.

Făcu semn doctorului să vie la dreapta lui.

Acesta se lăsă să cadă pe pământ și se așază mai mult rău de cât bine într-o poziție la fel cu a lui Cioc-de-Vultur.

Căți-va războinici, de sigur cei mai sus în graduri, formară lângă dînsii un semi-cerc.

În centrul acestei jumătăți de cerc se desfăcu un steag alb, și luleaua păcei, plină de tutun fu pusă pe două furci înțepenite la pământ, gata să fie fumată îndată ce clauzele tratatului se vor stabili. Cioc-de-Vultur luă atunci cuvîntul în modul următor:

— Tatăl meu, marele medic, să mă asculte.

— Șeful Crowilor, care-î vorbește a furat o fată tină de la obrajii albi. Făgăduise să o dea în schimbul unei rescumpărări, unuia din compatrioții d voastră. Dar s'a răzgândit, și a dus-o în tabăra lui ca s'o ia de nevastă. E așa de frumoasă și de fragedă, că cele-l'alte femei și toți tovarășii mei au supranumit-o *Fraga Pădurilor*.

Fie care s'a silit să-î arate respectul și dragostea, care se datoresc celei, care va fi nevasta unui mare șef și viteaz războinic. Cu toate acestea nimic n'a putut înduioșa inima sa; nu vrea nici să se uite la mine, nici să răspundă. Dacă *Răchita-măldioasă*, obrazul, marele șef vrea să se prindă, să-mi redea libertatea înainte de patru luni, așa ca să mă pot întoarce în pământul părinților mei, și de a îndeplini o datorie de doctor, voiți vedea pe *Fraga Pădurilor*, mă voiți închide cu ea într'un *pavilion de medicină*, și o voiți supune operațiunilor mele tainice.

Poți să mă crezi pe cuvînt, și la nevoie să întreb pe toți obrajii palizi, pe cari îi cunosc. Medicina mea e

bună. Dar fiul meu să nu uite, că nimeni nu-î mai învățat de cât Spiritul Duh.

Un resboinic se pregătea să bată amnarul pe bucăți de lemne pe jumătate descompuse și care juca rolul de iască.

— Medicina ta va fi oare atât de puternică, ca să schimbe sentimentele ei față de mine, și să aducă liniștea și veselie în fața ei urmă Cioc-de-Vultur.

— Fiul meu șeful Crowilor, răspunse Doctorul cu pază, îmi pune o întrebare, la care mi-e cu neputință să răspund numai de cât. Medicina mea e puternică nu-î vorbă, dar e mai puțin de cât voința duhului sfînt. Între acestea, acela pe care Crowii îl numiau *Răchita Măldioasă*, și care și isprăvisse viața la ei, îi învățase întrebuintarea acestei unelte, mai puțin primitiv de cât întrebuintarea a două bucăți de lemne frecate unul de altul, ca să se capete focul.

Doctorul scoase grav din unul din buzunarele sale o cutie de chibrituri chimice, și zgărîind ușor cu unghia capătul lemnului, făcînd să țînească o mică flacăra.

Toți indienii, între care și marele șef, dădură un țipăt de mirare și de uimire.

— Ați văzut? ziceau ei. A scos flăcări din degetele sale.

Trebuie să fie geniul focului în persoană.

În clipa aceea, bătrînul Doctor fu un musafir sfînt și tainic.

Se aprinse luleaua păcei cu ierburi uscate aprinse de focul Dumnezeu al prizonierului. Toți se uitau la dînsul ca la un frate și nu prieten.

După ce se isprăvi ceremonia, fiecare se sculă, fără să-și puie mâinele pe pământ, fără cea mai mică silință.

Hotărât, Providența se declara în favoarea doctorului, căci chiar în clipa aceea șeful Crowilor apropiindu-se respectos de el, îi adresă cuvîntul în acești termeni; foarte prietenoși:

— Să ne întoarcem în wigwamurile noastre, zise el, dar să ne încredințăm mai înainte, ca dușmanii noștri nu sunt pe aici. Mi s'a spus că sunt sub ordinele lui Ochî-de-Linx prietenul meu de altă-dată, care mă trădează și s'a aliat cu obrajii albi, ca să vie să-mi răpească pe *Fraga Pădurilor*. Dacă ai urmat fluviul, ceia ce trebuie să fie aproape sigur, voiți ști să-î regăsească peștera *Rapizilor*, Ochî-de-Linx nu știe că-î cunosc trecătoarea: De sigur că acolo îi voiți surprinde cu tovarășii lui și-î voiți sfărâma.

Doctorul speriat de intenția șefului indian, se înfioră gîndindu-se la pericolele care amenințau pe prietenii sîi, dar avu puterea de a-și ascunde grijile sale.

Șeful Crowilor îi înapoia prețiosul păr, pe care l'puse cu ceremonie, avînd grije de a-l așeza într-o oglindă, pe care o scoase din buzunar. Pieile roșii asista nedumeriți la această nelînchipuită medicină, care dădea voce unui om ras, să-și recolte instantaneu părul.

Doctorul crezu că ținîndu-se de șef, asupra căruia câștigase o mare înfrîurire, să poată veni în ajutor prietenilor sîi; dar trebui să se lase de aceste iluzii. Cioc-de-Vultur chemă pe unul din tovarășii sîi.

— Frate Urs-Lăptos, zise el, ia cinci spre zece războinici, și du pe medic în wigwam, apoi pune-î în contact cu *Fraga-Pădurilor*. Nădăduesc că la întoarcerea mea s'o gădesc schimbată. Nu era de stat la gînduri în fața unui ast-fel de ordin. Doctorul plecă.

Mica trupă merse toată noaptea. De două ori făcură focuri, la care fripsesă bucăți de bizon uscate. Când soarele se ivi la orizont, doctorul ajunsese la satul Crowilor unda nenorocita domnișoară era ținută închisă.

În centrul acela de populație erau v'o 300 de corturi de piele, făcute mai toate în același mod. 15 sau 20 de prăjinii forma schelele casei acoperită numai de un acoperiș; 15 sau 20 de piei de bizon cusute împreună, zugrăvite și brodate cu toate culorile, forma cortul.

Centrul cortului lui Cioc-de-Vultur era ocupat de cuptor. Fumul eșea pe sus și forma de asupra acestui bordei un penaj mare și alb.

Vr'o șeasă cîini puțin ospitalieri păzeau cortul și începura a lătra sburlindu și părul. Dar nu întărzia de a se liniști. Doctorul fu lăsat singur în locuința aceea și-și preumbla privirile în toate părțile, nădăduind să descopere unde era ținută tină captivă. Nu văzu pe nimeni. Nu era acolo, întinse pe pământ în jurul cuptorului, de cât piei de bizon, pe care femeile petrecuseră noaptea cu picioarele la foc.

— Ne ducem să luăm pe *Fraga-Pădurilor* și s'o ducem în pavilionul de medicină, după cum ne-a spus marele șef, zise Ursul Lăptos. După aceea vom veni să luăm pe tata doctorul.

Unul din *Pielea Roșie*, care era din esorta savantului întinse pe pământ o rogojină, și făcu semn doctorului să ia loc. Acesta se supuse. Sta acolo de vre un sfert de oră, singur, nemaî putînd de nerăbdare, când de odată o bucată de piele de bizon, care era ca portieră ridicându-se binișor, și o groaznică apariție se ivi înainte ochilor lui Leroux.

Închipuți vî un fel de monstru scurt și gros, enorm, acoperit de piele de urs cenușiu, a cărui cap îi ținea loc de mască, și părea a fi parte nedeslipită din ființa lui.

partea superioară a capului lângă urechile blegi, se iveau o pereche de coarne de bizon formând chipul unei lire. În locul coardelor avea țepi de ariciu, formând buchet.

În vârful nasului monstrul avea o piele de gusgan; gîtul era impresurat de o salbă fantastică, adunătură ciudată de jupueți de diverse animale: piei de reptile și de păsări, opinci de antilope, labe, unghii, piei de broaște și brotăceli, de liliac, capete de verighetă.

În spate avea un fel de cutie plină de plante uscate, piei și alte obiecte fantastice. Purta pe umăr o lance lungă de a lungul căreia erau înțepate animale de specia rozătoarelor, gusgan, șoareci, etc.

— D-ta ești? zise în englezește groaznicul personaj pe care îl escorta cinci săi șeșe războinici, d-ta ești noul medic. Aveți, mi s'a spus, darul de a scoate foc chiar din corpul D-voastră.

Doctorul înțelese că avea în fața lui pe medicul oficial, care era un personaj de luat cu binele. Se sculă se apropie de vrăjitor, îl salută a-dânc, ș'apoi zice:

— Sunt într'adevăr, doctorul, zise el. Sunt fericit că întâlnesc aici un confrate, a cărui reputație se întinde peste munți și mări.

Vrăjitorul păru mișcat de complimente și scoase un fel de grohăitură mulțumită.

Doctorul urmă:

— Am într'adevăr știința aceea, care îmi dă voie să scot din trupul meu foc, etc.

Impunând aceste cuvinte își trase prețioasa cutie de chibrituri și repetă cu succes experiența, pe care o făcuse deja.

— Nu pot, zise el, să vă comunic această medicină, dar ca să vă arăt câtă stimă vă port, am să vă arăt, cum vă puteți împrumuta de la soare cu o rază, să vă aprindeți țigara.

— Ceea-ce 'mi spune doctorul cu obraz alb e oare adevărat? întrebă vrăjitorul cu o tresărire de bucurie.

Doctorul înțelese, ce folos va putea trage din neștiința și trufia colegului său.

X

— Frate meu, marele și puternicul medic, n'are de cât să mă însoțească până afară din sat, îi voi aprinde luleaua cu o rază din soare.

Vrăjitorul întinse mâna doctorului.

— Frate-meu, cu obraz alb zise el ceremonios, a adus de dincolo de ape, leacuri tainice, care sunt mai puternice de cât ale noastre. Să nădăjduim că ne va arăta știința lui, ca și Peile Roșii, să se folosească de ea.

Eșiră din cort, și dintr'una din

cutiile sale doctorul Leroux luă o lupă care mărește.

Când *Răsunătoarea Tainică*, ast-fel se numia doctorul Crowil—îl dădu luleaua plină de tutun doctorul îndreptă lentila, ca să concentreze focarul luminos pe iarba uscată. Fumul se ivi pe dată: luleaua era aprinsă.

Nici odată nu se mai văzuse așa ceva în tribul acesta.

Toți războinicii, pe care curiozitatea îl adusesese în jurul vrăjitorilor, exclamară ca să-și arate bucuria și încântarea lor.

— Confratele, zise doctorul, să-mi dea voie, să-i ofer această medicină spre semn de prietenia și admirația adâncă, ce am pentru el.

— Dar trebuie ca frate-meu cu obraz alb, să mă învețe cum să mă servesc de dânsa.

Doctorul repetă experiența arătând precum putu mai bine cum să puie lentila față de soare și de corpul pe care vrea să-l aprinză.

— Fratele meu, *Răsunătoarea Tainică* poate să se slujească ori când de ea, fără să se învechească, numai să n'o spargă.

— Mare medic de peste mări, zise doctorul Indian. De azi înainte sunt prietenul tău. Nici un medic din trib nu va fi nici la talpa mea, și d-tale am să-ți datorez această glorie.

Rămase o clipă pe gânduri, apoi spuse:

— Războinicii să se retragă și să ne lase să vorbim în pace. Nimeni n'are drept să ne urmeze în pavilionul pe medicină.

Cei doi vrăjitori ajunseseră la centrul acela de ceremonii religioase și intențiunii medicale.

Când ajunseră la ușă, doctorul, care știa că d-șoara trebuie să fie înăuntru, și voia să vorbească fără de martori, se adresă ast fel confratelui său:

— Frate-meu, zise el, știe că Cioc de-Vultur, mi-a încredințat logodnica lui albă și m'a însărcinat să găsesc un leac, care să schimbe în dragoste, ura pe care i-o arată.

«Ca să pot opera, trebuie să fiu singur mai întâi.

«După ce mă voi încredința că voi învinge, reaua ei voință, voi chema pe savantul meu coleg, ca împreună să luptăm la împotrivirile tinerei fete. Așa vom avea drept la recunoștința șefului Crowil.

— Vai! fată cu obraz alb mie teamă că ținta urmărită să fie mai greu de atins de cât credeți. De sigur! Sunt cel d'întâi a recunoaște, că ești așa de sus pus d'asupra celorlalți oameni, ca vulturul care plutește d'asupra pământului; dar cu atât mai mult poți să te înșei cu cât e greu să cunoști cântecul păsăricii, care e ascunsă în inima ei.

— Nu te-ai mai înșelat o dată?

Mi s'a spus că ai ordonat să vie ploaie și până acum nu văd nici o picătură de apă?

— Frate meu e neîncercător, răspunse doctorul, zimbând bine-voitor, dar vă trebui să se dea învins dacă înainte de mâine dimineată, ploaia va cădea din belșug.

— Dacă această prezicire se va îndeplini, nimeni altul mai mult de cât fratele meu, nu va fi meritat su-pranumele de *Făcător de ploaie*; dar va vroi el oare să mă învețe și pe mine prețioasa lui medicină.

— De sigur, făcu doctorul ironic, nu numai că voi face cunoscut bu-curos taina medicinei acestia, dar chiar ți-aș dăru-i cu dragă inimă, dacă s'ar putea.

Medicina aceasta se cheamă *reumatism* și stă în picioarele mele. Din nenorocire, Spiritul Duh nu-mi dă voie s'o împărtășesc. Mi-a pus-o în picioare, și n'am putut nici o dată s'o scot.

Explicațiunea aceasta era cam nedeslușită. De aceea isbuti să mă-rească mirarea și uimirea *Răsunătoarei tainice*. Vrăjitorul acesta se depărta, pe când confratele său intra în pavilionul de medicină.

D-șoara Clementa Allard, sta ghemuită pe o pătură, dusă pe gânduri. Nici nu ridică fruntea când auzi ușa deschizându-se. Când văzu că ea mai nu se mișcă se apropiă.

— D-șoară Clementa! eu sunt zise el cu jumătate voce.

Tinera fată se sculă în sus repe-de, și văzând pe bătrânul învătă-t cu un deget pe buze, înăbuși un strigăt de bucurie și alergă să-l strângă mâna; de sigur venise s'o scape!

— Cum! d-ta ești, d-le doctor, în mijlocul dușmanilor noștri?

— Da, da, eu sunt, se grăbi el a spune încet, că de-abia putea fata să-l audă. Mărturisesc că n'am venit aici din propria mea voință. Dar în sfârșit sunt aici, și e de trebuință să ne sfătuim, să vedem cum am putea lua lucrurile pentru binele nostru. Înainte de toate trebuie să ne ferim de tot ce ar putea arăta o înțelegere dintre noi. Poate să ne spioneze cineva; și dacă Crowil bagă de seamă că ne facem ris de dinșii, ne vor trece prin toate felurile de chinuri, care știu ei să le facă dușmanilor. Șezi domnișoară și răspunde-mi cu glas încet, în franțuzește. Sunt sigur că nimeni în trib nu știe această limbă. Dacă e cineva la pândă și-mi cere explicații, voi spune că sunt formulele magice căci trebuie să vă spun că m'am ridicat la gradul de vrăjitor cl. I.

— În acest caz, păzește-te de doctorul Crowil. E un om, rău, gelos, răsbunător.

N'are să-ți erte nici o dată, că i-ai luat înainte.

— Despre asta fii liniștită, mai l'm

căştigat în partea mea. Mă rezim mult pe prietenia lui şi mai cu seamă pe prostia lui, să ne recăpătăm libertatea.

Dar îţi repet, nimeni să nu priceapă, că ne cunoaştem.

— Atunci cum vom pute. vorbi împreună?

— Nimic mai simplu. Vorbesc englezeşte cu Cioc-de-Vultur şi cu vrăjitorul.

Le voi jura că nici eu nu înţeleg franceza, pe care o ştii d-ta. Tot ce voi rosti franţuzeşte va fi pentru d-ta, dar păzeşte-te de a avea aerul că înţelegi.

Vor crede că mă servesc propriu farmecelor. Cât despre d-ta spune mi se vreă cântând.

— Dragă doctore, cu toate că foarte neştiutoare în limba indiană, am înţeles că prietenii sunt în căutarea mea, şi că răpitorul meu îi urmăreşte cu armata sa. Să cred oare în aceste informaţii?

— Toate astea sunt adevărate, şi sunt cu atât mai luminat în acest subiect, cu cât chiar eu făceam parte din expediţia bătrânului nostru Guilom Novet, îndrăgneaşul vânător şi a viteazului Ochi-de-Linx, a d-lui Emil de Rivières logodnicul dumitale.

— Bunul meu Emil, îl voi mai revedea oare? zise suspinând nenorocita captivă, care lăsa să-i curgă un torent de lacrimi.

— Plângi, copilă, asta te va uşura. Dar fiţi bărbătoasă. Cât despre mine, nu voi înceta de a fi la pândă şi de a căuta tot ce va putea favoriza fuga noastră.

Informează te la rândul d-tale, de orîce amănunt, care l-ai putea surprinde. Nimic nu trebuie lăsat, căci totul poate fi de seamă. Indată ce superstiţia li'e în joc, se va putea face crede orîce din aceşti proşti de sălbateci!

Şi doctorul rise în tăcere. După ce văzu că d-şoara isprăvisese de plâns,

— Să nu las mai mult singur pe idiotul acela de vrăjitor. Vroiu să judec prin d-ta însuşi de prostia acestui om. Din fericire că am ceva talente, din care pot să fac o bună întrebuinţare în aceste timpuri. Nu perde nici un cuvînt din convorbirea noastră.

Doctorul eşi şi se întoarse numai decât cu noul său prieten.

— E un lucru, pe care nu mi-l aţi spus, şi care face aproape neputincioasă medicina mea. Ceea pe care o numiţi *Fraga Pădurilor* nu vorbeşte nici o limbă, care să-mi fie cunoscută. Asta mi'e teamă, să nu mă incurce rău.

— Cum? răspunse *Răsunaătoarea Tainică*, arătînd o mare mirare. *Cioc-de-Vultur* m'a încredinţat că fata e frumoasă?

— Asta e probabil, după cât am

înţeles; dar eu sunt Englez, limba, pe care o vorbesc cu marele şef şi cu fratele meu medicul, e englezească. *Fraga Pădurilor* nu înţelege însă nici o vorbă.

— Frate-meu, medicul cu obraz alb, răspunse indianul, cu oare-care răutate, mărturiseşte dar, că sunt şi lucruri cu neputinţă.

— Frate-meu să mă ajute cu sfaturile şi experienţa sa, zise doctorul Lereux cu modestie.

— Atunci gloria izbîndei, nu va fi numai a lui, zise *Răsunaătoarea tainică*.

— De sigur, dar sunt departe de a mă plîge. Voi fi de o mie de ori mai fericit, dacă voi contribui a mări influenţa pe care o are frate-me piele roşie asupra războinicilor din tribul său.

— Dacă e așa, reluă vrăjitorul liniştit pe deplin, frate-meu să aibă toată încrederea în mine.

(Va urma)

VARIETĂȚI

O nouă staţiune aeriană.—In a apropierea oraşului Arequipa (Peru) pe vârful muntelui Misti, unul din cele mai culminante puncte din munţii Anzi, s'a inaugurat o nouă staţiune meteorologică care, probabil, este cea mai înaltă din lume. Ea e situată la mai mult de zece mii metri altitudine.

Pentru a ajunge la ea, trebuie să urci cu căţarii, timp de două zile, un drum greu, care duce de la Arequipa la staţiunea meteorologică. La sfîrşitul primei zile de ascensiune se face un popas, într-o colibă situată la 5.056 metri de altitudine. La întoarcere, drumul nu durează de cît o zi.

Se asigură că la enorma înălţime la care se află această staţiune, nu numai sunetul vocii, dar chiar mirosul şi gustul se modifică cu totul.

Preţul fiarelor sălbatice.— La Hamburg se ţine tirgul fiarelor sălbatice, de unde se aprovizionează toate grădinile Zoologice din întreaga Europa.

Unele preţuri, ajung sume enorme. De altminterlea, iată câte va mōstre:

Elefant indian, femee, de	
1 m. 85 înălţime, dresat	7.500 fr.
Elefant indian, femee, de	
1 m. 85 înălţime, nedresat	6.500 »
Zebre din Goa, perechea	10.000 »
Măgar sălbatic din Nubia,	
de 6 ani	1.000 »
Tigru de Bengal, de 6 ani,	
bărbat	3.500 »
Tigru de Bengal, de 6 ani,	
femea	3.750 »
Leu de Nubia, de 6 ani,	
perechea	7.800 »

Urs alb	5.000 »
Orang Utang, de 7 ani,	
bărbat	7.500 »
Kaugur	575 »

Cea mai mare gară din lume.— Gara Victoria, care s'a terminat de curînd în Bombai (India) este, fără îndoială, cea mai mare gară din lume.

Este în întregime construită din marmură şi din granit, în stilul vechi indian. Forma îi este cea a unei potcoave, cu turnuri enorme, surmontate de cupole, iar faţada formează portice în formă de bolţi.

În zece ani sa construit această, gară, iar preţul a fost de 62 milioane şi jumătate de franci.

Un pod de bumbac.— Atelierele uzinei de tors din Zwichau, (Saxonia) avînd nevoie de un cazan nou, care să înlocuiască pe cel vechi, s'a comandat un altul de 41 metri lungime, 2 m. 50 de diametrul şi cântărînd 28.000 kilograme.

Cînd namila aceea sosi în gară şi voia să o transporte la uzină, situată la cea-laltă parte a riuleţului Mulde, se observă că podul, care unea cele două maluri ale riului, era prea slab pentru a putea suporta o asemenea greutate. Însă pentru a putea face acest transport, nici nu era de gîndit să se construiască un nou pod de lemn. Atunci le veni ideea, de a face o paserelă, a cărei picioare să le formeze baloturile de bumbac, cari, după cum se ştie, sosesc cercuite cu fier şi foarte tare comprimate. Se puse baloturi unul peste altul, le uniri cu grinzi de fer şi puseră peste ele scînduri, formându-i pardoseala.

Această lucrare fu cu atât mai uşoară, cu cît apele, în acea epocă, erau foarte scăzute. Odată terminată această instalaţiune, se putu trece cazanul, împingîndu-l peste suluri rotunde de lemn.

Lector.

Memoriile lui Vacher

Universul Amuzant va începe a publica săptămîna viitoare *Memoriile lui Vacher*, omoritorul ciobanilor, cea mai senzatională scriere apărută până acum. După cum se ştie, Vacher a omorît în Franţa 19 persoane, mic cioban şi tinere păstorice.

Universul Amuzant se vinde cu 5 bani în toată ţara şi apare de 3 ori pe săptămîna: Luni, Miercuri şi Vineri. Abonamentul pentru 3 luni, lei 1.80 în toată ţara.

Numărul 20 din *Ziarul Calătorii* va apare Vineri 16 Ianuarie corent.

Abonamente cu premii De la 15 Ianuarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara
In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara
In provincie 30. bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara
In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

Flanele ! Flanele !!

Maî efin de cât ori-unde

Din cauză de desfacere, Administrația ziarului «Universul» vinde cele mai bune calități de flanele cu 20 la sută mai ieftin de cât în orice alt magazin.

La 15 Februarie viitor se va face tragerea pentru cele două bilete, dus și întors, unul la Viena și altul la Veneția, ce se acordă la toți abonații ziarului «Universul». Toate persoanele ce se vor abona până în seara de 14 Februarie, vor lua parte la această tragere, prin urmare cititorii noștri să se grăbească a se abona.

Afară de concursul prin tragere la sorți la biletele de mai sus, abonații primesc gratuit și alte premii cari sunt anunțate pe pag. II-a.

Orî-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95 ; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

4 CALENDARE și Bilete de plăcintă Cu 1 Leu

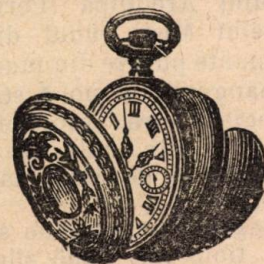
Trimițând la administrația ziarului nostru 1 leu se va primi frumosul calendar american cu foi zilnice, calendarul de citit, coprinzând 100 pagini și 13 ilustrații, calendarul de perete colorat, calendarul de buzunar, pe anul 1898.

Cititorii din provincie vor trimite 30 bani mai mult pentru porto.

Carte spre a cunoaște viitorul

În editura tipografiei «Universul» a apărut o carte prin care orî-ce persoană își poate cunoaște viitorul. La orî-ce întrebare cartea aceasta dă un răspuns potrivit. Cine va poseda această carte, va petrece de minune sărbătorile.

Se vinde 1 leu exemplarul. Cu lei 1.20 se trimite franco în toată țara. roman Castelul Carpaților.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai efin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu destepător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, eu prețuri mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cea mai expertă.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA și VINEREA

UN POMPEI AFRICAN. — (Vezi explicația)

Un Pompei African

Cu părere de rău am părăsit Biska și oasa sa înverzită, pentru a mă duce la Timgad. Plecat la 6 dimineața, cu singurul tren care leagă Biska de lumea civilizată, am ajuns la 11 ziua la Batna, pe Platourile-Nalte. De la Batna, care e un orașel cu 6000 locuitori, la Timgad, o altă localitate care atrage pe vizitatori este Lambeze.

Timp de 18 secole, Thamugadi, vechiul oraș roman, situat la 1200 metri, de altitudine, la poalele munților Aures, dormea în pace în ierburile Platourilor-Nalte, când consulul englez, d. Playfair, vorbi de prezența acestor ruine Mersul până acolo, nu e de loc ușor. Drum bătut, de cât până la Lambeze, nu există; țara e pustie, transversată din când în când de caravane, pe cari petrele cari mai sed în picioare le lasă reci cu totul. Câte va turme de capre rătăcesc printre ruine (ilustrația).

Astăzi, la Timgad, nu este nici un otel, nici un birt.

În zare nici un arbor, nici un pământ cultivat, nici măcar vr'un cort sau vr'o colibă de nomad. Pe Platoul acela gol, bătut de vânt și ars de soare, fără verdețură, fără pic de apă, orașul Thamugadi își desfășoară pe 98 de hectare, locurile acoperite altădată de casele romane, grandioasa sa basilică, cu curia și templul Victoriei. Thamugadi este situat departe de orice drum sau loc practicabil de mers, și ridicăturile terenului opresc pe călători de a vedea perspectiva ruinelor. Voiajorul trece, și nu observă la orizont de cât câte-va petre risipite, ridicate sau răsturnate, și crede că vede un cimitir arab, ale cărui petre sepulcrale albe se desenează pe pământul gris sau pe iarba îngălbenită.

Plecând din Birka într'un landou înhamat cu trei cai puternici, având cu noi proviziuni de mâncare precum și apă, că la Timgad nu se găsește nimic, am făcut împreună cu d-nul și d-na C... în trei ore drumul de 38 kilometri care ne separa de Timgad. Drumul trece printr'un peisaj sever; plecând din Lambeze, vegetația arborescentă încetează cu totul; câmpia se desfășoară netedă, acoperită cu pășuni. La sud și la Vest se zăresc vârfurile acoperite cu zăpadă ale munților Aures, și în enormul cerc, ce-l limitează la orizont, soarele își varsă razele lui de foc. Ajunși în vârful unei coline, vizitiul ne arată cu coada biciului său, un câmp acoperit cu pete, zicând: «Timgad, mai avem cinci kilometri».

— Cum numai atât?

Părăsind șesul pe care-l urmasem până atunci, trăsura noastră pleacă

pe dreapta se angajează pe un teren foarte accidentat. Pe măsură ce noi înaintăm, ruinele apăreau. La dreapta și la stânga erau ruinele unui arc de triumf și înaintea noastră resturile, pe jumătate distruse ale unui templu; în jurul nostru coloane răsturnate zăceau trântite pe pământ. Pe urmă socluri, bucăți mari de ziduri, cari cu tot timpul trecut se mai conservau; un forum care și aștepta oratorii și pe mulțimea auditorilor, un teatru aproape intact și o frumoasă scară de marmură, ambele goale, lipsite de spectatori, de viață. Privirea rătăcește pe acest cadru grandios, cu atât mai mirată, cu cât ne așteptam mai puțin la spectacolul ce ni se desfășura. Transiția e bruscă. Indoiturile pământului ascund curiosul spectacol care se prezintă ochilor, până în momentul când trăsura ajunge pe punctul culminant.

La Est se arată o basilică de 48 metri pe 20, apoi curia și templul Victoriei, cari sunt așezate în jurul unei elegante colonade, formând portice. Forumul e frumos; un pasaj îl unește cu teatrul care este așezat pe o ridicătură. Băncile inferioare din teatru sunt intacte; asemenea intacte sunt scena și orchestra. Lărgimea teatrului este de 62 metri și ar putea cuprinde până la 4.000 de spectatori. Pe aceste ruine, se poate reconstitui trecutul, se poate evoca mulțimea dispărută, sgomotul, mișcarea, viața; pe această scenă, se închipue: ici corurile antice, colo actorii. Iată colo ședeau personagiile cu vază; dicolo plebea.

Dar unde curiozitatea se îndoește, unde iluzia este și mai completă, unde viața romană se reînviă mai bine, este în târg, unicul în felul său, și în Therme, mai complete și mai intacte ca toate pe cari ni le a păstrat antichitatea. Târgul este conservat de minune. Un portic de 8 coloane, ale căror socluri mai există, îi fac intrarea; o curte vastă, pavată cu marmură îi formează centrul. În fața porticului, curtea se succede într-o semi-circumferință unde sunt înșirate prăvăliile negustorilor. În fața fiecăreia era câte o bucată mare de marmură care servea drept tarabă. După această marmură, era un spațiu destinat amforilor, sacilor, baloturilor. Nici în Roma, nici în Pompei, nu s'a descoperit un târg ca acesta.

Tot atât de curioase și tot atât de bine conservate sunt și Thermele. Bogat construite, ele conțin două piscine mari și altele mai mici. În subsol sunt cuptoarele de încălțit, niște ligheane mari de cărămidă în cari se fierbea apa, conductele de adus apă și de a o distribui în piscine. Pardoseala există încă, asemenea și câte-va mozaicuri.

Astăzi apeducurile sunt stricate, canalurile sunt goale și apa lipsește în Thamugadi.

Două strade largi, cari se întretaie în unghi drept, traversează orașul și îl leagă cu *Sitifiș colonia*, astăzi Sétif, cu Lambeze cu Constantina, cu orașul Cirta, cu El-Kantara și cu Sahara. În unele locuri se mai văd urme de pavagii, tocite de roțile carurilor.

Cercetările se urmează și acum iar Thamugadi, acest Pompei african, ne va completa detaliurile ce ne lipsesc din Pompeiul italian.

Anul acesta, mai mult de 1000 de persoane au vizitat aceste ruine și numărul curioșilor se mărește din ce în ce.

E tristă o astfel de priveliște... Îți deșteaptă în minte atâtea și atâtea suveniruri din trecutul atât de frumos, îți amintește o viață, o existență, o lume altfel trăită, altfel simțită prin depărtarea secolilor, o lume pe care, fie care și o închipue mai altfel de cât cea de azi, și în care mulți ar fi dorit să trăiască...

Și dus așa pe gânduri, privind ruinele unei cetăți vechi, cugetând, visând la lumea care a fost și acum a dispărut, te coprinde o jale, o durere, și șoptești, gândind la viața ta proprie: Cine știe ce va fi peste un secol?... Cine știe?...

Varigny

EPISOADE DIN CĂLETORIA MEA

LA

POLUL NORD

VI

Temperatura pe gheață se învîrtește în jurul lui zero în vremea verii, dar când iarna se apropie, ea scade repede.

Am observat neconținut temperatura gheței în diferite părți pentru a stabili cât de repede merge acest proces de răcire a gheței în decursul iernii, și în ce măsură crește iarăși temperatura după sosirea primăverii.

Temperatura cea mai joasă a gheței a fost în Martie și la începutul lui Aprilie; la o adâncime de 1,2 metri, a fost de vr'o -16°C , iar la 0,8 metri adâncime vr'o -30°C . După începutul lui Aprilie a început să crească încet.

La aceste temperaturi joase, ghiata devine foarte aspră și sfărâmcioasă pe când din contră vara, când temperatura e în apropiere de zero, ghiata e mai elastică, așa că se sfărâmă mai cu greutate.

Această deosebire în starea gheței vara și iarna, se putea constata și cu urechia: ciocnirea ghețurilor

iarna era împreună tot d'a-una cu zgomot mare, pe când vara ar fi putut să se producă cele mai violente presiuni în apropierea noastră fără să le auzim.

În vecinătatea imediată a vaporului, gheața a rămas aproape tot anul cu desăvârșire liniștită, și n'am fost expuși până atunci la o presiune mai mare. *Fram* stă sigur și neatins pe banchiza în care e înclăștat și se ridică mereu după cum suprafața gheței se topește cu încetul sub influența soarelui de vară.

Toamna vaporul a început iar să se lase puțin în jos.

Intr'acestea viața pe bord, și urma cursul ei obișnuit. Acum la lumina zilei aveam, firește, mai mult lucru de tot felul pe gheață de cât iarna.

De mai multe ori am pomenit despre încercările noastre zadarnice de a da de fundul mării. Din nenorocire nu eram pregătiți pentru adâncimi așa de mari. A trebuit deci să ne ajutăm întrebându-ne și una din funiile de sirmă ale vaporului.

Am despletit cabul și ne am făcut o nouă funie, împletindu-l pe urmă numai în două. Ast-fel am dobândit o funie de 4000—5000 metri, cu care am putut să dăm în sfârșit de fundul mării. *Adâncimea apei variază între 3500—3900 metri.*

Aceasta a fost o descoperire vrednică de însemnat, căci după cum am mai spus până acum se admitea că Marea Polară necunoscută nu era decât și presărată cu numeroase insule necunoscute. Și eu când mi am schițat planul, credeam încă așa și presupuneam numai o adâncitură ce poate era continuarea adâncimilor Oceanului Atlantic de Nord.

Din presupunerea unei mări polare puțin adânc se trăsese concluzia că regiunile din jurul polului fuseseră înainte un uscat întins și că insulele ce se văd acum, nu sunt de cât rămășițele aceluși uscat. Mai departe se presupune că această țară polară întinsă era locul de origine al multora din speciile zoologice și botanice ale noastre și de acolo s'au coborât spre latitudinile noastre. Toate aceste presupuneri par acum a se rezima pe o bază șubredă.

Adâncimea mării a mării dovedește că aci n'a putut nici de cum să fie uscat într-o epocă geologică recentă; această adâncime e fără îndoială tot atât de veche, ca și a oceanului Atlantic din care marea polară face parte, aproape cu siguranță.

O altă problemă căreia eu iam dat mare importanță și despre care am pomenit adesea a fost stabilirea temperaturii mării la diferite adâncimi, de la suprafața până la fund. Măsurătorile acestea le-am făcut de câte ori ne-a permis timpul; ele ne au dat, după cum am spus deja, rezultate surprinzătoare, arătându-ne

existența unor valuri de apă caldă, sub pătura rece de la suprafață.

Nu e aci locul să dau rezultatele diferitelor măsurii; voi da însă un exemplu ca să-și poate face cine va o idee de felul cum se succedează această temperatură.

Observațiile acestea sunt de la 13 până la 17 August.

Mai întâi temperatura scade de la suprafață în jos până la o adâncime de vre-o 80 de metri, apoi crește până la 280 metri pentru a scădea până la 300, și a crește iar până la 320. Aci temperatura e de 0,49°C., apoi scade pentru a se urca iar la 450 metri, de unde scade mereu până la 2900 metri, iar spre fund crește iarăși încet.

O ast-fel de creștere am găsit aproape la toate măsurătorile pe cari le-am făcut, și variațiile de la o lună la alta au fost așa de mici, în cât la adâncimile corespunzătoare se deosebesc numai cu câte va sutimi de grad.

Uneori temperaturile păturilor calde erau mai ridicate. Ast-fel am găsit la 17 Octombrie la 300 metri adâncime 0,85°C., iar la 500 metri 0,62°C., după care temperatura a scăzut iar regulat până spre fund când a crescut iar.

Nu ne aștem ca să întâlnim multe păsări de mare în regiunile acestea pustii.

Am fost surprinși când la 13 Mai, în ziua de Rusali, ne-a vizitat o ast-fel de sburătoare. Mai târziu am văzut foarte multe și de diferite soiuri, până când în cele din urmă, ne obișnuiserăm cu ele, așa că nici nu le mai dam importanță.

Am împușcat multe, între cari și opt «*Rodostetia Rosea*» această locuitoare, rară și misterioasă a nordului necunoscut, despre care nimeni nu știe de unde vine și unde se duce, dar care trăiește exclusiv numai în aceste părți.

E o pasere foarte frumoasă cu spatele și aripele cenușii presărate cu negru; pieptul și corpul sunt albe trandafirii sau portocalii, în jurul gâtului un inel cenușiu; unele au spatele albăstriu.

Pe când vremea trece, tot mai mult mă preocupă planul la care gândisem din iarnă: planul de a explora marea necunoscută pe alt drum de cât cel pe care mergea *Fram*.

Cu mare grijă observam câinii, temându-ne să nu li se întâmple ceva, și ca să fiu sigur că mă pot bizui pe ei, de oare-ce toată speranța mea era într'înșii. Mai mulți din ei fuseseră uciși în hărțuile lor doi fuseseră spintecați de urși, dar mai aveam încă 26 și afară de aceasta ca rezervă câteii cei mici, dintre cari, cum am spus, lăsasem în viață opt.

Când primăvara fu în toiul ei îi lăsarăm pe punte, iar la 5 Mai le deterăm drumul pe gheață. *Koik* îi conducea. Mai întâi le recomandă aparatele noastre meteorologice, apoi cursa de urși, și în sfârșit diferitele coline de gheață. La început erau foarte precauți și se uita cu temere prin prejur, neîndrăznind să înainteze, de cât încet, pas cu pas, de lângă vapor. În curând însă începură să sburde ca nebunii, prin lumea din nou descoperită.

În aceeași zi după amiazi, unul din câieii cu alb, avu un acces de nebunie. Ca turbat alerga și lătra în jurul vaporului; în același timp mușca ori-ce îi sta în cale, pe când ceilalți îl urmau. În cele din urmă reușirăm să-l închidem pe punte, unde peste cât-va timp se liniști. Acesta era al patrulea care a avut un ast-fel de acces. Aceasta s'a întâmplat la 5 Mai.

La 3 Iunie scriam în ziarul meu: «Azi înainte de amiazi iarăși a pierit un câiel în urma unuia din acele accese neexplicabile și nu pot să mă ascund că aceasta mă întristează. Acesta, care a pierit acum, era cel mai mare și mai tare dintre toți; ieri încă sărea și se juca și se alipea de mine. Ceea ce e mai rău e că nu putem ghici ce să fie această boală.

«Turbare nu poate să fie.

«Și *Ulenka*, cel mai frumos câine dintre toți, mângâerea și speranța noastră, s'a îmbolnăvit într-o zi fără veste.

«Era în dimineața zilei de 24 Mai când l'am găsit paralizat în cușca lui pe punte; încerca să se ridice dar nu putea; cădea iarăși ca un om lovit de apoplexie. L'am îngrijit cum am știut mai bine, și s'a îndreptat cu încetul dar pe picioare n'a mai putut să se țină bine ca înainte nici o dată, de și ne a însoțit în expediția noastră de mai pe urmă cu săniile.

«Se pare că câinilor nu le place vara. Le e prea cald și nici umezeala nu le priește.»

La 11 Iunie scriam:

«Astăzi toate bălțile din jurul vaporului au crescut, așa că nu e de loc plăcut a părăsi vaporul fără încălțăminte impermeabilă.

«Câinii asudă din ce în ce mai mult de căldură, de și temperatura până acum arare-ori se ridică peste zero. Acu câte-va zile au fost strămutați în două șiruri de cuști. Aci petrec câinii cea mai mare parte a zilei și am scăpat ast-fel de toată necurătenia afară de a celor patru câteii, cari rămân tot pe punte, și duc o viață minunată cu somn și joc. Și *Ulenka* e tot pe punte și se însăntoșează încetul cu încetul».

Felul de viață zilnic al câinilor e și acum tot așa de regulat ca și

iarna. Dimineata la orele 8 și jum., li se dă drumul. In tot-d'a-una sunt foarte neliniștiți când se apropie ora liberării lor. Indată ce se arată ci ne-va pe punte răsună în cor lătratul a 26 de glasuri, cari cer cu insistență, nutreț și libertate.

După ce sunt lăsați liberi, primesc dejunul ce constă dintr'o jumătate de pește uscat și câte trei bucăți de pâine preparată pentru ei. Până la amiază își petrec apoi scormonind toate grămezile de gunoi pe cari le găesc, rozând și lingând toate cutiile de tinichea, și oale pe care de sute de ori le-au examinat deja. De câte ori bucatarul aruncă o cutie nouă pe gheață, se reped cu toții disputându și cu furie noua pradă.

Adese ori se întâmplă că unul sau altul dintr'înșii încercând să ajungă cu botul până în fundul unei cutii înguste, i se înțepenește capul în cutie și nu mai poate să-l scoată. Atunci sare și aleargă orbește cu cutia în cap, făcând tot felul de încercări caraghioase ca să scape din această închisoare spre marele haz al nostru, al spectatorilor.

După ce isprăvesc cu acest lucru, se întind la soare când este. Uneori când soarele arde prea tare, se trag la umbră. Înainte de a le da prânzul, sunt iarăși legați; unii dintre ei însă, obicinuș: a se furișa în acest moment pe dupe coline, așa că nu li se vede, de cât ieri colo câte o ureche. Când cine-va se duce să-l aducă, mîrie, arată dinții, și chiar s'ar să muște; dar apoi să întind la pământ și să lasă să fie tîrîți iar la cușă.

R-stul zilei îl trec căiniți cu somn și găfială din cauza căldurii extraordinare care abia mai e de câte-va grade sub zero. Din când în când numai se pornesc în cor pe câte un urlet care de sigur s'aude până în Siberia, și se ia la câte o păruială de sboară perii în toate părțile prin aer.

Mutarea căinilor pe gheață a impus celor de pază greaua datorie de a rămănea noaptea pe punte, ceea ce mai înainte nu se făcea; dar de când a fost o dată ursul pe bord și ne-a răpit două din prețioasele noastre animale, nu mai vrem să avem ast fel de oaspeți.

La 31 Iulie *Kvik* ne spori încă o dată populația de căini, dând viață la 11 căței.

Unul dintre ei era un monstru și a fost ucis numai de cât; alți doi pieriseră mai târziu, dar cei mai mulți crescuseră foarte frumoși. Toți trăiesc încă.

În acest timp s'a petrecut puțin sau nimic, afară firește de diferitele sărbători pe cari le țineam în tot d'auna cu mare solemnitate.

Mai ales în ziua de 17 Mai aniversarea constituției norvegiene, am să-

bătorit-o cu mare strălucire

Despre această serbare găesc următoarele notițe în ziarul meu:

Vineri 18 Mai.—Ziua de 17 Mai a fost sărbătorită cu mare pompă. Dimineata ne am deșteptat la sunetele armoniului, apoi avurăm un dejun splendid, cu somon afumat, limbă de boi etc. Toți purtam, spre serbarea zilei, eșarpe naționale.

Era un vînt puternic și steagul norvegian filfia vesel în aer. Pe la 11 ore ne adunărăm cu toții cu steagurile pe gheață lângă vapor, și procesiunea porni.

Mai întîi mergea conducătorul expediției cu steagul «curat» norvegian (fără simbolul unirei cu Svedia); după el venea Sverdrup cu pavilionul vaporului, lung de 6 metri și cu inscripția «Fram» pe fond roș. Apoi urma o șanie cu muzica (Iohansen cu armonica) și Mogstad ca vizitiu. Apoi pilotul cu o pușcă și o sulită; după el Hendriksen cu o sulită lungă pe urmă Amunsen și Nordhal cu un steag roș. Urma după aceasta doctorul cu un steag de manifestație pentru ziua de lucru normală, era o flanelă de lână cu inițialele zilei normale brodate pe piept și atârnată de o prăjină foarte lungă, făcea o impresie mare. Urma șeful bucatăriei Juell cu niște oale în spinare. Apoi veneau meteorologii cu un aparat ciudat constând dintr'o tablă de tinichea neagră peste care trăsese de-a curmezișul o dungă roșie cu inscripția: «Vot universal» în inițiale. Până în ziua de astăzi n'am putut încă să mă lămuresc ce voia să însemneze aceste embleme. Că doctorul, din lipsă de clienți, ar fi voit să aibă o zi de lucru normală, aceasta e destul de explicabil, de ce însă meteorologii tipau după vot universal? Aceasta trece peste puterea mea de judecată. Voia oare să restorne vr'un despotism?

În sfîrșit procesiunea se puse în mișcare. Căiniți păseau cu toată gravitatea, ca și când în toată viața lor n'ar fi avut nimic alt ceva de făcut de cât procesiuni, iar muzica întonă un marș sărbătoresc minunat, de și nu fusese compus anume pentru această ocazie.

Procesiunea făcu de două ori înconjurul vaporului; după aceasta se îndreptă cu mare solemnitate spre colina cea mare de gheață, iar pe drum fu fotografiată de fotografii expediției. Pe colina de gheață s'a strigat un vii: «să trăiască» pentru *Fram*.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

**Numărul 21 din «Ziarul Călătorii-
lor» va apare Marți 20 Ianuarie
corent.**

JULES GROS

PĂȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

X

— Să ne începem dar lucrările, zise doctorul. Înainte de toate să fiu luminat asupra situației.

— Frate-meu să mă întrebe, voiți răspunde; nimic nu trebuie să rămăne secret pentru un om ca dînsul.

— Frate-meu roș a primit vre-o veste de la Cioc-de-Vultur?

— Da. Ni s'a vestit că a făcut un prizonier, un fost prieten, un aliat, de altă dată, care va fi așez în curînd aici, ca să fie supus la legile războiului, se numește Och-de-Linx

— Frate-meu, medicul, va putea să-mi spuie dacă numai pe acesta l'a făcut prizonier?

— Numai pe el, Cioc-de-Vultur l'a surprins într'o ascunzătoare.

— Ce soartă e rezervată captivului, zise doctorul, care cerca să-și asigure vocea.

— Va fi agățat de parul chinului, torturat și omorît. Ce se poate face mai lesne pentru un trădător?

— Nici vorbă! când va avea loc execuția?

— Măine, dacă e frumos, să după ploae dacă prezicerea frate-meu se împlinește.

— Aide! zise doctorul în sine, avem o amănare prețioasă, întâia dată în viața mea când trebuie să mulțumesc reumatismelor.

— Să ne întorcem la daraverile noastre, zise el, ce gust l'a apucat pe Cioc-de-Vultur, să se însoare cu Fraga Pădurilor?

— Asta are o poveste. Spiritul Duh de căți-va ani, par'că ar vrea pierzania triburilor indiene. El însuși flă marilor sefi, nebunul gînd de a se însoți cu femeii din rasa noastră. Cinci surori de ale lui Cioc-de-Vultur s'au însoțit cu albi, și au născut copii cu pielea mai puțin închisă de cât a noastră. Marele șef, a jurat că va face ca surorile sale. Așa are să se piardă neamul nostru. Peste două sute de ani, nu va mai rămănea nici urmă din noi.

Doctorul constată cu plăcere că vrăjitorul era puțin favorabil ideilor matrimoniale și amoroase a marelui șef, înțelese că va fi ușor să-l facă un aliat, ca să întoarcă pe Cioc-de-Vultur de la gîndul căsătoriei sale.

— Sunt fericit de ceea ce-mi spune frate-meu Răsunătoarea-tainică, căci am consultat pe Spiritul Duh, și mi'a interzis formal de a lăsa să se îndeplinească această căsătorie.

— Ce? strigă medicul Crowilor, ai puterea de a consulta pe Spiritul

Duh, și consimte să ți răspundă! Vrei să spui că ți-a trimis un vis?

Așa are el obiceiul să comunice cu Piele roșii.

— N'am avut un vis, reluă Doctorul Leroux, cu gravitate. Am evocat chiar aici pe Spiritul Duh. Poșed, ca toți Doctorii cu obraz alb, taina de a putea aduce pe stăpânul stăpânilor. Dacă fratele meu, medicul Crowilor vrea, va auzi chiar el cuvintele Marelui Spirit.

— Frate-meu cu obraz alb să facă din mine ce va vrea, răspunse umilit Răsunătoarea-Tainică. Îl declar cel mai puternic medic din lume.

Doctorul puse pe confrate într'un colț, apoi duse pe Clementa în alt colț, recomandându-i să nu ridă. Cuvintele fură spuse pe franțuzește, cu o mulțime de gesturi extra-vagante.

Vrăjitorul improvizat spuse în gură o frunză de frasin, ca să-și denatureze glasul, apoi slujindu-se de limba engleză, cunoscută confratelui încep:

— Spirite Duh zise el cu un glas monumental, te somez să-mi repeți aici în fața savantului medic, ceea ce mi ai spus mai adineauri.

Doctorul, printre alte talente avea și pe acela de a fi ventrilog. Fără ca buzele să facă vr'o mișcare, vorbea din stomac o voce slabă, care par'că venea din cer:

— Înștiințez pe fiul meu iubit, marele medic alb că dacă Cioc-de-Vultur se însoară cu Fraga Pădurilor, nu numai el și cu familia sa, dar toată națiunea Crowilor e osândită la o distrugere desăvârșită.

Nici odată nenorocitul indian nu mai văzuse și auzise așa ceva. Își mărturisea că până în acea clipă, poate era singurul om, care nu credea în spiritul Duh, dar acum nu-i mai rămânea de cât să plece în fața groasnicei realități.

În acea clipă, niște strigăte grozave răsunară afară și de jurul împrejurul pavilionului de medicină.

Cei doi vrăjitori ieșiră să vadă ce este, și văzură întregul trib aclamând trupa lui Cioc-de-Vultur și pe șeful său care mergea în frunte.

În mijlocul războinicilor, se vedea capul împodobit cu pene a șefului Linzilor, pe care-l aduceau prizonier.

Îndată ce pătrunseră în sat, toate femeile alergară și luând pe Ochide-Linx îl tâtără să-l lege de stâlpu chigurilor.

— La ce-mi vor sluji toate șireniile și prostia dușmanilor mei, dacă nu pot scăpa pe Ochide-Linx.

Rămase o clipă pe gânduri.

XI

Să ne întorcăm la situația critică, în care am lăsat pe Ochide-Linx, devotându-se ca să-și puie tovarășii în afară de orice pericol. Cel

dintâi gând al lui, fu să se urce în vârful unui copac, după ce va șterge orice urmă, și să stea acolo, până ce Cioc-de-Vultur va inspecta peste tot și va vedea că nu-i nimeni, se va întoarce ploat la el acasă. Dar acest plan fu zădărnicit de sosirea neașteptată a lui Cioc-de-Vultur și a oamenilor săi. Ochide-Linx, când se văzu strimtorat vru s'o ia pe altă cale.

— De sigur, Spiritul Duh, zise el, trimite pe marele șef al Crowilor, prietenul lui Ochide-Linx, în aceste locuri singuratece.

— Limba frate meu e înțeleaptă. Dar înainte de a se zice prietenul nostru, s'a gândit bine și nu încearcă de a ascunde adevăratele simțimente?

— De ce Cioc-de-Vultur crede asta? Oare în lipsa mea, războinicul meu a năvălit pe pământul Crowilor? În acest caz, să erte frate-meu o greșală nevoită. Îndată 'i se va da dreptate.

— Nu, zise cu amărăciune, Cioc-de-Vultur, Linzii n'au atacat Crowii, dar frate-meu Ochide-Linx seamănă cu femeile și limba îi slujește să spuie contrariu de ce gândește. Știu că frate-meu s'a dus pe marginea marelui fluviu care curge din partea soarelui, și a făcut un tratat de prietenie cu albi, vesnicii și neîmpăcații noștri dușmani. Știu că v'ați prins să veniți în wigwamul nostru și să-mi răpiți pe Fraga Pădurilor, pe care am luat-o de la rudele ei, să mi-o fac mie nevastă. Știu că s'a atiat cu Purtătorul-de-trăsnet, pericolul dușman al Crowilor, care vine să-și urmărească vânatul până pe pământurile noastre.

Să spuie, frate meu, dacă mă înșel, sau dacă nu-i sigur ceea ce spun și dacă vrea să-mi dovedească sinceritatea să-mi spuie unde s'au ascuns, tovarășii săi.

— Frate-meu Cioc-de-Vultur mă învinovățește pe nedrept. Am plecat, într'adevăr cu albi, dar nu știam în ce scop, și de azi dimineață 'i am părșit.

— Să-mi spue frate-meu, ce drum au luat? întrerupse șeful Crowilor.

— Nu știu. Ceea ce știu e că ei sunt șeșe, și foarte bine înarmați, și că s'au întors pe drumul care ne-a adus aici în peșteră.

— Fratele-meu este, după cum ved, un monstru de minciună și ascundere.

Nu mai un om a pătruns în peșteră, și acel om e un indian, se vede de pe urme. Așa dar fiindcă frate-meu minte, frate-meu se declară dușmanul meu, și eu, din clipa asta, îl fac prizonier. Cunoaște legile războiului și știe care sunt chinurile care merg înaintea morții?

— Căine! mișel! infam! hoț de de femeie! zise atunci șeful Linzilor, te gândești oare că tu și cu armata

ta, vei putea face să tremure Ochide-Linx.

Zicând aceste cuvinte, făcu o săritură îndărăt, și se rezimă de zid. Se pune în apărare.

— Înainte! zise războinicilor săi Cioc-de-Vultur, și taci zeci de oameni se aruncară asupra unui dușman.

— Acesta, fără ca obrazul lui să arate vr'o emoțiune, doborî cu o lovitură de topor pe cel doi dintâi, care se înfățișară și străpunse cu lancea pe cel doi protivnici, cari că zând peste cei doi camarazi morți, formară ca un fel de baricadă în fața șefului Linzilor.

Crowii începură atunci să asvirle o ploaie de săgeți asupra dușmanului.

Ochi de Linx prin scutul său, pe care îl mânua cu o agerime fără de pereche putu să se ferească de loviturile îndreptate asupra lui, apoi isbuti și el a-și lua arcul și a trimite protivnicilor, cari mergeau mereu dînd îndărăt, patru sau cinci săgeți toate nemerite.

Cioc-de-Vultur înțelese că astfel victoria are să-l ție prea scump.

— Opriți-vă, zise el tovarășilor săi; apoi înaintând spre *Ochi de Linx*, îi propuse de a hotărî de soarta luptând între ei doi.

Șeful Linzilor primi și intrară în luptă.

Începură cu lancea, se aruncară unul asupra altuia ca niște tauri, dar amândoi mânuiți așa de bine scutul, că nu se atinseră, până ce arma lui *Ochi de Linx* se rupse de scutul celui-l'alt.

Acesta, își aruncă și el lancea, și amândoi luptătorii făcând un pas îndărăt, apucară topoarele.

Armele se încrucișară, șuerind în văzduh.

Aceia a șefului Linzilor se infipse în scutul lui Cioc-de-Vultur, dar fără a-i face cea mai mică rană.

Ochi de Linx se feri de lovitura dușmanului său, dar groaznica bardă cu două tășuri, alunecând pe scut, sfărîmă arcul de lângă îndrăznețul luptător.

Atunci aruncară toate la o parte și apucară cuțitele tăbărind unul pe altul să se lupte corp la corp.

Amândoi erau tot așa de puternici de ageri și ușori. I-banda era nehotărîtă.

Dar de odată *Ochi de Linx* călcă rău.

Dușmanul său, folosindu-se de acest prilej, se aruncă asupra lui, îl luă de gât și îl doborî de tot.

Punându-l sub genunchi, îl apucă de braț și îi smulse arma, cu care șeful Linzilor vroia să-i străpungă inima.

— Fratele meu e învins și dezarmat, zise *Cioc de Vultur*, așa putea să-i înfig lancea asta în gât și să-i ia părul ca să îmi împodobesc cio-

magul, dar vroî să-l duc, mai bine, la squawii noştri şi să vedem dacă va arăta acelaşi curaj în chinuri, ca la luptă.

Ast-fel nenorocitul *Ochi-de-Linx*, învins şi cu mâinile strîns legate, fu dus în mijlocul tribului duşmanilor săi.

Toată lumea, femeile mai cu seamă îl înconjură, îl acopereau de injurături.

Soaţele celor, cari muriseră de mîna lui, ar fi vrut să-l rupă cu unghiile, dar fură oprite.

Doctorul şi cu colegul său se apropiară la rîndul lor de cel captiv.

D. Leroux înţelese ce folos ar putea trage din neştiinţa Crowilor în limba franceză.

Urmându-şi rolul de vrăjitor, începu a trage cu un beţişor cules de pe jos, împrejurul prizonierului, tot felul de figuri fantastice, mormăind şi gesticulând foarte tainic.

Ceea ce spunea el scandînd şi ca denţînd silabele era o franţuzească excelentă.

— Ascultă, zise el, şi prizonierul ciulea urechile.

La întrebările pe care îi le voia face tu vei răspunde *da* stînd nemîşcat şi *nu* ridicînd degetul cel mic.

Nici o trăsură din obrazul lui nu tresări.

— Cei-alţi tovarăşi sunt liberi? întrebă doctorul.

Ochi-de-Linx stătu nemîşcat ca o statuie, dar obrazul celui care întreba se lumină.

— Aveni toată nădejdea la dînsul. Vînătorul Guilom nu ne va părăsi.

Prizonierul, solid legat de stîlpul torturei, părea aşa de strein la tot ce se petrecea în jurul său, că nişte oameni mai puţin nevinovaţi de cît Crowii n'ar fi bănuiră nici odată că ceea ce spunea vrăjitorul improvizat, era înţeles de dînsul.

— Vrei un cuţit? Da? Ei bine ai să capeţi unul acuşi.

În acea clipă Cioc-de-Vultur se apropie de doctor.

— Ce face aici venerabilul meu tată? întrebă cu un ton bine voitor.

— Inchid prizonierul într-o reţea de legături nevăzute, din care n'ar mai putea eşi nici dracul, răspunse savantul.

Se spusese marelui şef, toate minunile făcute de doctor, precum şi aceea de a comunica cu spiritul sfânt.

— Da, mare şef, răspunse vrăjitorul. Voi face să se audă glasul lui aici în faţa voastră şi a poporului vostru.

Luă pe Cioc-de-Vultur de mîna şi arătându-i cerul:

— Frate-meu să privească şi să judece, zise el. Am chemat norii cari vin şi iată cea dintîi picătură de ploaie pe care am poruncit-o! Are

să curgă şiroaie acum, şi marele spirit ca să arate puterea mea are să tune şi să fulgere.

Lucrul acesta învîrti capul tuturilor.

— Poruncesc tuturilor să asculte orbeşte tatălui meu, marele doctor de dîncolo de mări. Voi omorî pe cine nu va voi să-l asculte.

Doctorul luă cuvîntul.

— Puternicul şef al Crowilor să-mi încredinţeze mie paza prizonierilor roşi sau albi. Nimeni mai mult de cît mine nu poate să răspundă şi să împiedice fuga lor.

— Se va face după cum va voi tatălui meu. Am o încredere fără de margine în medicina sa.

Între acestea se înopă şi întunericul era cu atât mai mare cu cît norii se grămădeau d'asupra satului. Începu să plouă.

Fiecare se duse în cort, numai Ochi-de-Linx rămase atară cu păzitorul său, doctorul. Pretinsul vrăjitor tot făcea cu beţişorul cercuri în jurul prizonierului, cercuri din ce în ce mai mici, cu cît se apropia de dînsul.

Cînd ajunse lângă el, se uită în toate părţile, apoi scoţînd un cuţit mare tăie legăturile lui Ochi-de-Linx.

— Frate-meu să se grăbească, zise doctorul punînd cuţitul în mîna prizonierului.

— Frate-meu vrea să ridice de sigur, răspunse şeful. Stai, fiindcă fuga mea ar compromite situaţia sa şi a *Fraţilor Pădurilor*. De altminterlea trage cu urechea. Ne vine în ajutor.

Doctorul ascultă în zadar.

— N'aud zise el, de cît sgomotul furtunei. Şeful a auzit ceva?

— Frate-meu n'are obişnuita sgometelor pădurii. Eu aud galopul cailor, care se apropie şi în urma lor uruitura care o face o trupă de buhai sburdînd. În mai puţin de un ceas n'are să mai rămîie aici nici un cort şi nici un locuitor cu viaţă dacă duşmanii nu simţesc, pericolul, care 'i ameninţă.

— Un motiv mai mult ca să fugim mai repede, d'şoara Allard a rămas în pavilionul de medicină. Putem pleca numai de cît şi fără teamă de vr'o urmărire.

— Nu se poate să fugim aşa. Iată că duşmanii încep a se mişca, de sigur au auzit ceea ce 'i ameninţă de sigur că în curînd vor lua-o la fugă.

Doctorul se gîndi să vestească pe nenorociţii Crowi de pericolul care 'i aşteaptă.

Alergă la cortul şefului, în care pătrunse.

— Frate, şef al Crowilor strigă doctorul, iute, în picioare! Marele Spirit m'a înştiinţat că o trupă numeroasă de buhai, alungată de duşmanii, s'a infundat în strîmtoarea unde sunt corturile noastre.

Şeful îşi alipi urechia de pămînt apoi se ridică îngrozit, scoţînd două suerături, care merse repetite de toate ecourile văiei.

Într-o clipă tot satul fu în picioare. Fiecare îşi luă ce putu, apoi se agătară de stînci, şi se ridicară cît putură mai sus d'a lungul acestor pereţi colţuraţi.

Numai prizonierul rămase nemişcat. Il lăsară în pace, siguri de soarta care îl aşteaptă.

Cît despre Doctor, răspunse lui Cioc-de-Vultur care 'l ruga să 'l urmeze:

— Frate-meu să n'aibă grijă. Marele Spirit veghiaza asupra noastră.

De o dată sase cai mînaţi în galop pe care erau trei cavaleri, năvăliră de o dată.

— Suntem cu un sfert de oră înainte de acei, care ne urmăresc, zise vesel glasul lui Guilom, atunci doctorul şi d'şoara Allard le eşiră înainte. Se suiră şi ei pe cei trei cai rămaşi liberi, şi plecară ca o săgeată, cu vînătorul în frunte şi Ochi-de-Linx la urmă.

După cîteva clipe de la plecarea cavalerilor, groaznica dărăpănare sosi cu un vuet de o mie de ori mai grozav de cît răsunetele tunetului. Sub neînvinsa impulsivitate a acestei turme strănse unde două mii de dobitoace se înghesuiau, cu capul plecat spre pămînt, corturi, pavilioane, stâlpi, dispărură ca un fir de pai luat de vijelie.

În cîteva clipe toate bogăţiile şi mijloacele de existenţă ale nenorociţilor indiani, fură măturate.

Scăpară numai cu viaţa. După ce cei şase cavaleri puşi pe fugă eşiră din strîmtoare, căutară un mic frunziş să stea la adăpost.

— Cum naiba a'ţi putut băga trupa asta de buhai în culoarul acesta aşa de strîmt, mai cu seamă că eraţi înaintea lor? întrebă marele şef al Linzilor.

— Nimic mai simplu, răspunse Guilom: le-am tăiat ori ce loc de retragere dînd foc câmpiei, apoi am luat înainte, foarte siguri, că turma va intra în singura deschizătură pe unde să poată scăpa.

CAP. XIII.

Pe cînd d'şoara Allard şi ocrotitorii săi scăpară de pericolul cel mare, care 'i ameninţă, să ne întoarcem la unchiul Milon şi la caravana sa, pe care am fost nevoiţi să o părăsim de asemenea într-o situaţie grea.

La un semn al Pasărei-de-noapte, carele greoaie se opriseră şi luaseră loc într-un spaţiu larg, între marginea pădurii şi fluviu. Norii cari se grămădeau pe cer adăgaau întunecimea lor luminilor nehotărâte ale crepuscului. Unchiul Petruş eşind

din furgonul unde avusese domiciliu, se apropie de un grup de tovarăși, care se formase în dosul fortăreței făcută din care.

— Să se aprinză torțel ! zise el. Il ascultară.

Pasere-de-noapte se apropie de călător și îi spuse încet :

— Frate-meu, marele șef al albilor, să pue să i se așeze trăsurile în cerc și toți războinicii să se așeze în centru, numai acei cari sunt nevoiți să păzească ferestruicele, nu. Nu știți bine nici cu cine, nici cu câți oameni avem de a face. Cu toate acestea e bine să luăm măsură.

Furtuna, urmă el, nu va întârzia de a izbucni. Poate dușmanii se vor folosi de asta ca să ne atace. Să fiți gata de a-i primi. Cât despre mine, plec în recunoaștere.

În lipsa mea las comandamentul frate meu Castor-Ager, e un războinic voinic și înțelept.

Isprăvind aceste cuvinte, războinicul singur se depărta și se făcu nevăzut în iarbă.

Fie-care atunci se așează la postul arătat.

Tinerul Ernest Champion, după ce se încredință că doamnele sunt la adăpost, luă comanda unui vagon.

După pilda lui fie-care european luă comanda unui vagon, afară de d. Barbier Atanasie care fiind de felul lui om pașnic, preferă mai bine, să se ducă să ție de urit cucoa nelor.

Unchiul Petruș care exersa funcțiunea de general-șef, se asigură că toți era pe picior de apărare.

În clipa aceia izbucni furtuna.

Mai întâi în picături mari cât mână, făcând în praful de pe jos, urme adânci, apoi curse în șiroaie.

Fulgerile încrucișându-se în toate direcțiunile lumina noaptea asta de subterană ca un foc de artificii.

Tunetul da niște bubuituri sinistre, când niște zgomote stridente, când un vuet așa de mare că ai fi crezut că se scufundă pământul.

Corturile preparate pentru cucoane nu rezistară multă vreme. Focul, cu toată cantitatea de jăratec și adunăturile de lemne se stinse.

Doamnele înspăimântate se aruncară spre un furgon unde pătruseră în dezordine. Era tocmai acela pe care unchiul Petruș îl alesese pentru statul său major. În sfârșit n'aură încotro, trebuiră să dea adăpost fugitelor într'un colț din imensa cutie și să le aducă covoare și plăpumi.

Stătură așa în grija cea mai adâncă timp de câte-va ore.

Deodată Castor-Ager, care ședea lângă unchiul Petruș, tinând în mână o pușcă mare, tresări.

Un strigăt plângător se auzia.

— Iată Pasere-de-Noapte, zise el.

Și într'adevăr, din umbră se ivi șeful Linzilor.

De pe mantia lui de piele de taur, curgea apa șiroaie, penele de așuă care împodobeau capul său, fuseseră culcate de vijelie ; dar numai hainele se modificară, obrazul lui sta liniștit și zimbitor.

Sui în tăcere treptele, care de-deau în furgonul comandat de unchiul Petruș, apoi fără de a arunca vr'o privire locotenentului său, zise :

— Fratele-meu șeful obrăjilor albi să se liniștească.

— Ai vr'o veste ? întrebă unchiul Petruș.

— Da, și încă bună, răspuse șeful Linzilor.

(Va urma)

La 15 Februarie viitor se va face tragerea pentru cele două bilete, dus și întors, unul la Viena și altul la Veneția, ce se acordă la toți abonații ziarul *ni Universul*. Toate persoanele ce se vor abona până în seara de 14 Februarie, vor lua parte la această tragere, prin urmare cititorii noștri să se grăbească a se abona.

Afară de concurența prin tragerea sortii la biletele de mai sus, abonații primesc gratuit și alte premii cari sunt anunțate pe pagina 6.

O vânătoare de tigri

În India și în Indo-China, tigrul este regele carnivorelor, rege absolut, tot așa de necontestat, ca și cel mai puternic autocrat prezent și trecut, căci el nu pune frâu gusturilor sale, ferocitatea lui nu cunoaște teamă

Tigrul, prin apucăturile sale incorecte, prin lipsa obiceiurilor stabile, este mult mai de temut de cât leul care se cunoaște după obiceiurile și caracterul său. Leul are noblețea, greutatea, maiestatea unei forțe de necomparat ; tigrul e mlașdios, șiret, crud. Ambii sunt din rasa felină, dar fără multă greutate se poate vedea că tigrul seamănă mult mai mult cu pisica de cât leul.

E un spectacol frumos, vederea unui tigrul în domeniul său, trecând pe cărările înguste, făcute de in-dieni sau aruncându-se mândru și îndrăzneț printr'o săritură gigantică în mijlocul unui luminii, pentru a se opri în urmă brusc. Privirea tigrului este de o fixitate remarcabilă ochii săi au o strălucire metalică, care nu se poate suporta ; spatele sau vărgat sau pătat admirabil, părul de pe pantece de un alb strălucitor, adăogă la prestigiul său ; labele sale dinainte sunt armate de 5 ghiare, asemenea și cele dinapoi. În gură, are forța unei minghinele. El

trăiește prin locurile mlaștinoase, nu se depărtează de om, pe care la nevoie, știe să și-l facă pradă.

Locuitorii Indostanului nu-l vinează îl prind în gropi, pe cari le acoperă cu ierbură.

E frumoasă și înfloritoare o vânătoare de tigrul.

În bazinul Indului se semnalase o dată, prezența unui tigrul s'a format îndată un cortaj de vânătoare : douăzeci de elefanți, unii ducând servitorii, alții servitorii cu muniții.

Porniră binișor, cu băgare de seamă. Tigrul trebuie să fie aproape.

Un european, care era cu vânătorii, își puse în carabină un cartuş cu glonț explosibil.

Elefanții erau plini de ardoare. Aceste animale inteligente, păreau a înțelege concursul pe care-l cereau și așteptau vânătorii de la ei.

Elefanții înaintau în tufșuri, formând un fel de cerc, care mergea strângându-se.

Tăcerea câmpiei era adâncă. Soarele ardea ca de foc. De odată tigrul apără fără șgomot, numai o ușoară atingere a erburilor denota prezența lui. La douăzeci de pași de vânătorii, tigrul stătea nemișcat ca orbit de lumina soarelui. Îndată el se aruncă cu furie asupra elefantului care era mai avansat.

Elefantul îl primi cu trompa și-l aruncă la pământ. Prințind acel moment, europeanul îi trimise un glonț, care-l rostogoli pe jos.

Rajahul care mergea cu vânătorii surise, zicându-i

— Ah ! d-ta ești un țintaș desăvârșit.

Servitorii se scoborâră după elefanți, se apropiară de cadavrul tigrului și începură a-l jupui.

Întorși în sat, vânătorii fură primiți cu urale de către locuitorii, căci acest tigrul le luase mulți boi, oi, vaci, ba chiar câți-va oameni fuseseră omorâți cu o singură lovitură de labă.

Lector

Memoriile lui Vacher

Universul Amuzant va începe a publica săptămâna viitoare **Memoriile lui Vacher**, omoritorul ciobanilor, cea mai senzațională scriere apărută până acum. După cum se știe, Vacher a omorât în Franța 19 persoane, mici ciobani și tinere păstorițe.

Universul Amuzant se vinde cu 5 bani în toată țara și apare de 3 ori pe săptămână : Luni, Miercuri și Vineri. Abonamentul pentru 3 luni, lei 1.80 în toată țara.

Abonamente cu premii De la 15 Ianuarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMIU GRATUIT

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMIU GRATUIT

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara

In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMIU GRATUIT

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

Cassa Dr. Bertelli & C-ile, din Milan, a mai descoperit acum două luni, cum că renumitele sale hărți de catramină se falsificau în mare cantitate și apoi erau expediate în străinătate. Ziarele italiene publică că falsificatorii au fost condamnați la un an închisoare și 50,000 de lei despăgubire.

Hărțile de catramină, după cum se știe, se vînd și în România, prin urmare persoanele care doresc să fie sigure că cumpără adevăratele hărți de catramină, sunt înștiințate că fie-care cutie trebuie să poarte pe din afară pecetea administrației *Universului* și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetea administrației *Universului*, de oare-ce singurul reprezentant al sus-zisei case este administrația noastră.

Aceste hărți se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfirescu și Economu, precum și la toate farmaciile din țară.

Orice tuse vindecată

Cinevrea să se vindece sigur și în scurt timp de orice tuse, să cumpere numai hărțile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

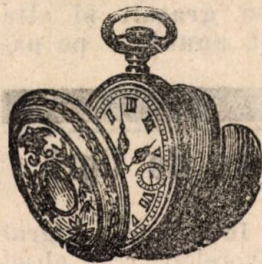
Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

„Universul” și procesul ZOLA

Cu ocaziunea procesului Zola, care va avea loc în ziua de 27 Ianuarie, *Universul*, dorind să aibă o dare de seamă foarte amănunțită, a angajat încă un corespondent extra-ordinar la Paris, care, împreună cu actualul corespondent *Brutus*, să ne trimită, nefăcând nici o economie, telegrame, cu privire la acest proces.

Deci, în dimineața zilei de 28 Ianuarie, *Universul* va avea coloane întregi de depeși particulare, și atunci, numeroșii noștri cititori, se vor convinge că administrația ziarului nostru, spre a-i mulțumi nu se dă în lături de la nici un sacrificiu.

În aceeași zi, toți cei care vor dori să se convingă, vor putea vedea originalele acestor telegrame în poarta *Palatului* nostru.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vînd cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția).—Bucata lei 170 pe comptant.—Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat.—Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cea mai expertă.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1/2, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

TIM

John Morris era un bogat locuitor din San-Francisco. Mai de mult fusese miner de uleiuri în Pensylvania. Din firea lui blând și bun, nu l'a văzut nimeni supărat de cât o singură dată, când unul din tovarășii lui, omori cu lopata un guzgan, care voia să intre pe sub cort. Și supărarea lui a fost așa de mare în cât era aproape să-l omoare, pe tovarășul lui.

Intr'o zi, cum eu eram în vizită la el, auzii un zgomot care m'îi atrase atenția. Cu mirare văzui un guzgan mare, cu părul lucios, cu botul ascuțit, cu ochii mici și vii, care fără nici o teamă, umbla prin odae, John Morris surise.

«E Tim»—zise el liniștit, și la un semn al lui, Tim se urcă pe genuchiul lui și își începu tulaeta, lingându-și blana și dându-și cu labele peste mustați, ținând pe stăpânul său mic și inteligent al ochi.

«Tim este vechiul meu amic, și dacă astăzi stai aici, de vorbă cu d-ta, în loc la fix la 300 de metri sub pământ, aceasta o datorez lui.

«Ve hi minerii din Pensylvania, în tot d'a-una au avut o mare afecție, pentru guzgani care furnică prin minele lor. Trăind într'un întuneric absolut, pe care nu-l pătează de cât slaba lumină a lămpilor lor, adesea depărtați unii de alții prin sute de metri, guzgani sunt singurii lor tovarăși. Le da frimituri de pâine și ei îi urmează pas cu pas, îi distrează chiar, în unele împrejurări le face servicii utile. Nu ride. Aceste animale au auzul foarte fin, sunt obișnuite cu toate zgomotele, presimt prăbușirile și dispariția lor din unele galerii devenite periculoase, este, pentru minerii, un semn tot d'auna sigur, de a se păzi de ele. Cel puțin, astfel era părerea tatei și tot astfel este și a mea. Fie care aveam unul sau doi tovarăși de aceștia. Și ne așteptam la intrarea în puțuri, ne însoțea la lucru, se învârtău în jurul nostru și în timpul mesei se așezau la o parte așteptându-și partea lor, care nu lipsea nici o dată. Tim era tovarășul meu nedespărțit. Îmi cunoștea pasul de departe.

«Intr'o zi, venind la lucru, un supraveghetor ne interzise de a ne scobori în mine. O galerie se prăbușise și doi minerii lipseau. Eu mă oferii să pornesc în căutarea lor și mă coborii în puț. Tim mă aștepta neliniștit, agitat, și pentru prima oară, esită să mă urmeze. Fluerau și în fine se decise. Intră în galerie în care știam că lucrau cei doi minerii. Această galerie era destul de lungă și când ajunsei la capătul ei, o văzui astupată printr'o dărîmătură.

«Bucăți mari de stânci astupau trecerea și formau un zid de o grosime așa de mare, că nu'mi mai rămase nici o îndoială, că nenorociții mei tovarăși fuseseră zdrobiți. Orice ar fi va trebui să mă asigur prin toate mijloacele posibile. Cu târnăcopul meu, dădui câte va lovituri în stâncă, la intervale regulate: acesta este cunoscutul semnal al minerilor. După aceea așteptai cu grije și cu temere un răspuns la fel cu cel dat de mine. La prima lovitură de târnăcop, Tim pieri; îl fluerau dar nu se întoarse.

«Îmi repetai semnalul, când la a doua lovitură de târnăcop, auzii o pârăitură puternică în urma mea, urmată de o prăbușeală de pământ amestecată cu pietre, care m'îi închise drumul. Fusei făcut prizonier, ca și nenorociții mei tovarăși, și dacă nu fusei încă omorît, eram expus să mor de foame și asfixiat. Cel de afară nu știa în ce galerie intrasem, și înainte de a o descoperi... voi fi mort.

«Aveam cu mine lampa și un coș cu provisiuni... un dejun. Cu multă economie, îmi puteam ajunge două zile. Trecând primul moment de spaimă, cercetai cu îngrijire spațiul în care eram închis. Un pîrîș mic, trecea pe aci și constatai că apa nu se oprește în dărîmături, ci se scurge. Prin urmare era o crăpătură prin care intra apa, deci și aer. Pericolul asfixierii era, dacă nu înlăturat, cel puțin amânat, dar după asta... ce voi face? Stinsei lampa, pentru că uleiul ce'l aveam îmi era prea prețios, și apoi, mă puteam gândi și pe întuneric. Însă înainte de a o stinge mă uitai la ceas: erau 8 ore dimineața.

«Așezat pe un colț de stâncă, înconjurat de o noapte adâncă și confundat în reflecții, mă simțeam copleșit de disperare, ne mai avînd de cât o dorință: de a vedea sfîrșindu-se mai repede agonia mea. Mă gândeam că ar fi mai bine ca pămîntul să se prăvălească peste mine, când un zgomot ușor, îmi deșteptă luarea amînte. Era o nouă crăpătură care se deschidea? Mă atinse ceva, era Tim, care se urca pe picioarele mele în sus. Ceea-ce am simțit atunci, nu pot descrie. Îmi reaprinsei lampa și îl săruta. Îmi deschisei coșul cu provisiuni și din puținul ce aveam, Tim își avu partea lui... Dar pe unde venise? Prin crăpătura prin care intra apa? nu se putea, pentru că nici labele nici părul nu'î erau ude. Îmi cercetai închisoarea din nou și în alt loc văzui o altă deschidere prin care pătrundea aerul.

«Ce să fac? Prin cap îmi trecu o idee, nebunească, ce e drept, dar pe care nu esitai de a o pune în practică. Pe o bucată de hîrtie scrisă! «Sunt închis în galeria Brannard: veniți-mi în ajutor. Morris.» Lega

cu un fir desfăcut din geanta mea, acest bilet de gâtul lui Tim, pe care l'î săruta și ducîndu-l la deschizătură îi dădui drumul. S'ar fi zis că Tim pricepe ce voia eu de la el. Mă uitai la ceas, erau 5 ore. De 9 ore eram înmormîntat de viu. Stinsei lampa și așteptai.

«Câte ore au trecut? Nu știu. De la plecarea lui Tim, speranța mă părăsi. Simțeam că mă perd, și un oare-care timp, pe care nu l'asî putea preciza, cred că mi-am perdut cunoștința. Fu deșteptat din amorțea mea printr'un zgomot ușor. Reaprinsei lampa și văzui pe Tim în crăpătură. De gât avea un fir alb care se tira după el (vezi ilustrația). Trăsei de acest fir și văzui că este agățat de ceva. Trăsei mai tare și din deschizătură apărui o feștilă de lampă, destul de lungă și îmbibată cu ulei. Un bilet era legat de ea: «Curaj, vom face totul ca să te scăpăm și-ți trimitem ulei pentru lampă». Feștila era destul de lungă, și după toate socotelile mele putea să'mi ajungă 24 de ore.

«Că am sărutat pe Tim, că l'am primit ca pe salvatorul meu... mai e nevoie să vă spun? Cum i-am scos firul, se ghemui pe genuchiul meu și începu să-și frece betul cu labele. Nu mai încapă îndoială că el avea cunoștință de serviciul ce m'îi adusesse. După aceea am aflat că, Tim sosind la esirea puțului în jurul căruia toți tovarășii mei erau îngrijorați, el se frecă pe picioarele lui Dickson, cel mai bun camarad al meu, pe care'l cunosc, și făcu tot posibilul ca să'î atragă atenția asupra hîrtiei atîrnată de gâtul lui. Dickson înțelese și... a doua zi eșii viu din acest mormînt... salvat de Tim, care de atunci nu m'a părăsit, și nu mă va părăsi... cât va trăi.

«Tim, vino aici, moșule! vino!»

Și ca și altă dată, Tim se ghemui de genuchiul lui. Zău nu mă putui opri de a l'î mîngăia.

Ch. Varigny

EPISOADE DIN CĂLTĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

VI

Apoi pro esiunea se întoarse și ajunși înaintea vaporului, fotografai ținui o cuvîntare în onoarea zilei.

După aceasta urmă o salvă tunătoare de șase împușcături, a cărei urmare fu, că cinci sau șase câini o luară la goană peste colinele de de gheață și rămaseră ascunși mai multe ceasuri.

Intr'acestea noi ne întoarserăm în salonul împodobit cu steaguri unde

după un frumos vals ca introducere luaram un prinz splendid.

Lista era: pește tocat și homard în sos, unt cu cartofi; muzică; cotlet de porc cu mazăre verde și cu sos Worcester; muzică; compot de caise, tortă cu ou, și cremă; multă muzică; apoi ținurăm siesta; pe urmă cafea, stafide, smochine și prăjituri. Fotografii ne cinsti cu țigări; mare entuziasm, apoi urmarea siestei. După cină Mogstad ne cântă pe vioară, apoi urmă o tratare cu smochine, dulceată, compot și prăjituri.

În total un foarte frumos 17 Mai de 81 grade.

Luni, 28 Mai. — Ah! sunt sătul de pustietatea aceasta în care nu pot nici măcar să mă fac vre-o plimbare de atâtea bălți și crăpături!

Zi și noaptea umblu în sus și în jos pe punte și mă gândesc la cele mai adânci probleme științifice. În zilele din urmă m'am preocupat în special deplasarea polului.

Mă gândesc că variația anotimpurilor în unire cu împărțirea neegală a uscatului și a apei trebuie să aibă o influență turburătoare asupra situației, osiei pământului. Când i-a intrat cui-va în cap o astfel de idee, nu i-așa de ușor să se debaraseze de ea.

După ce m'am gândit mai multe zile la aceasta, am ajuns în sfârșit la concluzia că influența lunii asupra mării, trebuie să fie destul de mare pentru ca să provoace în 800 de mii de ani, o deplasare a polului cu un minut de grad. Pentru a explica epoca ghețurilor în Europa, ceea ce e scopul meu principal, trebuie să deplasez polul cu cel puțin 10 sau 20 grade. Un timp de viață pentru genul omenesc destul de lung. Firește, toate astea nu sunt de cât prostii.

Dar pe când mă plimb pe punte cufundat în aceste meditațiuni adânci, mă socotesc unul din cei mai mari cugetători, de o dată mă pomenesesc că gândurile mi se pribegesc acasă, unde toate sunt în vară și frumusețe și unde cei pe care i-am lăsat, clădesc castele în aer despre toate minunățiile ce vor veni după ce mă voi reîntoarce acasă.

Da, da, prea mult mă gândesc la aceste lucruri, dar mergem mai încet ca or-când și vântul e tot neschimbat. Primul lucru la care mă uit, îndată ce pun piciorul dimineața pe punte, sunt aripile morei, ca să văd cum bate vântul. Dar zilele trec și nici o schimbare. Vântul adiază când mai repede când mai încet spre vest și foarte puțin spre nord.

Nu mă îndoiesc acum de succesul expediției noastre; greșala în socotelile mele n'a fost așa de mare; nu cred însă că vom înainta mai sus de 850 și poate nici atât. Totul depinde de la faptul dacă țara Franț-

Iosef se întinde mult spre nord. Dacă este așa, atunci ar fi greu să renunțăm la ajungerea la Pol. În fond e o chestiune de vanitate, un joc de copii în comparație cu ceea ce sperăm să mai îndeplinim; și totuși trebuie să mărturisesc că sunt destul de ușuratic ca să voesc a ajunge la Pol, și probabil voi face această încercare dacă nu vom ajunge prea peste multă vreme în apropierea lui.

Luna Mai este caldă; temperatura în timpul din urmă a variat de mai multe ori în jurul lui zero. Arare-ori avem un frig de câte-va grade, iar cerul cu norii ușori și rari seamănă aproape cu cerul de primă-vară de la miază-zi.

Pe bord nu mă facem foc de loc, de și nici până acum nu i-am prea simțit nevoia.

În camera noastră de provizion, bruma și gheața care s'au format pe tavan și pe pereți, începe să se topească. A trebuit să procedăm la o mare curățire și să scoatem gheața și să uscăm pereții ca să ne ferim proviziunile de stricăciuni și cutiile de tinichea de rugină.

De alt fel e vrednic de notat cât de puțină umezeală avem pe bord. Aceasta este din cauza solidei construcțiuni a lui *Fram*. Din ce în ce mă mult iubesc acest vapor.

Sâmbătă, 9 Iunie. — Politicianul nostru Amundsen, sărbătorește ziua de azi (pentru hotărîrea Stordingului de la 9 Iunie 1880) printr-o cămașă albă cu gulă.

Astăzi m'am urcat iarăși pe punte și lucrez aci. Mă simt că trăiesc în lume și nu într-o viziună unde ziua și noaptea trebuie să ții lampa aprinsă.

Am într-adevăr sentimentul că a venit vara. Ceasuri întregi pot să mă plimb în soare sau să stau și să mă prăjesc la el, fumând o lulea și uitându-mă lung peste ghețuri, zăpezi și bălți.

Temperatura gheței a crescut considerabil. La 1, 2 metri adâncime e numai pe 2.8° C.

Duminică, 10 Iunie. — Din întâmplare până acum n'am avut nici un caz de boală de ochi din cauza zăpezei, numai doctorul a avut un ușor acces acum câte-va zile după un joc de minge. Ochii îi lăcrămau tare, dar foarte repede s'a vindecat. Cui dată întâmplare ca tocmai el să fie cel d'întăi bolnav pe bord.

Mai târziu s'au mai întâmplat câte-va cazuri de boală de ochi, așa că unii din oamenii noștri au trebuit să umble cu ochelari negri; n'a fost însă nici un caz mai serios și toate au fost urmarea neprevăderii.

Luni, 11 Iunie. — Astăzi am făcut o descoperire îmbucurătoare. Credeam că atacasem ultimul meu pa-

chet de țigară, și socotisem că, fumând câte una pe zi mai aveam pentru vre-o lună; pe neașteptate însă descoper astăzi o lădiță întreagă pe care o uitasem. Mare bucurie! Mai am acum pentru câte-va luni, — unde vom fi atunci?

Cum nu mi venise nici-o dată până acum gândul să fac să treacă vremea mai curând; din contra în tot d'auna măhnirea mea cea mare a fost că trecea prea iute. Și pasiunea aceasta pentru tutun!...

Sâmbătă 23 Iunie. — Vântul de nord cu timp umed ține mereu. Suntem la 81° 43' lat. nordică adică cu 9' mai spre sud de cât Luni.

De astăzi zilele încep să se scurteze iarăși și noaptea lungă de iarnă se apropie înc-o dată. Și poate nu ne va găsi cu mult mai departe de cum ne-a lăsat.

Azi după amiază eram ocupat plin de zel cu cercetarea conținutului de sare al apei de mare, când Mogstad vîrî capul pe ușă și mi dete de veste că trebuia să fie vr'un urs prin apropiere. Intorcându-se după amiază de la colina cea mare de gheață unde oamenii fuseseră ocupați cu construirea unei ghețării pentru carne proaspătă,¹⁾ găsiseră niște urme pe care până atunci nu le văzuseră.

Imi pusei patinele de zăpadă și urmării aceste urme; dar ce drum! Numa băltoace pretutindenea.

Ursul venise de la Vest, aproape până la vapor, apoi se întorsese și făcând un ocol mare, se îndreptase spre est fără a învrednici de mai multă atenție vaporul nostru. După aceea se îndreptase spre crăpăturile de gheață și umblase de-alungul lor de sigur în speranța de a găsi vr'o focă. În sfârșit se depărtase printre coline. Dacă drumul ar fi fost mai bun de sigur ar fi fost al meu, dar prin zăpada aceasta fleșcăită mi era prea greu să înaintez.

E un adevărat martiriu să umble cine-va pe un astfel de drum. Patinele de zăpadă se cufundă la fiecare pas și apa ajunge une-ori până la glesne; dar fără patine de zăpadă ar fi și mai greu.

Intinderea albă și uniformă e atât de tristă! Nici o umbră, numai ici și colo câte o pată de apă neagră ca cărbunele care să ramifice departe printre colinele înalte.

Înainte mea se ridică un lanț de ghețuri după altul întorsit de crăpături. — În Iunie a fost sfârșită și s'a cufundat *Jeanette*. Dar dacă și *Fram* ar ajunge într-aceste ghețuri?

¹⁾ Carne de focă și urs pentru câini. În decursul unei păstraserăm pe vapor, unde rămăsese foarte proaspătă. E de mirare cât de bine se păstrează carnea în aceste regiuni. La 28 Iunie 1894 am avut la amiază triptură proaspătă dintr'un ren pe care l'am vânat în Septembrie 1893 pe țărmul Siberian.

Nu, ghețurile nu'l vor învinge! Dar dacă totuși s'ar întâmpla?

Mă uit la *Fram* și mă gândesc. În adevăr oamenii aceștia de colo au curaj, mult curaj sau încredere oarbă în cuvântul meu.

E lucru firesc și frumos ca acela care și-a făcut un plan fie ori cât de simțit să caute să și-l îndeplinească; firește că va face tot posibilul pentru reușita lui. Dar ei, ei nu aveau un astfel de plan; ei puteau să nu participe la o astfel de expediție. De ce o ființă omenească să și pue în joc viața în așa chip.

Duminică 24 Iunie. — Aniversarea plecării noastre de-acasă. Tot vânt de la nord.

Observațiile noastre de astăzi arată $81^{\circ} 41'$, 7 latit. nordică; tot mai spre sud!

Lung an a fost acesta; multe s'au întâmplat de și n'am înaintat atât de mult cât credeam.

Mă uit pe gheață; zăpada vânturată de vânt să împrăstie în toate părțile. Ce mai început de vară!

Parcă n'am avut destulă zăpadă și gheață; cu toate acestea nu doresc în tot-d'auna, când mă gândesc, câmpuri verzi. Din potrivă ceasuri întregi stau și fac planuri de călătorii viitoare tot pe gheață, după întoarcerea noastră din această expediție.

Da, știu la ce am ajuns și mai mult sau mai puțin ce mă așteaptă. E foarte frumos că fac planuri pentru viitor, dar acasă... Nu, astăzi n'am dispoziție de scris; mă duc să mă culc.

Miercuri 11 Iulie. — $81^{\circ} 18, 8'$ latit. nordică. Așa acum a revenit vântul de sud; cred că n'o să mai retrogradăm.

Acu aproape doresc noaptea polară, frumusețea stelelor cu lumina boreală, fantastică și cu luna plutind prin tăcerea albastră.

Atunci e ca un vis, ca o privire, în lumea nebuloasă a fantaziei. Atunci nu sunt forme, nu este realitatea apăsătoare, e numai o viziune țesută din fire de argint și din nuanțele violente ale eternului care se ridică de la pământ și se răspândesc în nemărginire...

Această zi nesfârșită cu realitatea ei apăsătoare nu mă mai interesează și nu mă mai îndeamnă să ies din cabina mea. Montonia aceasta e nepus de obositoare.

Oh, se zice că pacea vieții o găsesc sfinții în pustietate. Pustietate este aici destulă, dar pace — nu cunosc. Poate îmi lipsește sfințenia.

Miercuri 18 Iulie. — Azi înainte de amiază am întreprins cu Blessing o excursiune ca să adunăm probe de zăpadă și gheață neagră, precum și alge și diatomee (plante maritime).

Suprafața barchizei este aproape pretutindeni de culoare brună, murdară. Mi-am zis că această culoare

brună trebuie să fie pricinuită de organisme de care am găsit în Octombrie anul trecut în gheața brună-roșietică de curând formată; dar probele pe care le-am adunat astăzi, arată în cea mai mare parte praf mineral amestecat cu diatomee și alte rămășițe de origine organică (praf de acasta am găsit și în gheața de pe termenul răsăritean al Groenlandei).

Blessing a adunat mai multe probe de acestea pe la începutul verei, și a făcut aceleași observații.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

La 15 Februarie viitor se va face tragerea pentru cele două bilete, dus și întors, unul la Viena și altul la Veneția, ce se acordă la toți abonații ziarului *Universul*. Toate persoanele ce se vor abona până în seara de 14 Februarie, vor lua parte la această tragere, prin urmare cititorii noștri să se grăbească a se abona.

Afară de concursul prin tragere la biletele de mai sus, abonații primesc gratuit și alte premii care sunt anunțate pe pagina 8.

JULES GROS

PĂȚANIILE

Unei nunți pariziane în jurul lumii

XII

— Suntem, da său ba, înconjurați de prietenii săi de dușmani!

— Ce, care erau lângă noi erau dușmanii noștri, dar acum sunt în genunchiații noștri.

— Explică-te, zise D. Milon.

Atunci șeful dădu socoteală de tot ce aflase.

Epopeea Crowilor, arestarea doctorului, a lui Och-de-Linx, în sfârșit toate celea ce se întâmplaseră lui Cioc-de-Vultur și pe care le știm deja.

Acum ei cer ajutorul nostru, căci n'au nici cu ce să se ducă, până pe marginile băii Hudson, patria lor.

— Ce crede frate-meu, șeful Albiilor, că trebuie să facem?

— Deocamdată să nu ne grăbim, căci riul s'a mărit așa de tare, că nici noi, nici Crowii n'o să putem trece.

— Se înșală fratele dacă crede asta, răspunse unchiul Petruș, te încredințez că nici o putere din lume nu ne va opri a trece.

— Pielele albe au medicii buni la in-

demănă, nu zic, dar să nu uite fratele-meu, că în această clipă, Doctorul, Fraga-Pădurilor și tovarășii noștri trebuie să ne caute.

— În tot cazul să se ducă la Quebec unde ne-a lăsat.

— Frate-meu nu cunoaște pe Och-de-Linx și vânătorul Guilom. Nimic din ce se întâmplă prin pădure sau stepe nu-l poate scăpa; de altminterlea șese dintre oamenii noștri sunt trimiși să-l întămpina.

Unchiul Petruș nu se putu opri de a nu admira înțelepciunea acestor oameni, pe care noi în vanitatea noastră, îi numim sălbatici.

Îndată se restabiliră lucrurile, furgoanele la locul lor, cățarii înhamăți iar bărbații se împrăștiară, fie-care văzându-și de treabă.

De altminterlea, după ce oricel pericol fusese înlăturat începură a simți foamea. Bucătarul Lerat începu a pregăti de masă, iar câți-va dintre drumeți, începură a poscu. Apele venind mari adusesă o mulțime de pește, din care făcură un ospăț demn de laudă.

XIII

Dar tocmai atunci iată că se ivesc trei oameni. Doi dintre ei îmbrăcați ca niște războinici, iar al treilea îmbrăcat ca un vrăjitor, ținea în mână un steag alb. Se știe, că în toate părțile lumii, acesta e semnul solului, și nici odată, la indienii celor două Americi, n'a fost trădată misiunea aceasta.

Nu s'ar putea spune același lucru și despre Europeani.

Unchiul Petruș înștiințat de această vizită, trimise să cheme pe Paserea Noptilor. Îndată ce acesta fu de față cu noul venit, zise:

— Frate-meu, *Cioc-de-Vultur* nu mai merge pe cărarea războiului? Întrebă el. S'a îngropat ura dintre frații mei Linzi și dintre Crowi. Frate-meu nu mai are în puterea lui fata albă?

Șeful Crowilor înaintă cu un pas mare, ținând în mână dreaptă o lance lungă, împodobită cu pene de vultur. Avea ochii și părul negri ca jeul; purta pe amândouă părțile capului coarne de antilope legate la margine cu câte o funtă de panglică roză. Tunica lui de piele de taur era acoperită cu desene ciudate, iar era brodată o mână deschisă, pe pept un cerc împodobit cu roze, care putea tot așa de bine să înfățișeze soarele ca și luna.

— Frații mei Linzi și albi să primească darurile, pe care le aduc.

La o mișcare din mână sa, patru indieni alergară îndată, purtând pe umerii lor un sfert de bizon enorm, pe care-l pusesă la picioarele unchiului Petruș.

Bucătarul Lerat atâta aștepta; cum

văzu vinatul făcu semn celor patru oameni să-l urmeze la bucătărie.

— Frații mei să-și deschidă urechile, un șef va vorbi.

Limba lui Cioc-de-Vultur nu e blestemată, n'a fost nici odată mînjită printr'o minciună.

«Crowi, urmă el, nu mai pot face război cu nimeni. Marele Spirit i-a redus la neputință în momentul cînd erau triumfători. Crowi nu mai are nici corturi, nici arme, de abea acelea care sunt trebuincioase pentru a asigura vinatul și viața războinicilor și a sclavilor mei.

Păsărea Noptilor răspunde:

— Fiind-că frații mei vin aici ca niște prieteni, îi vom primi ca prieteni. Să ia loc în jurul focului, vom fuma luleaua păcei, și vom mânca împreună.

Păsărea-Noptilor aduse luleaua sfîntă, care fu îmbibată, aprinsă, și care circula din gură în gură.

Nu mai atunci marele șef al Crowilor, cu gravitatea cea emfatică a tuturor raselor din America, luă cuvîntul și povesti năvălirea buhailor, fuga nebună a cailor, care duceau pe vîntorul Canadian, vrajele doctorului, fuga lui și a Fraților-Pădurilor, și în sfîrșit fuga marelui șef al Linzilor.

Păsărea noptilor, care fusese să examineze câmpul Crowilor și care putuse să se asigure prin el însuși de desnodămîntul, la care ajunsese, înțelese mai mult de cît ori care împrejurările povestite de Cioc-de-Vultur. Cu ascunderea aceea, care face adîncul caracterului popoarelor primitive, nu-și arată bucuria; dar conchise mai mult de cît ori-cînd, că e de nevoie să se aștepte reîntoarcerea fugiților.

Unchiul Petruș, după ce se asigură că șeful Crowilor nu știa franțuzește, întrebă pe Păsărea Noptilor ce-i de făcut și cîtă încredere poate să dea cuvintelor șefului Crowilor.

Atunci unchiul Petruș vorbi astfel:

— Frate meu Cioc-de-Vultur să fie liniștit; Francezii sunt cinstiți și omenoși. Odată ce Crowi nu mai sunt dușmanii noștri și vin la noi cu steagul păcei, sunt siguri că vor găsi în noi aliați și prieteni credincioși. Sunt gata să-i ajut și să dreg, pe cît se va putea, nenorocirile a căror victimă au fost.

Fratele meu, marele șef să-mi spue mai întîi de ce parte își propune să-și îndrepte mersul?

— Tribul Crowilor se va reîntoarce în țara strămoșilor, răspunde Cioc-de-Vultur, numai să găsească în timpul drumului mijlocul de a nu muri de foame.

— În partea cea m'am gândit să mă duc. Dacă fratele meu, marele șef consimte să se unească la escorta mea, îi propun să-i dau armele, munițiile și mîncarea nece-

sară.

Singurul lucru, care îmi dă de gîndit e că n'am cai, și nu pot să vă pun pe toți în vagoanele mele.

Asta va întîrzia foarte mult mersul nostru, dar n'ai ce face.

Marele șef al Crowilor stătu o clipă la gînduri.

— Frate meu, marele șef al Albiilor să fie liniștit.

Dacă ne lasă să-l însoțim, înainte ca soarele să fi apus de două ori, noi vom găsi cai nu numai pentru noi, ci și pentru cei cinci-zeci Linzi, cari vă escortează. Femeile noastre vor merge în căruțe și vom înconjura caravaua, avînd grije de a o apăra de ori ce pericol.

— Tot perdem două zile, zise unchiul Petruș, zîmbind.

— Furtuna a făcut să crească apele atît, că numai dacă am avea aripi am putea trece, alt-fel e cu neputință, zise Cioc de Vultur.

— Cu neputință? zîmbi unchiul Petruș, suntem francezi și cuvîntul acesta nu există în limba noastră.

Prietenul lui Ochii de-Linx luă cuvîntul, felicită pe fostul dușman de fericita idee ce are de a vîna cai sălbateci, și i ceru voie să adauge la trupa lui și douăzeci și cinci de oameni de al lor.

Marchizul Cezar de la Becassière, pictorul Josef Beaudoin și Baptiste Jolibois, stăruiră să ia parte și ei la expediție.

Se hotărîră că a doua-zi la răsăritul soarelui să plece cu toții.

Toată noaptea făcură pregătiri, și pe lîngă arme și muniții luară cu dînsii, și ceva de ale mîncării.

A doua zi cînd se dădu semnalul plecării Europeanii găsiră pe cei douăzeci de indieni din trupa lui Castor-Ager înșirați ca de bătae, tot asemenea cînd întîlniră tribul Crowilor și pe ei înarmați, cel puțin atît pe cît puteau în urma fatalului desnodămînt.

Nu mai cinci săi șeșese șefi erau călare; tot restul tribului urma pe jos, ținînd în mînă un scut, nici arc sau săgeți, ci grozavul laț, grație cărora pot nu numai să înfrunte fiarele sălbatice, dar încă să prindă cai sălbateci rătăcind prin câmpie.

În stepele nemărginite care formează o parte din America de Nord, și care se numesc în general *câmpie* milioane de cai sălbatici, animalele cele mai sălbatice din lume, sar ici colea prin trupe nenumerate. Se zice că sunt scoborîtori din caii aduși de cei dintîi cuceritori al noului continent.

Dar să nu își inchipuiască cine-va că acest belșug de vînat, face ca prînsul să fie mai ușor.

Căprioarele și taurii se lasă adesea să fie apropiați ca la o bătae de pușcă, dar caii sălbateci simt, ghicesc mai de grabă apropierea omu-

lui la o poștă de distanță.

Arma pe care Indianii o întrebuintează, ca să-și împlinească întreprinderea supra omenească de a opri caii din fugă și de a supune caprițului lor acesti cai neînblânziți, e o frînghie groasă, făcută de obicei dintr'o piele grosolană de bizon, terminată printr'un nod cu laț, deschis de patru sau cinci picioare.

Lațul acesta se înalță și îl aruncă de la o mare distanță, pe gâtul animalului fugărit, tras de mîna care îl aruncă, lațul se strînge, animalul prins perde răsufierea.

Cînd Indianul e călare, îndată ce trupa animalelor sălbatice e semnalată, asta ajunge o luptă de iuteală și șiretenie, dar cînd e vorba să prînz un cal fiid pe jos, e o adevărată epopee.

Merserseră timp de două ore, avînd grijă de a sta mai mult sub păduri.

Ajunseră pe vîrfurile unui deluleț.

În fața drumului pe care mersese, se deschisese o vale largă acoperită de ierburî înalte, și tăiată ici colea de buchete de copaci.

Șefii Crowilor se coborîră de pe cai și îi legară de copacii mărginași ai gădulei.

Cît despre Indianii cari urmărea ca niște oameni bine învățați, cari n'au nevoie să li se poruncească, să știe ce e de făcut, se așezară liniștiți pe verdeață, formînd grupă.

Cei trei vînători francezi se apropiară de șefii Crowilor, pe cari i găsiră în conferință cu Castor Ager. Idioma de care se serveau indianii fiind necunoscută francezilor, stătură la o parte așteptînd să-și isprăvească statul, și pe urmă întrebă pe șeful Linzilor:

— Frații albi pot fi liniștiți, Cioc-de-Vultur știe unde sunt caii, pe cari trebuie să-i atacăm. Uite, zise el arătînd un punct negru, care se ivea în depărtare, ce vedeți acolo e o bucată de pădure. În partea de pămînt situată de cea-laltă parte a acestui frunziș pasc animalele, pe care vrem să le atacăm.

Aveți să vă așezați toți în luminisul, pe care un deșis nepătruns îl despărțește de vale. Acolo veți aștepta ordinele mele, avînd grijă de a observa tăcerea cea mai adîncă. De la ascultarea d voastră va depinde izbînda.

— Dar cei călare ce vor face? întrebă pictorul Beaudoin.

— Vrea să schimbe poziția, pe care o ține turma, apoi să o atace din partea opusă aceleia unde se găsește, și a o sili să se îndrepte spre stațiunea noastră, de unde oamenii vor putea arunca lațul asupra ei.

Asta însă nu se va întîmpla de cît peste două ceasuri, pînă atunci puteți face ce veți vrea.

Vinătorii noștri se folosiră de acest timp, pentru a se așeza la masă.

Dar un strigăt ascuțit se auzi. Era Castor-Ager care înștiința pe ceilalți.

Indatâ Indianii apucară lațul și se pituliră în iarbă ca niște șerpi.

Cât despre Europeanii fură duși pe un punct de stâncă înaltă, de unde vedeau toată valea.

Deodată văzură ivindu-se un nour cenușiu, care părea că se întinde pe pământ ca o ceață albicioasă.

— Sunt cai! se miră încet d-nu de la Becassière.

— St! făcu pictorul Beaudoin.

Intr'adevăr, în curind această înfățișare nehotărâtă crescă, cu o repeziciune amenințătoare.

O trupă de miș de cai, tropăind pe pământul înverzit, se infățișă ochilor uimiți.

Nici o dată elegantul marchiz nu văzuse, nici chiar visase o colecțiune de ast-fel de dobitoace, nici o ast-fel de alergare.

XIV

În urma imensei turme de cai nebuni de spaimă, observatorii noștri zăriră venind din depărtare, ca valerii indieni cărți alergând în galop în urma animalelor, le împingeau spre întâmpinarea Indianilor ascunși în tufișuri.

Cu toată distanța care îi despărtea de vinători, Europeanii auziră distinct strigătele sălbate, pe care le dădeau, ca să mai mărească teama fugărilor.

Aceștia fugeau cu repeziciunea unui ciclon spre marginea pădurii unde îi aștepta fără de sgomot, cu groasnicul arcan în mână Indianii ascunși cu îngrijire.

Cei trei tovarăși așteptau plini de nerădare sfârșitul acestei întâmplări.

— Miș de tunete! zise Marchizul, nu cum-va au să lase să mi se scape această pradă uimitoare?

— Adevărat! iată cei dintâi cai, care sunt deja departe, zise Beaudoin.

— Nu, nu, uite că se începe, zise d. Jolibois.

Negreșit ca să nu deștepte bănuiele turmei urmărite și ca să n-o lase ca între două pericole, să aleagă pe cel mai mic, să se întoarcă îndărăt, să și facă drum printre puținii cavaleri care îi fugăreau, lăsaseră să treacă acei cai care mergeau în frunte, foarte siguri că cei, care formați banda fugărilor nu se vor gândi a bate în retragere, fără de călăuzele lor, pe care îi luase drept șefi.

După ce lăsară să treacă vr'o cincizeci de cai din fruntea coloanei, atunci Indianii se aruncară și asvirliră arcașele. În câte-va clipe patru-zeci de cai erau prinși, anima-

lele sbuciumându-se, nodul se strînse, iar ei căzură jos gătuți, atunci Indianii alergară să-i îmblânzească.

Mai întâi, le legară picioarele de dinainte, ca să nu se mai împotriveau, dar deschideau gura să respire, atunci indianul se folosea, ca să le treacă în gură un frâu solid.

Apoi desfăceau lațul, să nu se mai chinuiască bieții cai.

Acum începea îmblânzirea cu adevărat.

Indatâ ce calul e învins cu desăvîrșire, indienii încep a da niște țipete îngrozitoare, buimăcind și spăimântând cu totul animalele.

Atunci folosindu-se de zăpăceala calului fie-care indian se apropie și începe a atinge prizonierul.

Apoi desmeardă nările calului, îi trece mâna peste ochi, și în sfârșit alipindu-și capul de al animalului îi suflă în nări.

Indatâ ce se face schimbarea asta de respirație, mușchii calului, de unde erau sbîruiți de teamă, se întind, și el se liniștește. Din clipa aceea, animalul, în învingătorul său vede un prieten.

Europeanii nu și puteau sătura ochii de priveliștea aceasta; văzură pe indianii desmerdând coama prinșilor, apoi după un sfert de oră, fie-care cavaler sări pe câte un cal.

Caii sălbateci se făcuseră animale domestice.

Atunci Marchizul de la Becassière se apropie și felicită pe Cioc-de-Vultur.

Acesta se arăta foarte simțitor la complimentele francezului și răspunse:

— Frate-meu se miră de un lucru foarte simplu, șeful său ni-a spus că ne trebuie cai, noi ni i-am procurat, acum și cei-l'alți care au mai rămas pe jos, vor urma vinătoarea și și vor prinde și ei cai de călărie.

— Dar la lagăr când ne întoarcem?

— Ori când veți vroi?

— Atunci să pornim.

În câte-va clipe erau față în față cu unchiul Petruș.

Aci găsiră o mare activitate, se începuse niște lucrări de lemn, mai mulți negrii lucrau sub comanda unui alb.

Pictorul Beaudoin se apropie de cel, care comanda celor-l'alți.

— Pentru cine construiești imbarcațiunea asta? întrebă el.

— Pentru d-l Milion, stăpanu meu, răspunse omul alb, de a cărui prezență se miră cei-l'alți.

— Cine ești d-ta? întrebă la rândul lui d-l de Becassière.

— Mă numesc Iosef Martin și am cinstea de a fi în serviciul d-lui Milion cu titlul de mecanic și comandant al vaporului *Nevăstuica*.

— Zău, dacă înțeleg ceva, reluă pictorul Beaudoin.

— Ei bine, iată ce e, răspunse

mecanicul, vaporul acesta a fost desfăcut și pus sub paza mea într'un furgon. D. Milion mi a spus să stau acolo și să nu mă arăt, până ce nu mi va spune. Cu bucățile din vapor, acum construim remorchere, ca să trecem de cea-l'altă parte.

— Ah! bine, așa se explică, răspunse marchizul.

Pe când aceste lucrări se urmau, Paserea-Noptilor nu sta de geaba. Încredințat că Ochi-de-Linx nu trebuie să fie departe, părăsise fără de sgomot lagărul și se dusesese să bată câmpii pe împrejur.

Soarele începea să se scoboare pe orizont când bogatul Marsilieț îl văzu intrând și apropiându-se de dânsul ca și cum ar fi vrut să-i spue ceva.

Luă pe unchiul Petruș la o parte, și începu:

— Ochi-de-Linx, Raton, doctorul alb, sora, care ne fusese răpită și logodnicul ei au trecut riul.

— Cum au putut? întrebă d-l Milion.

— Vinătorul nu i nici odată încurcat, reluă Indianul; a construit o luntre cu coaja de la un stejar mare; chiar scoarța aceea luată mi-a arătat trecerea lor pe acolo.

— Ce altă urmă a mai văzut frate-meu?

— O sută altele, care nu mi au mai lăsat nici o îndoială.

Iată, mai întâi, adăogă el o bucată de stofă, pe care am găsit-o agățată de un mărăcin; asta făcea parte din costumul Fratei-Pădurilor; așa dar fata e cu prietenii noștri; în multe părți și mai cu seamă la marginea apei, am văzut urma picioruşelor ei.

Apoi o piele de gusgan mosc, pe care doctorul alb o întinsese la soare ca s'o usuce, și pe care a uitat-o, satul n'a mai avut timp s'o ia.

— Atunci frate-meu e sigur că toți prietenii noștri s'au găsit.

— Da.

— O fi trecut ei bine riul?

— De sigur, căci cu toată distanța, am putut vedea barca atârnată cu îngrijire printre mărăcin.

Între acestea se făcu noapte.

(Va urma)

Robisonii Spitzbergului

Era în anul 1743; pe atunci, arhipelagul Spitzbergului abia era cunoscut puțin în partea sa de miază-zi. Căți-va negustori ruși și scandiași, cari îi cunoșteau existența, făceau dintr'insul, — pentru a putea profita singuri de bogățiile lui animale — un mister.

Un pescar rus porni, în primă-vara anului mai sus-citat, din portul Meța, pe marea Albă, spre Spitzberg, pentru vânătoare de foc, urși albi și

reni. Ajutată de un vânt favorabil, corabia putu, a opta zi după plecarea sa, să sosească în apele carî mărginesc archipelagul Spitzbergian. Căpitanul vasului voia, din cause cunoscute meseriei lui, să acoste prin partea de apus; însă o furtună îi aruncă spre miază-noapte și corabia fu prinsă în ghețuri.

Neputând face nici o mișcare, îngroziți de valuri săi vor muri de ger, comandantul vasului, Alexie Himkof plecă, împreună cu trei mateloti—Ștefan Sarapof, Ivan Humkof și Teodor Heriguin—să exploreze ținutul apropiat și să vadă, dacă mai există sau nu, o colibă, pe care un negustor Suedian o construise în insulă.

Găsind coliba, scopul lor era să debarce tot și, la nevoie, în caz când ghieturile n'ar fi vroit să libereze corabia, să erneze acolo.

Sărind cu precauțiune peste crăpăturile de ghiată, une ori largi până la 2 metri, cei patru tovarăși sosiră în insulă, ducând fie-care cu sine câte-o muschetă, puțină iarbă de pușcă și ceva d'ale mâncărei.

Găsind în ființă coliba negustorului Suedian, ei se întoarseră înapoi să ducă celor de pe corabie îmbucătoarea veste. În vremea aceasta o ceață deasă se lăsase peste întinsa pustie de ghiată. Scosind în apropiere de locul unde lăsaseră ei vasul, cei patru ruși văzură cu groază cum acesta, după ce fusese deprins din ghițuri, era dus de furtună spre miază-zi, și cum vântul se juca cu el ca cu o bucată de lemn.

În zadar făcură ei semne celor de pe corabie, în zadar strigară ei din toate puterile, aceștia nu auzeau și nu vedeau nimic; sau și dacă auzeau sau vedeau ceva, n'aveau nici o putere contra valurilor furioase ale mării deslănțuite.

Și, stând pe marginea ghiței, cei patru oameni văzură cum corabia dispărea sub orizontul înecat.

Ce să facă ei acum?

Numai cu patru arme de foc, cu puțină făină și iarbă de pușcă, cum să viețuiască ei în mijlocul sălbaticilor urși albi, carî, flămânzi, au cutzanța să atace chiar și pe om?

Despre partea mâncărei, nu se prea văita dâșii: prin preajmă se vedeau o mulțime ne urme de reni, morse, urși, foc și vulpi albastre; dar, era vorba, cu se să veneze? Praful de pușcă s'ar fi isprăvit o dată și muschetele s'ar fi stricat. Apoi, dacă aveau carne, goală era s'o mănânce? Căci făină aveau foarte puțină...

Pe urmă, peste 4 — 5 luni, avea să înceapă iarna, și, gândindu-se la noaptea cea lungă, care aci ține de la 18 Octombrie până la 14 Februarie, ei se cutremurau. Și, presupunând că nu aveau cel puțin să

piară de foame, dar ar fi murit de ger. De unde erau să ia ei atâtea lemne pentru ca să se poată încălzi toată iarna? Și hainele lor, destul de în rea stare, nu s'ar fi rupt nici o dată?

Ca adăpost, aveau coliba; însă, dacă ar fi trebuit și dinsa să se strice. Și atunci?...

S'apoi, cine știa peste câți ani se vor putea întoarce ei acasă, ori, dacă se vor mai reîntoarce vr'o dată?...

Desnădejdea celor patru oameni nu ținu mult timp, căci, știind că cu bocetele și tânguielile nu pot face nimic, ei se întoarseră la colibă, unde se puseră pe lucru.

Dregând și lipind șandramaua pe alocurea pe unde era stricată, rușii o aduseră în scurt timp într'o stare destul de bună pentru a putea fi locuibilă. Ea avea 28 picioare în lungime, 16 în lățime și 11 înălțime, — destul de încăpătoare pentru patru oameni. Avea și un mic cuptor, pentru căldură și gătit, pe care Robisonii noștri îl lipiră și l'dresară.

Pentru ars, valurile mării aruncă pe pietrosul mal al insulei fel de fel de lemne și scânduri, iar, pentru mâncare, aveau cât va reni pe carî l'împușcaseră.

Între acestea, iarna cea lungă, cu îngrozitorul său întunec, se apropia cu pași repezi, iar praful de pușcă al rușilor era pe sfârșite; haine lor începuseră să se zdrențuiască.

Eșind într'o zi la țerm spre a căuta lemne, ei găsiră un par bun de stejar, probabil de la vr'o corabie naufragiată, și o scândură mare în care se află mai multe piroane bătute și o bardă înfiptă în ea. Bucuria lor fu la culme. În locul unde se află, pentru o mie de galbeni, n'ar fi dat barda, scândura și piroanele.

Cu scândura, tăiată în fâșii și netezită, făcură lănci, ale căror virfuri erau făurite din piroanele găsite.

Mai rămânea de rezolvat cestiunea hainelor și a luminatului în timpul iernii.

Cu blănille animalelor vinate, Rușii își făcură haine cam grosolane, căci nu fuseseră croitori nici o dată — însă calde, având drept ace fanone de balenă, iar cu ată șuvițe de intestine de urs alb.

Pentru luminat, făcură niște o paite de lut în carî puneau untură de focă cu o festilă de bumbac.

Iarna venise!... Aveau acum de toate: unde să șează, lemne de ars, haine, carne, lumină, într'un cuvânt n'aveau să sufere de nimic, numai dacă scorbutul n'ar fi venit să i se viziteze.

Și se îmbolnăviră...

Însă nici într'aceste momente cri-

tice ei nu se părăsiră disperării, ci făcând mereu exerciții, mâncând carne crudă și înghețată, și bând singe cald de ren, ei se reînsănătoșiră, afară de Teodor Heriguin care muri.

Reînsănătoșii, Rușii, rămași acum numai 3, începură iarăși ocupațiunile lor zilnice: vânătoarea, căutarea lemnului la țerm, cârpițul hainelor, etc, și așa șezură ei în Spitzbeig, șease ani și jumătate, până când ajutorul trimis la Providența sosi.

Era într'ana din zile, când, adunând lemne de pe mal, corăbierii noștri văzură pânze pe mare.

— O corabie, o corabie, — strigară ei.

Și, într'adevăr, așa era.

Începură să facă semne, să arunce în sus cu cușmele, să pue hainele în lemne și să le falfăie ca pe steaguri, să aprindă focuri; în sfârșit, cei de pe vas îi observară și acostară.

Care nu le fu mirarea nouilor veniți însă, văzând pe niște oameni carî, de și vorbeau Rusește, dar semănau mai mult cu niște animale. Nespălați, urăți, îmbrăcați în blăni de animale, semănau cu niște fiare.

Corabia plecase din Archangel, și, fără măcar să știe despre existența Spitzbergului, fusese dusă de vânt în direcția aceia.

Luăți fiind pe bordul vasului, cei trei Robisoni Ruși sosiră în Archangel peste o lună, ducând cu ei blăni, carî valorați 5000 de ruble.

Acî ei au aflat că corabia lor naufragiase, și tot echipagiul pierise.

Astăzi Spitzbergul este locuit și foarte des vizitat de turiștii Europeani și de pescarii de foc.

Dintre Românii care l'au vizitat numim, pe d-l iginer Assan, în 1896, și în 1897, pe d-l Novianu, profesor de geografie la Liceul Lazăr.

Const. H. Stephănescu.

Memoriile lui Vacher

Universul Amuzant va începe a publica săptămâna viitoare **Memoriile lui Vacher**, omoritorul ciobanilor, cea mai senzațională scriere apărută până acum. După cum se știe, Vacher a omorât în Franța 19 persoane, mic cioban și tinere păstorite.

Universul Amuzant se vinde cu 5 bani în toată țara și apare de 3 ori pe săptămână: Luni, Miercuri și Vineri. Abonamentul pentru 3 luni, lei 1.80 întoată țara.

Numărul 22 din *Ziarul Calătorilor* va apare Vineri 23 Ianuarie corent.

Abonamente cu premii De la 1 Februarie 1898

Cine se va abona, cu începere de la 1 Ianuarie 1898, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

In provincie 20 bani mai mult pentru portul premiilor.

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

In provincie 30 bani mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara

In provincie 1 leu mai mult pentru portul premiilor

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

Casa Dr. Bertelli & C-iei, din Milan, a mai descoperit acum două luni cum că renumitele sale hărți de catramină se falsificau în mare cantitate și apoi erau expediate în străinătate. Ziarele italiene publică că falsificatorii au fost condamnați la un an închisoare și 50.000 de lei despăgubire.

Hărțile de catramină, după cum se știe, se vînd și în România, prin urmare persoanele care doresc să fie sigure că cumpără adevăratele hărți de catramină, sunt înștiințate că fie-care cutie trebuie să poarte pe din afară pecetea administrației «Universului» și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetea administrației «Universului» de oare ce singurul reprezentant al sus-ziselor casse este administrația noastră.

Aceste hărți se vînd la drogheriile Stoenescu, Zamfirescu și Economu, precum și la toate farmaciile din țară.

Orî-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hărțile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vînzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

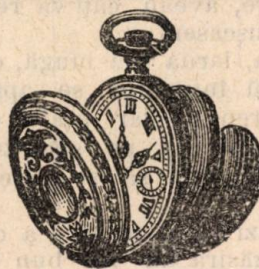
Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

„Universul” și procesul ZOLA

Cu ocaziunea procesului Zola, care va avea loc în ziua de 27 Ianuarie, «Universul» politic, dorind să aibă o dare de seamă foarte amănunțită, a angajat încă un corespondent extra-ordinar la Paris, care, împreună cu actualul corespondent Brutus, să ne trimită, nefăcînd nici o economie, telegrame, cu privire la acest proces.

Deci, în dimineața zilei de 28 Ianuarie, «Universul» politic cotidian, care se vinde 5 bani în toată țara, va avea coloane întregi de depeși particulare, și atunci, numeroșii noștri cititori, se vor convinge că administrația ziarului nostru, spre a-i mulțumi nu se dă în latură de la nici un sacrificiu.

În aceeași zi, toți cei care vor dori să se convingă, vor putea vedea originalele acestor telegrame în poarta Palatului nostru.

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, pe argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vînd cu 30 la sută mai ieftin de cît ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mică de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cîntă un frumos cîntec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50.

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de î-tine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12-1/2, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

CAPREA. — (Vezi explicația)

CAPREA

Ah! fermecătoare Capree, regina apelor albastre, stâncă de aur, giuvaer presărat de smaralde; Capree, scăldată de soare, inundată de lumină, arsă de ocră și de sgară roșie. Capree, delicioasă nebunie a unei lumi încântătoare, mărgăritarul mărgăritarelor din regatul mărgăritarelor, insulă feerică, insulă sirenă! Ah! Capree, ce plăcut sună în urechi numele tău! Ah! amintirea ta, deșteaptă efluvii dulci în sufletul celor ce te-au cunoscut! Și câte regrete trebuie să lași în spiritul celor ce nu te-au văzut!...

Nici verdețată îmbelșugată! nici văi armonioase! nici ruine! Căci, după Tiberiu, Senatul Roman a pus să se dărâme cele douăsprezece palate dedicate zeilor și cele o sută de case după țarm! Capreele, vechii locuitori și nași ai insulei, veniți atunci să pască *cyttisus*-ul după ultimele urme ale ocupației romane, urme presărate cu sare. Și atunci, numai piratii din Barbaria fură singurii cari frecventară Caprea. Și Caprea se lăsă lenei în deliciul uitărei!

Nici ruine! Nici drumuri! Numai trepte, pe cari catărul nu îndrăznește să calce. Dar pretutindeni, stânci spăimântătoare, case acoperite cu viță, agățate de asperitățile pietrelor, ulicioare strimte, strănse între ziduri, pe cari, din când în când, apare câte un palmier, demn de coasta africană. Aproape peste tot sunt măslini și fructe splendide; bolți de viță cu struguri dulci, flori cu corola strălucitoare.

Și câte excursiuni în acest colț de Paradis!... Și ce panoramă! capul Misena, golul Neapol, Vezuviul, și coasta care merge dulce, undulând către țărmurile Italiei de Sud! Apoi: *Faraglioni*, care ies din mare ca niște dolmene gigantice, ca acele monumante mortuare celtice; apoi alte stânci... *Saltul lui Tiberiu*, după care, acest monstru încoronat, arunca pe faurișii săi, după ce îi supusese la cele mai teribile torturi... Într-o zi, unul din acești nenorociți, în culmea durerii, implora moartea; dar împăratul, îi răspunse cu dispreț:

— Nu te iubesc într'atât, ca să-ți dau moartea.

La sud de acest palat, la *Punta Tragara*, unde se ridică trei stânci în formă de piramide, aspectul este delicios. Cea din mijloc, este străpunsă de o deschidere naturală—numită *Arco-Naturale*—prin care, bărcile pescarilor trec împinse de vântul dulce.

Și la *Arco-Naturale* ce vedere admirabilă! Ești de-asupra șesului, ai înaintea ochilor marea, brăzdată de pânze albe și roșii! Ah! cu câtă greutate te desparți de această priveliște!

Și grotă de Azur sau a nimfelor. Descoperirea acestei grotte, este foarte curioasă:

În timpul verei din 1832, doi englezi pluteau pe lângă coaste, când unul din ei, văzând o escavație într-o stâncă, avu curioasă idee de a pătrunde în ea. Care-i fu mirarea și admirarea, văzând un lac liniștit, așezat într'un cerc de vre-o 400 de metri. Stâncile, apa, nisipul, toate sunt albastre, de o culoare dulce, care te minunează. Apa lacului, de 5 metri adâncime este așa de limpede, așa de clară, că ți pare că e destul să întinzi mâna ca să apuci scoile din fundul lui. Bolta este foarte înaltă, formată dintr-o stâncă, acoperită cu stalactite. Intrarea este cam dificilă și numai culcându-te pe brânci, într-o barcă mică, poți pătrunde în Grotă de Azur.

Apa în vestibulul grottei, se ridică până la tavan, și lumina pătrunde în interior, prin acest vestibul traversând apa care l umple. E feeric!...

Complectarea panoramei o face grotă *Mitramania*, la care se ajunge printr'un scoborâș de 130 de trepte.

Insula Caprea a fost ocupată de francezi în 1808.

În timpul acela Murat își inaugura domnia în Neapol, și văzând, de la fereastra sa, fălfăind steagul englez pe vârful lui Mont-Solaro, unde e situat orașul Capri, însărcină pe generalul Lamarque de a l da jos. Lucrul nu era tocmai așa ușor căci pe atunci Caprea se numea «micul Gibraltar».

Dar Lamarque, cu câți va oameni din Landes, nu se temea de nimic. Caprea era apărată de Hudson Lowe, viitorul temnicer al lui Napoleon. Cu 1900 de oameni, Lamarque debarcă, în timpul nopții, în trei puncte diferite ale insulei. El merse, contra focului inamicului, pe poteci pe cari numai un singur om poate trece, până la o banchetă de stâncă; și cum acolo, soldații săi arătară o ezitare, el dădu ordin bărcilor să se depărteze. Astfel, el și soldații săi, nu puteau de cât să învingă sau să moară cu toții.

La 150 de picioare mai sus, englezii sunt în număr de 1.500. De trei ori trupele franceze ocupară, prin asalt, glacisul și de trei ori fură respinse. În timpul nopții, Lamarque, sub un foc teribil, reia asaltul, dând ordin trupelor sale de a nu trage nici un foc. Numai la 20 de pași de inamic, tobele răsunară și francezii, cu strigăte puternice, se aruncară peste trupele engleze. Fac un număr dublu de prizonieri și apoi începe asediul chei acestei poziții: Capri.

Acesta era o dublă și îndoită dificultate. Flota britanică, alergând la zgomotul tunului, bombardează pozițiile franceze. Lamarque este apucat între două focuri. Dar nu e ni-

mic! După un asediu de 10 zile Hudson Lowe se predă.

Câte-va zile după aceasta, unul din miniștrii lui Murat, Salicetti, scria domnului său:

«Sunt la Capri în mijlocul francezilor, dar nu pot pricepe cum au intrat aici».

S'au dus acele zile!... Din vremurile atât de frumoase ale domniei Romane, n'au rămas nici ruine, nici o urmă! Singură, amintirea cea singeroasă a domniei nebune a lui Tiberiu, planează asupra insulei!...

Tăcută, visătoare, liniștită, impresurată de albastrele ape ale Mediteranei, Caprea nu trăiește de cât simpla viață de pescari.

Ah! fermecătoare Capree, regina apelor albastre, stâncă de aur, giuvaer presărat de smaralde, Capree scăldată de seare, inundată de lumină, arsă de ocră și de sgară roșie! Capree, delicioasă nebunie a unei lumi încântătoare, mărgăritarul mărgăritarelor din regatul mărgăritarelor, insulă feerică, insulă sirenă! Ah! Capree, ce plăcut sună în urechi numele tău! Ah! amintirea ta, deșteaptă efluvii dulci în sufletul celor ce te-au cunoscut! Și câte regrete trebuie să lași în spiritul celor ce nu te-au văzut!... fermecătoare... regino!...

Pompi.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

VI

Trebue să cercetez mai departe ca să văd dacă tot acest praf brun e de natură minerală și prin urmare de origine terestră.

Prin crăpături am găsit o mulțime de ghemuri mari de alge de aceeași natură cum am mai observat adesea.

De asemenea am adunat ghemur de diatomee printre cari sub microscop am descoperit o mulțime de organisme celulare roșii de o formă caracteristică (n'am avut încă timp să le examinez mai de aproape).

Toate aceste diatomee se găseau la oarecare adâncime cam la un metru sub apă. Tot aci prosperau și algele, numai părți din ele se ridicau până la suprafață. Probabil că acolo era întocmai adâncimea la care pătura superpusă de apă dulce se întinde asupra apei de mare.

Apa la suprafață era curată apă dulce.

Joi 19 Iulie.—E întocmai așa cum m'am așteptat. Am început să înțeleg mersul vânturilor.

După ce am avut azi un vânt tă-